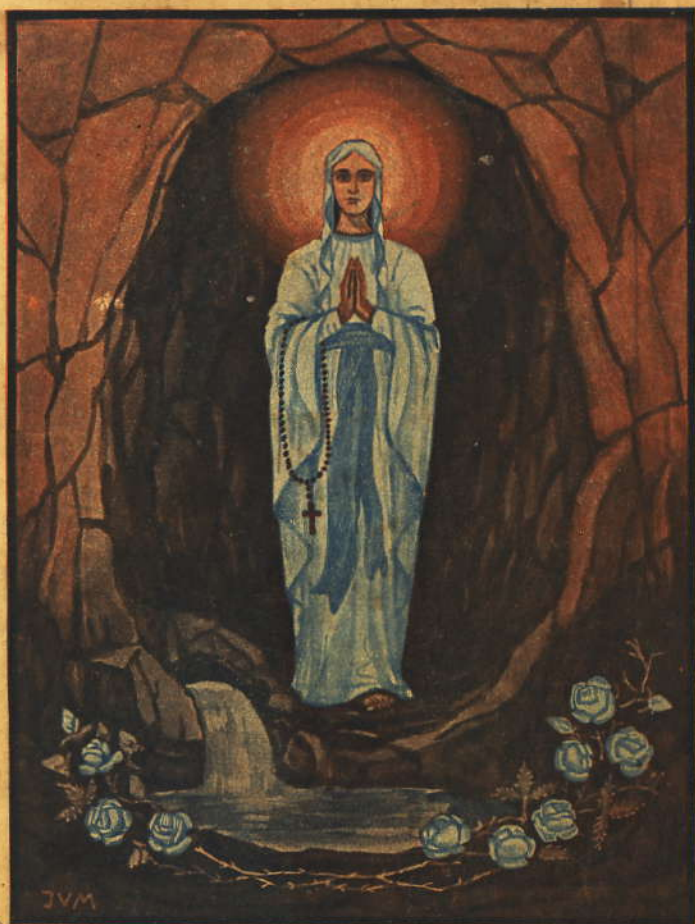

DR PAVAO LONČAR

LURDSKA UKAZANJA

JERONIMSKA KNJIŽNICA

LURDSKA UKAZANJA

NAPISAO

DR PAVAO LONČAR

SA SLIKAMA

1 9 2 7

KNJIGA DVJESTA ČETRDESETA

IZDANJE HRV. KNJIŽEV. DRUŠTVA SV. JERONIMA U ZAGREBU
Urednik Dr Josip Andrić
TISKARA NARODNE PROSVJETE

LURD! TKO NE ZNA ZA TO MALENO MJESTO U DALEKOJ FRANCUSKOJ! TO JE MJESTO MILOSTI ZA CIJELI SVIJET. ČUDESA, KOJA SE TAMO DOGAĐAJU VEĆ GOTOVO 70 GODINA, ZAJEDNIČKO SU BLAGO CIJELOGA ČOVJEČANSTVA.

U LURDU SE NIJE BILA BITKA, NIJESU SE NEKOGA DANA SUKOBILE VOJSKE, KAO ONO KOD LEPANTA 1571. GODINE, GDJE JE MARIJINIM ZAGOVOROM NADVLADALO KRŠĆANSTVO POLUMJESEC TURSKI. IPAK SE OKO LURDA BIJE ŽEŠĆI BOJ, I TO VEĆ KROZ DESETLJEĆA.

U LURDU NEMA ZLATNIH RUDOKOPA, A IPAK SVAKE GODINE HRLI ONAMO NA STOTINE HILJADA VJERNIKA I NEVJERNIKA, SIROMAŠNIH I BOGATIH, UČENJAKA I NEUKIH, MLADIĆA I DJEVOJAKA, DJECE I STARACA, MUŠKIH I ŽENSKIH.

LURD JE DANAS SREDIŠTE, KAMO SU UPRTE OČI CIJELOGA SVIJETA. OČI VJERNIKA VIDE RUDNIKE MILOSTI BOŽJIH I NALAZE OLAKŠICU ZA SVOJE NEVOLJE I ČVRSTOĆU SVOJE VJERE. OČI NEVJERNIKA ZNATIŽELJNO I SA STRAHOM ZAVIRKUJU ONAMO: ZAR UISTINU IMADE NEŠTO NADZEMALJSKO I SVRHUNARAVNO, ZAR UISTINU LAŽU, KOJI BOGA NIJEČU?

LURD JE DANAS SREDIŠTE ŽESTOKA BOJA IZMEĐU VJERE I NEVJERE.

LURD JE DANAS NAJJAČI MALJ, KOJI RAZBIJA SVE ZABLUDE ZALUTALIH UČENJAKA I BRANITELJA DANAŠNJIH KRIVOVJERNIKA.

LURD JE MJESTO, GDJE SE MOLI VRUĆE I NEPRESTANO, KAO NIGDJE DRUGDJE.

LURD JE MJESTO, GDJE MATI BOŽJA MARIJA NAJVEĆMA POKAZUJE SVOJU MOĆ I LJUBAV. TAMO TRAŽE ZDRAVLJE I UTJEHU ONI, KOJIMA SRCA KRVARE I DUŠE SU RANJENE, BOLESNI I NEMOĆNI, TUŽNI I POTIŠTENI, SVI KOJI TRPE.

POĐIMO U LURD!

Lurd i okolica.

Visoko je gorje Pireneji dugačko 440 km. Proteglo se od Sredozemnoga mora do Biskajskoga zaljeva u Atlantskom Oceanu. Ono je prirodna međa između južne Francuske i Španjolske zemlje. Oporo je, golo, pokrito vječnim snijegom i neprohodno. Ipak su njegovi ogranci naročito na francuskoj strani zeleni i obrasli grmljem i šumom.

Nedaleko francuskoga grada Tarbesa presijeca pirenejske gorske ogranke rijeka Gava svojim vijugastim tokom. Na desnoj obali njezinoj stoji gora visoka 1000 m, zove se Pik de Žer. Zadnji je to ogranak golih vrhunaca pirenejskih. Odmah ispod nje su se na proplanku smjestile kuće gradića Lurda. Na povišem se mjestu ističe stara tvrđava, koja je nekada bila ključ pirenejskoga gorja, a čini se, da je sagrađena na ruševinama jedne rimske utvrde. Oko te su utvrde bili bojeve i Goti i Vandali i Englezi. Od vremena Ljudevita XIV. pa do Napoleona bio je tamo državni zatvor.

Na protivnoj strani ovoj utvrdi šumi Gava među kamenim nasipima pokraj visokih topola, joha i jasena. Protiče Gava tom dolinom i tjera kolesa nekolikih mlinova. Gavine su obale baš u ovome mjestu veoma lijepe i privlačive. Tamo plodno polje, ondje bujne livade, a ondje se opet redaju romantični brežuljci i šume gotovo sve do vode.

Zima je u Lurdu veoma oštra, ali je ljeto blago. Blaže ga gotovo svaki dan lagane kišice, koje rashlađuju i slabe sunčanu žegu po dva i više puta dnevno. Veoma zgodno ljetovalište.

Stanovnici su dobri, prijazni i pobožni. Sve odiše ljubavlju i velikim štovanjem prema Majci Božjoj.

Danas Lurd broji oko 10.000 stanovnika, dok je prije 50 godina imao tek oko 4.000. Tamo se križaju ceste i željeznice, koje vode u topla pirenejska kupališta i razne gradove južne Francuske. Sjedište je biskupa i višega sudišta.

Veći broj stanovnika i važnije prometno središte i svjetski glas stekao je Lurd samo dobrotom i milošću nebeske Gospe, koja se ondje ukazivala siromašnoj djevojčici Bernardici Soubirous (Subiru).

Obitelj Subiru.

S lurdske se željezničke stanice silazi velikom strminom u grad. Na zaokretu u ulici, koja vodi prema svetištu Lurdske Gospe doskora se s lijeve strane dolazi do duboka klanca. Tim je klancem tekao plitki potok Lapaka. Svojom je vodom tjerao šest do sedam mlinova. Nas zanimaju dva mlina, kojih se ostaci još i danas čuvaju gotovo onako uređeni, kako su bili prije 70 godina. Jedan je pripadao u ono vrijeme lurdskom liječniku Bolyu i podalje je u klancu. U toj se kući rodila Bernardica Subiru. Drugi je sasvim uz spomenutu ulicu, što vodi prema Gospinom svetištu. Danas nosi napis : Očinska kuća Bernardice Subiru, a zove se još i Lakadijev mlin.

Bolijev je mlin kupila kasnije obitelj Kastero (Casterot). Ali nije mogla da od toga živi, jer je potok oskudijevao vodom. Doskora im umre i otac. Iza sebe ostavi četiri kćeri i jednoga sina. Još za živa oca udala se najstarija kćerka. Druga se po starosti, Ljudmila, odluči g. 1842., po smrti očevoj, na udaju za Franju Subiru, koji je bio mlinarski pomoćnik, a podrijetlom iz stare lurdske obitelji. Taj je Franjo imao da tjera mlinarski posao u mlinu svoje žene. Supruzi Subiru nijesu bili dosta okretni, pa su iz dana u dan gledali, kako im posao propada. Napokon su morali da prodadu mlin godine 1854., pa je Franjo nakanio da nadni-

com zaslužuje svakidašnji kruh. Odsada počinje za njih još i veća bijeda.

Bog ih je obdario s petero djece : dvije kćeri i tri sinčića, a ni zarade ni stana nijesu imali. Otac je nakon prodaje mlina iznajmio najprije stan u nekoj kući, pa onda u jednom mlinu, ali su brzo morali da napuste te krovove, jer nijesu mogli da plaćaju najamninu. Konačno su se morali da isele iz Lurda, ne bi li drugdje našli posla. Ali su se nakon godinu dana morali povratiti opet u Lurd. Iznajme stan, i opet ga nijesu mogli da plaćaju. Tko će im dakle sada pomoći i dati stan, kad cijeli Lurd znade, da obitelj Subiru spada među najsiromašnije stanare u gradu !

Kuća (mlin), gdje se rodila bl. Bernardica.

U toj bijedi i nevolji jedina im je utjeha bila molitva i Gospina krunica. Čvrsta je vjera i prava pobožnost podizala njihovo pouzdanje k Bogu, koji se brine za siromašne i potištene. Svaku je večer klečeći molila ta obitelj Gospu za pomoć.

U svojoj bijedi sjeti se Franjo Subiru, da imade rođak njegove žene klesar Andrija Sažu (Sajous) stan u ulici Petits-Fosses, koji je gotovo uvijek zatvoren, napušten, jer se već raspada. K njemu dakle dođe Franjo Subiru, da ga zamoli za tu podrtinu. Andrija Sažu duboko ganut nad tolikom bijedom dopusti mu, da se useli u nj.

Kakav je dakle stan imala odsada ta bijedna obitelj? Novi je njezin stan bio nekada gradski zatvor, nadograđen na široki zid, koji je nekoć pasao stari grad.

Malen prostor s dva odjeljenja, jedno zatvor za ženske, drugo za muškarce. Prostorije neudobne, nezdrave, vlažne i s vrlo malo svijetla. Kasnije je to kupio Andrija Sažu. Neko vrijeme je ondje i stanovao u prvom spratu, a u prizemlju je imao radionu u jednom odjelu. Na drugoj je strani hodnika, što vodi u prvi sprat, bio stan, u kojem se nastanila obitelj Subiru. Mala je to sobica s vrlo niskim stropom. Jedan mali prozorčić gleda na istok na usko dvorište, osiguran je željeznim šipkama i propušta dosta malo svijetla. Drugi je prozor sazidan tek tako, da je ostalo još u prozoru prostora, koji je služio kao stol obitelji Subiru. U toj mračnoj sobici na protivnoj strani vratiju, na koja se ulazi s hodnika, uređen je bio i danas stoji kamin, gdje je gorjelo suho granje nabrano u šumi, da grije taj mali i mračni prostor u zimi i da priredi ponešto siromašne hrane. U tijesnom se stanu nalazilo najpotrebnije pokućtvo sa tri kreveta : za roditelje, dvije kćerke i tri sinčića.

Bernardica Subiru.

Bernardica, najstarija kćerka siromašne i pobožne obitelji Subiru, rodila se 7. siječnja 1844. godine. Dijete je krstio najstariji dušobrižnik lurdski Forgue na imena Marija Bernardica. Već je samo ime male Bernardice obilježeno kao nekim proročanskim znakom, i kao da je unaprijed kazivalo, da je Bernardica odabranica Marijina. Veliko siromaštvo, koje se stalno nastanilo u roditeljskoj kući, naporan rad i teške brige, da se prehrani obitelj, mučile su naročito majku Ljudmilu, pa je toga radi bila slaba zdravlja. To su bili ujedno i razlozi, da mala Bernardica nije mogla da proživi cijelo svoje djetinjstvo uz svoju pobožnu majku, koja je nije mogla ni da hrani vlastitim svojim mlijekom. Jedva joj je bilo 5 mjeseci, kad joj Bog pošalje hraniteljicu u Mariji Aravant Langue iz Bartresa. Bartres je jedan sat udaljeno gorsko selo, istočno od Lurda.

Marija je Aravant bila dobra kršćanka. Imala je sina jedinca, koga je pokosila smrt nakon kratkotrajnoga života isto tako poradi bolesti majčine. Zato uzme k sebi djevojčicu i prenese svu svoju materinsku ljubav i nježnost na malu Bernardicu i time joj spasla život. Hranila ju je kroz 9 mjeseci, a nakon toga se vratila Bernardica opet k svojim roditeljima, u njihov bijedni stan. Bila joj je tada jedna godina i tri mjeseca. Tu je živjela odsada s roditeljima.

Neprestano se zanimala Marija Aravant za malu Bernardicu. Dolazila je k njoj u Lurd i darivala je darovima. A i Bernardica je bila veoma zahvalna svojoj hraniteljici. Posjećivala ju češće u Bartresu, naročito u dane velikih blagdana

Obitelj Aravant je bila imućna i posjedovala je oveće stado ovaca. Od mjeseca lipnja do konca rujna boravili su ovnovi i ovce na višim brdinama, dok je janjad ostajala na paši po brežuljcima oko Bartresa. Zato je trebalo još jednoga čuvara za janjad. Čim je Bernardica bila sposobna za tu službu, sjeti se Marija Aravant, da bi za djevojčicu bilo dobro, da dođe u Bartres, gdje je i hrana bolja i zrak brdski zdraviji nego li u dolini oko Lurda. Bernardica bila je ionako slabašna zdravlja i teško je disala, ako i nije uistinu bila jako bolesna. Roditelji su rado pristali na molbu Marije Aravant, a Bernardica je veselo pošla u Bartres, da primi pastirsku službu nevine janjadi.

Svake je godine Bernardica boravila od svoje devete godine do jedanaeste u Bartresu od ljeta do jeseni i vršila svoju pastirsku službu. Zimu je sprovodila u očinskom domu. No u svojoj dvanaestoj i trinaestoj godini, kad je bez sumnje već mogla da iskaže veće usluge obitelji Aravant, ostala je kod nje od lipnja 1856. do siječnja 1858. podjedno, dakle 18 mjeseci.

Supruzi su Aravant bili pošteni ljudi, radišni, štedljivi, uslužni i veoma pobožni. Bernardica od kuće dobro i pobožno uzgojena, došla je u dobru i pobožnu kuću u Bartresu. Nije samo ta kuća bila dobra, nego se to mora reći za sve stanovnike mjesta Bartres. Dapače i čitava je ta župa na glasu kao najbolja u cijeloj biskupiji. To se najbolje vidi po nabožnim društvima i bratovštinama, koje su već u vrijeme Bernardičino postojale tamo, a bile su ove : bratovština Presvetoga oltarskoga Sakramenta, Svete Krunice, Djeteta Marijina, Treći Red sv. Franje Asiškoga i Počasna straža presvetoga Srca Isusova. Pa i lijepa crkva i njen uređaj svjedoči i danas, da su pobožni i vrijedni građani divnoga mjesta Bartresa.

Među pobožnim uzgojiteljima i susjedima, u divnom kraju raslo je dobro i pobožno pirenejsko djevojče. Bernardica i pripravljala se za velike stvari, koje joj je Bog namijenio. Bog je dopustio, da to siromašno i slabašno djevojče čuva jagnjad, znak njezine nevinosti i nježne poslušnosti, jer takvima se povjeravaju Božje milosti na korist svima. A Bernardici je Bog već u Bartresu pokazivao svoje posebne naklonosti.

Tadanji učitelj u Bartresu pripovijeda o Bernardici ovo:

»Jednoga dana,« — kaže on, — »zamoli me velečasni gospodin Ader, neka bi ga zamijenio u školi kod vjeronauka, jer je bio nešto boležljiv. Bilo je to baš u vrijeme praznika. Ja sam ga odmah poslušao, budući da sam bio s njim u prijateljskim vezama. Poslije pouke smo se razgovarali o učenicima, i razgovor je došao na Bernardicu. Ja mu tada kažem među ostalim: »Bernardici je teško naučiti katekizam od riječi do riječi s toga razloga, što ne zna čitati. No ona se to više trsi, da zapamti barem smisao tumačenja. Ona je veoma pažljiva djevojčica. Naročito je vrlo pobožna i vrlo čedna.«

— Vi je sudite, kao i ja, — reče velečasni gospodin Ader. — Pričinja mi se kao cvijet, koji širi svoj miris poput božanskoga mirisa. Vjerujte mi, istinu Vam kažem, da sam često puta pomislio na djecu Salette, kad sam nju gledao. Sigurno, ako se Presv. Djevica prikazala Maksimilijanu i Melaniji, učinila je to zato, da budu dobri i pobožni, kao što je ona.

Jednom je vidio velečasni gospodin Bernardicu, kad je prolazila mimo njegove kuće. Odmah pozove svoju sluškinju i reče joj: »Gledaj ovu malu. Kad se Blažena Gospa hoće nekome ukazati, izabere takvo dijete, kao što je ova djevojčica.«

Nekom drugom zgodom, pripovijeda također taj učitelj, bila je Bernardica na paši. Udarila je strašna kiša. Ona brzo povede svoje malo stado u selo. Vjetar je svom žestinom duvao. Pošto je stigla do kuće Vignes, nije već mogla stado naprijed tjerati, budući da je bila odviše velika oluja.

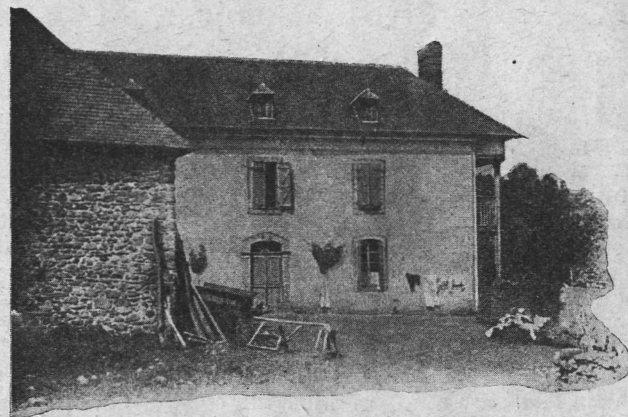
Žena Vignesova videći je, kako je u neprilici i kako je izložena silnoj kiši, poviče joj: »Pusti svoje

ovčice, Bernardice. Nemoj uzalud kisnuti. Dođi, da si osušiš odijelo i da se ogriješ!«

Bernardica uniđe: »Gle,« reče joj žena Vignesova sva smetena, »ti nijesi ni najmanje pokisnula, a kiša lijeva kao iz kabla. Kako to?«

— Ja ništa ne znam. Nijesam pokisnula, jer na mene nije pala ni jedna kap vode. Samo mi je vjetar smetao.

Voda je uistinu curila po Bernardičinim haljinama. No na veliko začuđenje Vignesove, koja nije mogla sama svojim očima vjerovati, odijelo je djevojčice ipak ostalo posve suho.

Kuća u Bartrésu, u kojoj je živjela Bernardica.

Isto tako se pripovijeda u Bartresu, da bi se voda razdijelila u dvije pole i Bernardica bi i sama prešla i stado svoje prevela po suhom, kad bi morala da gdje prelazi preko vode.

Sve nam to pokazuje, koliko se u Bartresu cijenila dobrota i pobožnost male pastirice. Svojom krepošću poticala je na pobožnost i druge. Naročito su se u nju ugledavali oni, koji su joj bili najbliži. Marija Aravant, hraniteljica i gospodarica male pastirice, umre godine 1900. Dugo je bila udovica. Bila je ljubezna, krotka i strpljiva, pravi anđeo. Najveći je dio vremena provela

u molitvi. Zadnje dvije godine izmolila bi svaki dan tri puta cijelu krunicu. Po naravi mučaljiva, nije voljela mnogo govoriti. O Bernardici je govorila samo, kad bi je tko pitao.

I Justina Aravant, kćerka Marijina , sestra Bernardičina po majčinu mlijeku, po smrti svoje majke ostade sama. I u toj samoći uživala je, što može lakše Bogu da služi. Primala je sv. Pričest svaki dan. Pomagala župnu crkvu. Bila je član mnogih društava. U Trećem Redu je imala zadaću da posjećuje bolesnike. U svemu je bila na dobar izgled svima.

Prvo ukazanje.

U polovici siječnja godine 1858. vratila se Bernardica u očinski dom, u bivši zatvor u ulici Petit Fosses, koji i danas postoji. Bila je tada u 14. godini. Izgledala je mnogo mlađa, kao kakvo dijete, jer je u mladosti mnogo trpjela. Sve je teškoće podnosila veoma ustrpljivo. Još ni tada nije znala ni čitati ni pisati. Imala je jako pamćenje. Dnevne su njezine molitve bile : Oče naš, Zdravo Marijo, Vjerovanje i Krunica. U roditeljskoj su se kući vršile najsavjesnije vjerske dužnosti. Sv. Misu su pohađali točno svi i primali često sv. Pričest. Obavljali su u veče zajedničku večernju molitvu i molili krunicu svaki dan. Bernardica još nije primila sv. Pričesti. Ali ju je njezina hraniteljica Marija Aravant mnogo poučavala o istinama sv. vjere. Roditelji su je još i najviše uzeli zato kući, da je priprave na sv. Pričest. Kod kuće je pomagala u poslu svojoj majci.

Dne 11. veljače 1858. udara 11 sati prije podne s tornja župne crkve u Lurdu. Iz kamina pojedinih kuća se diže dim. Domaćice spremaju ručak, koji je obično nešto obilniji u pokladno doba. A u kući Subiru nema ni potrebnog gorivog drva. Majka Bernardičina Marija šalje nju, da pođe na obalu Gave u šumu i da skupi naplavljenog drva i suhoga granja. Majka je dopustila, da s njom pođe i Bernardičina mlađa sestra Antonija i prijateljica iz susjedstva Ivana Abadie.

Nedaleko ispod grada Lurda na lijevoj obali rijeke Gave uzdizala se prije strma i divlja pećina na onome mjestu, gdje se u to vrijeme dijelio od rijeke

potok, koji je tjerao mlinove. Ta se pećina zvala Masabjela, to znači stara pećina. Kad su spomenutoga dana stigle onamo djevojčice, skinule su cipele i Antonija i Ivana i prešle bosonoge potok. Bernardica, slabašna zdravlja, bojala se u početku skinuti obuću, da se ne nahladi. Bilo je još dosta hladno zimsko vrijeme. Konačno se ipak odluči na to.

Koliba u Bartrésu, kod koje je Bernardica čuvala ovce.

Kad je počela da skida čarape, začuje nenadano jak šum kao zujanje oluje. Preplašena se razgleda na sve strane, ali posvuda potpuni mir, niti lišće topole na potoku nije se micalo. Nastavi dakle skidanje čarapa. Ali gle, opet se ponovio isti šum. Sve je bilo mirno, samo je sada opazila, da se jako njiše grm divlje ruže u špilji preko potoka.

Pećina je naime masabijelska imala na svom donjem dijelu jednu dosta veliku udubinu iliti špilju.

Ponutrica je špilje samo grubo kamenje, porušeni krš i prašina. U samoj špilji na desnoj strani četiri metra visoko od tla bila je opet jedna udubina metar i pô visoka. Ispod te je udubine rasao grm divljih ruža na stijeni pećine. Bernardica je dakle opazila, da se silno njiše taj grm. I dok je ona to promatrala, u taj čas izađe iz te udubine nad ružinim grmom čudnovato svijetlo poput zlatnoga sjajnoga oblaka. U sredini toga divnoga svijetla stajao je neizrecivo lijepi lik žene, koja je bila mladolika, kao djevojka između šesnaest ili sedamnaest godina. Stajala je puna miline i veličanstva. Ruke je sklopila, a na ruci joj visjela krunica od bijela bisera. Ljubazni je pogled uprla u Bernardicu, koja je, udaljena od nje dvadeset koračaja, i nehotice pala na koljena i izvadila krunicu, da se moli, ali se tako zbunila, da se nije znala ni prekrižiti. Divna Gospa podigne ruku i neprispodobivim dostojanstvom načini znak križa. Uto se sabere i Bernardica, prekrsti čelo, usta i grudi i stane da moli krunicu. I Gospa je prebirala zrnca svoje krunice, ali se Njezine usnice micale i glava duboko naklonila samo onda, kad je Bernardica izgovarala molitvicu: Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetomu itd. Kad je Bernardica svršila krunicu, iščeznu prikaza u udubinu, samo je još neko vrijeme lebdio oko udubine u špilji zlatni oblak. Kad je i njega nestalo, sve je bilo oko Bernardice kao i prije.

Sada prijeđe Bernardica potok, da potraži drugarice. I voda, koja je bila veoma hladna drugaricama, njoj je bila mlaka i blaga. Ubrzo nađe drugarice. Nakupe granja i pođu kući. Putem ispripovjedi sve drugaricama i nijedna joj ne reče ništa.

Toga dana Bernardica nije bila više svoja. Nije mogla da usne one noći od žive želje i slatkoga čeznuća za divnom Gospom, koja je stala na ruže obučena bijelom koprenom na glavi, spuštenom ostrag do zemlje, i sjajnom dugačkom haljinom, što je pala i prekrila bose noge do prstiju, a povezana bila plavim pojasom. A kad je od ganuća zaplakala prije spavanja žestokim plačem, onda sestra Antonija oda sve majci. Najteže, što je snašlo toga dana, bila je zabrana materina, da više ne smije poći do spilje. Tako se svršio taj znameniti dan prvoga ukazanja u špilji masabjelskoj.

Bernardica je toga dana imala viđenje (ukazanje) nebesko, kako ćemo kasnije vidjeti. Sv. Pismo napominje češće svrhunaravna viđenja i pripisuje ih djelovanju Božjemu. Viđenje je objava, gdje gledamo duhovnim okom ono, što sam Bog hoće da javi. Razlikujemo tri vrste viđenja: tjelesno, utvarno (imaginarno) i umno. Tjelesno je viđenje imala Bernardica, jer je tjelesnim očima gledala Gospu u špilji masabjelskoj. Tjelesno je viđenje imao sveti Stjepan, koji je kod svoga kamenovanja vidio vlastitim očima nebo otvoreno i Sina Božjega na desnoj strani Ocu nebeskomu. Utvarno je viđenje imao sv. Josip, kad mu se u snu pričinilo, da mu se ukazao anđeo u Be-

Bernardica u doba, kad joj se ukazala Gospa.

tlehemu i upozorio ga, da bježi s djetetom Isusom, jer mu o glavi radi Herod. Nije to gledao tjelesnim okom. Umno su viđenje imali oni proroci i sveti ljudi, koji su umom svojim potpuno jasno spoznali posebnu volju Božju i proniknuli svrhunaravne istine, a da to nijesu gledali u slikama niti im se u snu objavilo.

U crkvi je Isusovoj bilo uvijek ovakvih objava Božjih, a ima ih i danas. No ipak ne smijemo tako lako povjerovati svakome naklapanju. Vrlo lako zamijene varku i obmanu s viđenjem osobu

boležljive, histerične i podvrgnute razdražljivom maštanju. Zato Crkva oprezno i brižno ispituje takve stvari i ne podaje vjere odmah svemu, što ljudi pripovijedaju. Prava viđenja šalje Bog, i ona imadu svetu i Boga dostojnu svrhu. Ona su riječ Božja čovjeku. Poučavaju ga, tumače mu i osvjetljuju osobe i stvari, koje mu Bog nije htio naravnim spoznanjem da saopći. Ovakvim izvanrednim i svrhunaravnim viđenjima utvrđuje se i jača vjera u svrhunaravne istine. Da je lurdskim ukazanjima uistinu Bog ravnao, vidi se iz plodova, kojima su urodila. Njima se raširila i povećava se iz dana u dan slava Božja i štovanje Bl. Dj. Marije, obraćaju se nevjernici i zalutali vjernici, osim toga Bog ih potvrđuje neprestanim čudesima još i danas.

Drugo ukazanje.

Tri dana nije smjela Bernardica da pođe k špilji. Majka joj je strogo zabranila, jer je držala to ukazanje za puku utvaru. Četvrti dan je bila nedjelja, 14. veljače. Bernardica osjeti veliku čežnju za špiljom. Pomoću mlađih sestara i prijateljica, koje su željele da vide prikazu, izmoli konačno dopuštenje u majke, da smije poći.

Budući da su i djeca sumnjala, da li je to ukazanje istinito ili je u tom nešto zla, dogovore se, da će uzeti u župnoj crkvi bočicu svete vode. Bernardica će poškropiti svetom vodom prikazu i reći : »Ako dolaziš od Boga, dođi bliže ; dolaziš li od đavla, odstrani se.« Pođu dakle u župnu crkvu, učine, kako smisliše, a zatim se upute k špilji ovako oboružane.

Pred špiljom klekne Bernardica, a djeca u polukrugu oko nje. Izvade krunicu i počnu da mole svako za sebe. Nije potrajalo dugo, a Bernardica usklikne : »Evo je, evo je !« Uzalud su ostala djeca naprezala oči, nijesu vidjela ništa. Jedno dijete pruži Bernardici bocu sa svetom vodom : »Brzo je poškropi i reci joj riječi.« Bernardica poškropi prikazu i reče : »Dolaziš li od Boga, približi se !« Nebeska prikaza ljubazno se nasmiješi, nakloni nekoliko puta glavu i približi se gotovo do ruba pećine. Videći Bernardica toliku ljubežljivost, ljepotu i milinu, ni za što na svijetu ne bi bila izgovorila riječi : »Dolaziš li od đavla, odstrani se.« Uopće se nije ni sjetila da govori dalje, tako ju je osvojila prikaza. Tek je veselo uskliknula djevojčicama :

»Ona ne uzima za zlo, nego potvrđuje glavom i smije mi se ljubazno.« Djeca su dakle izvrsno izvršila svoj plan.

Bernardica je klečala nepomično. Lice joj je bilo bijelo i sjajno tako, da su djeca udarila u plač bojeći se, da ne umre. Zvali su je, ali nije čula. Njezine su oči bile uprte u „lijepu Gospođu", tako je ona zvala prikazu.

Slučajno su onuda prolazili majka i kći mlinara Nikoloa. I one su zvale Bernardicu, ali nije odgovorila. Tada pozove mlinarica svoga sina, čovjeka od 28 godina, da dođe, i reče mu, što je vidjela. On se podrugljivo smijao, ali je ipak došao. Kad je opazio Bernardicu, trgne natrag od čuda i promatrao je nepomično preobraženo dijete. »Nikad nijesam u životu vidio nešto tako silno ; ja sam nijesam vrijedan, da se dotaknem toga djeteta.« No ipak na molbu svoje majke pun počitanja, kao da ima pred sobom anđela, primi Bernardicu za ruku i povede je u mlinarev stan. Za njom su išle i obje gospođe. Međutim su druga djeca otrčala kući i ispripovjedila sve, što su vidjela. Nato se uputi do mlinara i Bernardičina majka, pa je oštro prekori, jer je još uvijek držala sve to tlapnjom. Mlinarica je umirila majku, i kad su došle kući, ispričala je Bernardica majci sve vjerno, što se dogodilo.

Nevina su djeca prva počela da razbijaju sumnje i dokazuju istinitost Bernardičina viđenja. U tu su se svrhu poslužila blagoslovenom vodom. Znala su dobro poučena djeca, da nam blagoslovena voda služi : 1. za pomoć u tjelesnom zdravlju, 2. za očuvanje od zala, koja nas mogu da snađu, kao što je nevrijeme, nerodica itd., 3. za pomoć i zaštitu Duha Svetoga u svim potrebama tjelesnim i duševnim, a osobito 4. da otjera nečistoga duha i odstrani njegov upliv, a ojača svrhunaravni život u nama. Sv. Terezija piše, kako je đavao često pobjegao pokunjen i smeten poradi škropljenja blagoslovenom vodom.

Otkale blagoslovenoj vodi tolika moć ? Sve, što nam je za spasenje potrebno, i mnogo više, zaslužio je Krist svojom smrću na križu. Na križu stečene milosti teku na cijeli svijet preko sv. Mise, sv. Pričesti i sv. Sakramenata, a zatim putem posveta i blagoslova, koje Crkva dijeli u ime Isusa Krista znakom križa. Među takvim blagoslovinama poglavito mjesto zauzima blagoslovena voda, koja se zato i upotrebljava u svim drugim blagoslovinama zajedno

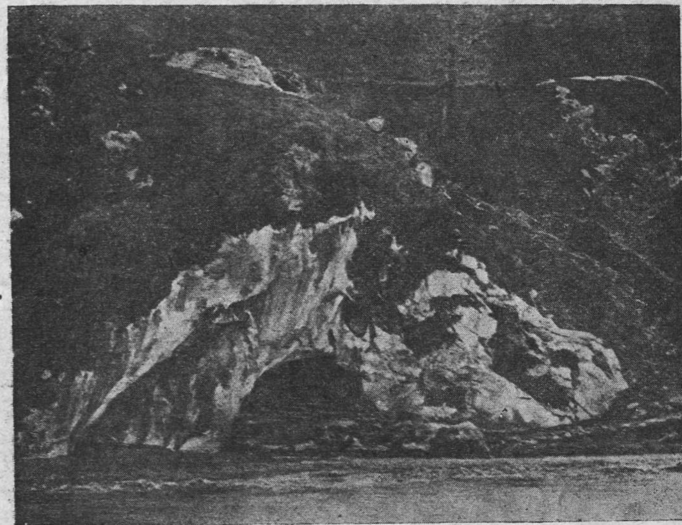
sa znakom svetoga križa. Upotrebljava se već od prvoga kršćanskoga doba. Pravo su dakle djeca učinila, što su i ona upotrijebila ovu blagoslovinu, da doznadu, je li prikaza Bernardičina od Boga ili od đavla. A lijepa im je Gospa smiješkom potvrdila moć blagoslovene vode i pristupila je bliže. Zato dobri katolici imadu blagoslovljenu vodu u svojim kućama i često se njom služe.

Treće ukazanje.

Četiri su dana prošla poslije drugoga ukazanja. Jedva su dvije pobožne gospođe susjede namolile Bernardičinu majku, da je pusti k špilji, obećavši, da će je pratiti. 18. veljače rano ujutro pođu s Bernadicom Antonija Peiyret i gospođa Millet najprije na sv. Misu, a onda k špilji. Bernardica je trčala gonjena velikom čežnjom, pa su pratilice zaostale. Došavši k špilji padne na koljena i jedva je počela da moli krunicu, cikne od veselja: »Gospa je izašla iz udubine u špilji obasjana nebeskim svijetlom i naznačuje ljubaznim smiješkom, da dođem bliže.« U taj čas su stigle i pratilice. Iznenadile se nad preobraženim licem Bernardičinim. Bernardica pođe bliže lijepoj Gospi i sagne se duboko, da se čelom dotakla tla. Jedna pratilica joj reče: »Pitaj prikazu, smijemo mi ovdje biti.« »Smijete,« odgovori za čas Bernardica. Pokleknu obje, zapale svoje svijeće i nagovore Bernardicu, da pruži prikazi neispisani papir i pisaljku, što su one sa sobom donijele, i neka joj reče, da napiše, što želi. Bernardica zaista tako učini, ali joj prikaza odgovori: »Nije potrebno, da napišem, što ti imadem kazati.«

Poslije toga zatraži od Bernardice, da četrnaest dana dnevno dolazi ovamo. A kad dijete radosno obeća, reče joj: »A ja ti obećajem, da ću te učiniti sretnom, ali ne na ovom, nego na drugom svijetu.« Iza toga upre oči u Antoniju Peyret, koja je bila dijete Marijino, to znači član Marijine Kongregacije. Njoj je taj pogled bilo najmilija utjeha cijeloga života. Na nagovor svojih pratilica upita Bernardica lijepu Gospu, smiju li i one u ovih četrnaest dana da dolaze ovamo. I dobije odgovor: »D a, n e k a d o đ u s t o b o m i o n e i d r u g i ; j a ž e l i m d a v i d i m o v d j e m n o g o l j u d i.« Nestane prikaze i s njom divnoga sjaja, kojim je bila obavita.

O lurdskim ukazanjima napisao je knjigu I. B. Estrade. Sam je gledao Bernardicu kod špilje i opisuje to ovako: »Čim bi Bernardica došla k spilji, poklekla bi, duboko se naklonila, izvadila krunicu i počela da moli. Pogled joj je uprt u udubinu u špilji, otkale Gospa dolazi. Najednoć se razveseli od udivljenja i preobrazi tako, kao da je na drugome svijetu. Lice se zasja nekim blaženstvom i poprimi nebeski lik. Anđeoski smiješak zatitra joj oko usana, i čudesna milina prelije se cijelim bićem. Bernardica nije bila Bernardica. Ona je bila kao anđeo pred prijestoljem Jaganjca Božjega. Nehotice otkriju glave i muškarci i duboko se sagnu k

Lurdska špilja u doba Gospinih ukazanja.

zemlji, kao što su to već prije učinile i žene. Bernardica ne skida pogleda s pećine, ona je u zanosnom gledanju. I kad se križa, čini to s tolikim neprispodobivim dostojanstvom, da ne možeš kazati drugo, nego da se tako križati uči samo u nebu i od nebeskih bića.« Tako silno djeluje nebeska milost na čovjeka, pa se već u tom pokazuje barem donekle vidljivim načinom veličina posvećujuće milosti, koja je temelj svrhunaravnoga života u čovjeku. Iz ovoga se ujedno razabire, koliko treba da katolik cijeni posvećujuću milost, i ako ju je izgubio, da je nastoji što prije

opet dobiti u sv. ispovijedi. Blaženi oni, koji su je sačuvali od krštenja svoga do kraja. U krštenju se naime dobiva ona zajedno s cijelom svojom pratnjom: vjerom, ufanjem i ljubavlju, s darovima Duha Svetoga i s temeljem i počecima ćudorednoga života. U životu je povećavana primanjem svetih Sakramenata i dobrim djelima. A o mjeri, u kojoj je posjedujemo, ovisi i veličina našega blaženstva na drugome svijetu.

Četvrto ukazanje.

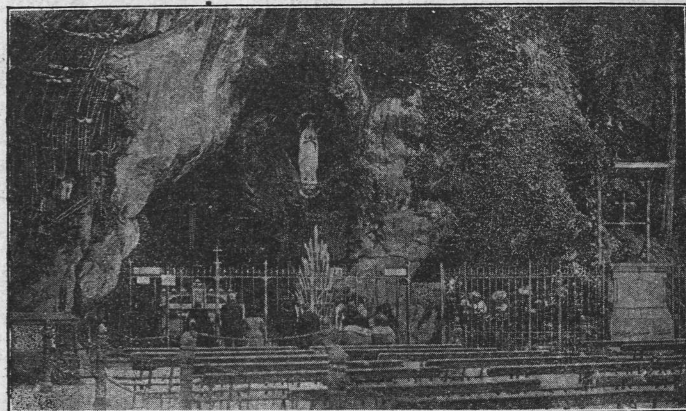
Drugi je dan bio petak, 19. veljače. Veliko mnoštvo se ljudi skupilo kod špilje izbliza i daleka, da vide neviđeni prizor. Bernardicu je dopratila majka dosta rano ujutro, da se osvjedoči i sama o svem. Jedva je Bernardica poklekla i počela krunicu, ukaže se »lijepa Gospa«. To je bilo četvrto ukazanje. Kad se Bernardica preobrazila u licu, zavapi majka: »O Bože, ne daj da mi umre dijete.« A ljudi se divili: »O, kako je lijepa, čudnovato lijepa!« Oči se napunile suzama mnogima. Nastala je tišina kao u crkvi kod podizanja. Češće se micale usne Bernardičine, kao da s nekim govori, i opet kao da prisluškuje nečiji govor. Po sata po prilici trajalo je to stanje, a onda iščeznu prikaza.

Još u vrijeme ukazanja začu Bernardica dozivanje i divlju viku iza sebe, kao da dolazi iz nutrinje zemlje. Sve je to bilo tako silno, kao da se svađa i bori među sobom silna uzbunjena svjetina. Samo se jedan glas razabirao, koji se neprijatno, ali silno krešteći derao: »Spasi se! Spasi se!« Nebeska se prikaza u početku nije obazirala na to. Kad je vika postala sve silnija, podigne glavu, pogleda ozbiljno i zapovijedajućim licem preko Gave, otkale je taj metež dolazio. U taj čas nestane svega.

Već u raju zemaljskome obećano je, da će žena satirati glavu zmiji paklenskoj, đavlu. A gle sada lurdska ukazanja i kasniji događaji imadu da postanu nov dokaz za bezgrješno začeće te žene; imadu biti savremen dokaz, da je plod njezine utrobe Isus Krist Sin Božji, koji je na križu pobijedio đavla i pribavio milosti za spasenje. Sada će preko ruku svoje majke Marije dijeliti te milosti na poseban način u Lurdu i zasvjedočiti mnogim divnim znakovima, čudesima, istinitost onoga, što naučava rimo-

katolička Crkva. Zato se uzbunio pakao, ne bi li odmah u početku omeo niz kasnijih događaja. No žena, koja satire glavu zmiji paklenoj, pokazuje i ovdje svoju moć. Jednim pogledom ruši đavolsku uzbunu i svladava plan najvećega neprijatelja Bezgrješnoga Začeća njezina i spasenja našega. Tolika je moć Marijina.

Od prvoga grijeha naših praroditelja postoji borba između dobra i zla, vjere i nevjere. Postoji borba između kraljevstva Božjega, komu pripadaju bez grijeha začeta Djevica Marija i svi prijatelji Božji, i između kraljevstva grijeha, komu je poglavica sotona, pristaše đavli i svi neprijatelji Božji i učenici nevjere. Đavao i njegovi pomagači hoće da pokvare čovjeka i grijehom otkinu iz kraljevstva Božjega.

Lurdska špilja danas.

Imade ih, koji se smiju, kad kažemo, da ima đavao, koji napastuje čovjeka i može da ima utjecaj na čovjeka. Sveto Pismo nam pokazuje, da je to istina, na više mjesta. Eno primjera, kako je đavao s dopuštenjem Božjim mučio pobožnog Joba. Oteo mu imanje, udario ga bolešću i uvalio ga u očaj. Ali ga Bog izbavi poradi njegova pobožna života prije, pa ga nije dao iskušati tako, da propadne. Eno primjera, kako se đavao usudio da kuša i samoga Spasitelja, koji je to dopustio zato, da nam pokaže primjerom, kako treba napasti suzbijati riječju Božjom t. j vjerom i odlučnom voljom. Eno dokaza, koji nam daje sv. Petar.

kada kaže : »Braćo, budite trijezni i bdijte, jer protivnik vaš đavao kao ričući lav obilazi tražeći, koga da proguta.« (1. Petr. 5, 6.).

Čvrsta, živa vjera i pomoć Marijina su sredstva u pogibli od đavla.

Peto ukazanje.

Lijepa Gospa zaželjela je, da mnogi onamo dolaze. I zaista kod četvrtoga ukazanja bilo je oko 100 ljudi. Dne 20. veljače, kod petoga ukazanja, sudjelovalo je već oko 500 ljudi. To je dalo povoda, da je liberalna protivnička štampa počela pisati o događajima kod masabjelske špilje. U jednom takvom listu piše o petom ukazanju : »Mi ćemo da kažemo samo ovo. Bernardica hodočasti rano ujutro k špilji. U ruci ima svijeću. Prati je više od pet stotina ljudi. I sad vidiš, kako iz duboke sabranosti prelazi u blagi smiješak, dok napođon ne prijeđe u neopisivo ushićeno stanje preobraženja. Potoci suza odronjuju se iz očiju, koje su ukočeno uprte u špilju, gdje joj se, kako ona vjeruje, ukazuje preblažena Djevica.« Tako ovaj slobodni list. Istinito opisuje Bernardicu.

Bernardica je naime i ovaj puta pošla k špilji u pratnji svoje majke. Više je trčala nego išla. Tako ju je privlačila nebeska prikaza, premda je put bio neravan i teško prohodan. Išla je, a da se nije ni obazirala na veliko mnoštvo ljudi, koje je također kretalo prema špilji. Došla je pred špilju, bacila se na koljena, da moli svoju najmiliju molitvu, krunicu. Začas ugleda nebesku Gospođu, ushićena preobrazi se i ote sjetilnom svijetu. Kad ju takovu ugleda majka, nije mogla da se snađe, nego zavapi : »Moj Bože ! Što će to da bude? Ja ne poznam više svoje vlastito dijete !« Svi su bili naokolo duboko ganuti. Mnogi su plakali i nijesu se mogli suzdržati, da glasno ne izrazuju svoje veliko udivljenje, gledajući preobraženo dijete.

Bernardica je uprtim očima šaptala riječ po riječ tako, te se vidjelo, da ih izgovara za nekim, koji govori pred njom. Priznala je, da ju je »lijepa Gospa« učila jednu usmenu molitvicu, ali nije rekla, kako glasi. Po svoj prilici ju Gospa učila moliti nešto, što je njoj posebice trebalo za njezin duhovni život i prilike, u kojima se nalazila.

Ne znamo doduše, koju je posebnu usmenu molitvu učila »lijepa Gospa« Bernardicu. Ali znademo više usmenih molitvica, koje je Bernardica usmeno molila, i to upravo pred spiljom, a na poticaj prikaze. Krunica je skup molitvica. Ona se sastoji iz : Očenaša, koji je sam Gospodin Isus Krist učio moliti, iz Vjerovanja, Slava Ocu, koji potječu iz apostolskih vremena, pa onda Zdravo Marijo, koju je izgovorio arkanđeo Gabrijel, a nadopunjena je kasnije. Ono, što je časoslov svećenicima i redovnicima, to je krunica svjetovnjacima, dakle usmeni časoslov. To su ujedno najvrednije usmene molitve. Imade ih i mnogo drugih u čast Majci Božjoj i svecima, koje je Crkva sastavila, a dobri ih katolici znadu napamet. Katekizam nas uči, što je molitva. Moliti se reći će podignuti srce i pamet k Bogu. Prema tomu bi bilo dosta samo mislima se uzdignuti k Bogu. I savršenija je mislena molitva. Zašto je »lijepa Gospa« učila onda Bernardicu usmenu molitvu? Zašto naša sv. Crkva nas potiče na usmenu molitvu? Konačno, zašto je sam Gospodin učio Očenaš, dakle usmenu molitvu i sam se molio često riječima? Evo tomu razloga :

1. Čovjek je od Boga primio i dušu i tijelo, zato treba da mu služi jednim i drugim. Jezik i dar govora, sklapanje ruku, klečanje je služba Bogu tijelom. 2. Riječi su veoma prikladne, da se nutarnja pobožnost umnoži kod onoga, koji se moli. 3. Riječi i držanje tijela kod molitve opominju na molitvu i druge, koji to čuju i vide. 4. Svaka je usmena molitva veći napor tjelesni, jer traži i sabranost i pobožno držanje tijela, pa je već time i neka vrsta pokore. Zato se usmena molitva i na ispovijedi rado daje za pokoru. Naš je Gospodin cijele noći proboravio u molitvi i u vrtu Getsemani je pao na zemlju na koljena i molio se riječima : »Oče ! Ako hoćeš, odnesi čašu ovu od mene ; ali ne moja volja, nego tvoja neka bude !« Divan poticaj za usmenu molitvu.

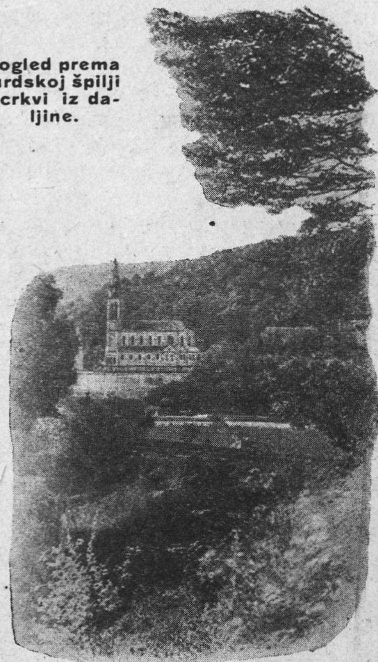
Šesto ukazanje.

Dne 21. veljače prva je nedjelja u korizmi. I roditelji se Bernardičini odvažili, da je prate k spilji. Ondje je već čekalo preko tisuću ljudi, a među njima i glasoviti liječnik Dozous. Dr Dozous nije imao vjere, Došao je, htio je da stvar ispita i znanstveno dokaže, da Bernardica nema čudesnoga ukazanja. Ona boluje, mislio je, na nakoj duševnoj razdraženosti, koja rodi ukočenošću tijela i priviđenjem. Zato je dragocjeno njegovo svjedočanstvo, koje je poslije ukazanja dao, jer je pronašao drugo, nego što je htio.

On opisuje ovo ukazanje ovako. Kad je Bernardica došla do spilje, mnoštvo joj je ustupilo prolaz puno počitanja kao kakvom svecu. Prošla je tiho i mirno, čedno i sabrano. Klekla je u spilji ispod udubine, gdje raste grm divljih ruža. Počela je da tiho moli ne skinuvši očiju s pećine. U ruci je držala upaljenu svijeću. Tisuće ljudi je kleklo. Svečana je zavladala tišina; svi su zadržali dah. Samo jedna gospođa nije poklekla na kraju množine ljudi daleko iza Bernardice, pa je Bernadicu nije mogla ni da vidi. Vladala se, kao da ne mari za ono, što se pred spiljom događa. Najednoć prestane Bernardica da miče usne, pogleda široko i ukočeno, a da se nije okrenula, i reče: »Pozovite onu osobu ondje, da klekne!« Nitko ne zna, što se dogodilo u duši Bernardičinoj. Samo se znade, da je ta tuđinka odmah klekla. Sad se promijeni lice Bernardičino u nepojmljivu ljepotu. Oči joj se zasjale divnim sjajem, lice joj postalo bijeli mramor, nije se više micala, ni trznula usnama. Mnoštvo je postalo bez daha ko ukopano. Svi su čekali da vide i čuju »lijepu Gospu«. Kada se pokazala prikaza u spilji, Bernardica je bila prilika nedužnog anđela.

Premda je Bernardica utonula u gledanju lijepe prikaze, ipak je znala, što se oko nje događa. Jači zamah vjetra češće bi ugasio svijeću. Svaki puta bi je pružila najbližoj osobi, da je zapali, a da ne bi skidala očiju s pećine. Netko je htio da dodirne štapom ružin grm, Bernardica je spriječila, a na preobraženom licu se pokazala bojazan: »Strah me, da štapom ne taknete Gospođu i da je ne povrijedite!« — reče poslije toga.

Dr Dozous je klečao s desne strane Bernardici. Htio je medicinskom znanošću sve da protumači naravnim putem. Iznenadio se, kad je opazio, u preobraženom stanju Bernardičinom slobodne i svijesne kretnje. Reče: »To nije ukočenost s kljenutošću pojedinih udova niti nesvijesni zanos, kako to biva kod bolesnih uzbuđenja. To je jedan izvanredan slučaj, kakvoga liječništvo ne pozna.« Zatim primi ruku Bernardičinu, da opipa bilo. Ona je to sasvijem mirno dopustila. Ruka je bila gipka, bilo mirno i pravilno, potpuno normalno. »Tu nema nikakvoga bolesnoga uzbuđenja živaca.« — izjavio je dr Dozous.

Pogled prema lurdskoj špilji i crkvi iz daljine.

U taj čas uniđe Bernardica nešto dalje u špilju, plazeći na koljenima i gledajući nepomično u pećinu. Primakla se neposredno pred prikazu. U tren oka potamnjelo je blaženstvo, koje je odsijevalo dotada na njezinom licu. Bolni izražaj istisne joj dvije krupne suze, koje su se spuštale niz lice. Kad je svršila molitvu i prestalo ukazanje, zapita je dr Dozous, što se je dogodilo?

»Gospođa je na čas odvratila svoj pogled od mene i iznad mene se turobno zagledala u daljinu. I kad je opet svratila svoj pogled k meni, zapitala sam ju, zašto se ražalostila, reče: »Moli za siromašne grješnike, moli za bolesni svijet.« Nato joj se opet prelije licem milina i dobrota. To me je uvjerilo, da je smijem ponovno gledati. Iza toga je nestane.«

Bernardica je ustala i otišla između svjetine, koja se ondje skupila. Išla je mirno i čedno ne obazirući se na povlađivanje naroda.

Tako izvješćuje liječnik, koji prije nije vjerovao. Promatrao je i daljnje događaje pred spiljom i čudesa, koja su se kasnije dogodila, a onda je otvoreno i javno priznao svoju vjeru. Napisao je knjigu, kojoj je dao naslov: »Ja sam vjerovao, jer sam vidio.« Dr Dozous je pokazao, da nema protimbe između prave vjere i istinite znanosti. Znanost ispituje prirodu i njezine zakone, iz toga izvodi zaključke, pa i sama nalazi u prirodi promatrajući

Boga. Početnik je naime i gospodar prirode Bog. Taj isti Bog je objavio i vjeru. Ne može dakle sam sebi protusloviti. Ne može dakle biti prave protimbe između objavljene vjere i istinite znanosti. Protimbu nalaze tu samo oni, koji ili ne poznaju objavljene vjere ili površno poznaju prirodu i njezine zakone, pa izvode krive zaključke. Zato je u svakom vijeku bilo među učenjacima najvećih umova, koji su priznavali Boga i bili pobožni i veoma praktični katolici.

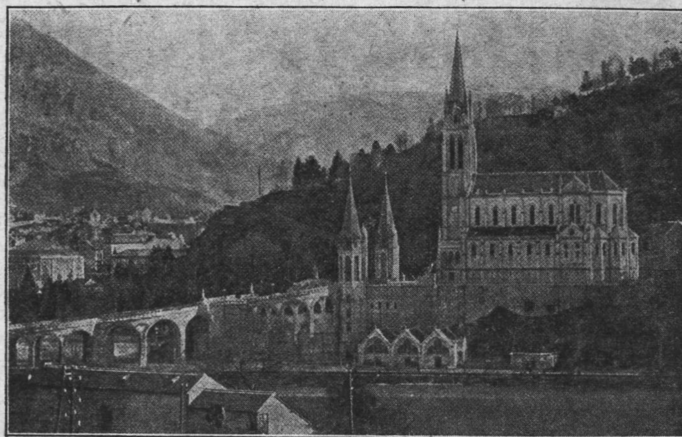
Tamo, gdje počinje vjera, ne prestaje znanost. Vjera samo pomaže i znanost, da ne siđe s pravoga puta, i zajamčuje joj sigurnost u velikim pitanjima života: ima Bog, ima drugi život, duša je neumrla, o određenju čovjeka, stvorenju svijeta itd. Tu znanost lako siđe s pravoga puta, jer ta pitanja ne može uzeti u ruke, pa ih sjeći, cijediti i vagati, nego se do odgovora na njih dolazi umovanjem, a do potpune sigurnosti za većinu ljudskoga roda samo dokazima, koji ne idu samo u red prirode, nego se uzimaju iz objave Božje. Vjera i znanost su dakle dva dobra prijatelja za sve, kojima je stalo do čiste istine. Lurdski događaji su savremeni jamci zato, kako ćemo još kasnije vidjeti.

Sedmo ukazanje.

Dne 21. veljače ujutro došao je zastupnik znanosti, da ispita, što se s Bernardicom događa pred špiljom. A već poslije podne nastupa i policija, da vidi, što je na stvari. Kako se to dogodilo? Poslije podne izašla je iz crkve, gdje je bila na večernjici, i htjela da pođe kući. Opkolili su je ljudi. Nije joj bilo drago. Gledala je, kako da izmakne svjetini. U taj čas osjeti na svojim leđima ruku i čuje glas: »U ime zakona!« »Što hoćete sa mnom?« zapita Bernardica. »Ja imadem nalog, da te predvedem pred redarstvenoga povjerenika, hajde za mnom,« bijaše kratki odgovor. Vodili su sirotu najprije pred državnoga odvjetnika Dutoura, onda pred redarstvenoga povjerenika Jacometa (Žakometa). Žakomet je jedan sat mučio ubogu djevojčicu raznim pitanjima, da je splete i zbuni. Bernardica je uvijek odgovarala isto i neustrašivo. Prijetio joj zatvorom i oružnicima, a ona odgovori mirno: »Moj Gospodine, vi možete da me vodite oružnicima, ali me ne možete prisiliti, da govorim drugačije, nego što sam Vam rekla; jer što sam rekla, istina je!« On joj zabrani, da ne smije više k špilji, i silio je, da mu to

obeća. »Ne, gospodine, jer sam obećala Gospi, da ću opet doći.« Srdio se i vikao povjerenik, a Bernardica je mirno ostala kod svojih izjava.

Financijski činovnik Estrade je također slušao ovu istragu. Čudio se odlučnosti djeteta i stalnosti njezinoj u ovakvim prilikama. Svi su bili uvjereni, da dijete govori istinu. Državni je odvjetnik Dutour izjavio kasnije: »Već kod prvoga preslušavanja ovoga djeteta 21. veljače bio sam ja, kao što i ostali ljudi, uvjeren, da dijete iskreno govori.« Žakomet je tražio i od oca Bernardičina, da joj zabrani ići k špilji. Otac je to i učinio. Sve je to tražio Žakomet u ime javne

Veličanstvena crkva (bazilika) nad lurdskom špiljom.

sigurnosti i mira, premda nije bilo nikakvoga razloga zato, jer se svjetina vladala veoma mirno i pobožno kod špilje. Dopustio je Gospodin to, da Bernardica iskusi odmah u početku one riječi Božje na sebi: »Svi, koji hoće da pobožno žive u Gospodinu, progonstvo će trpjeti.«

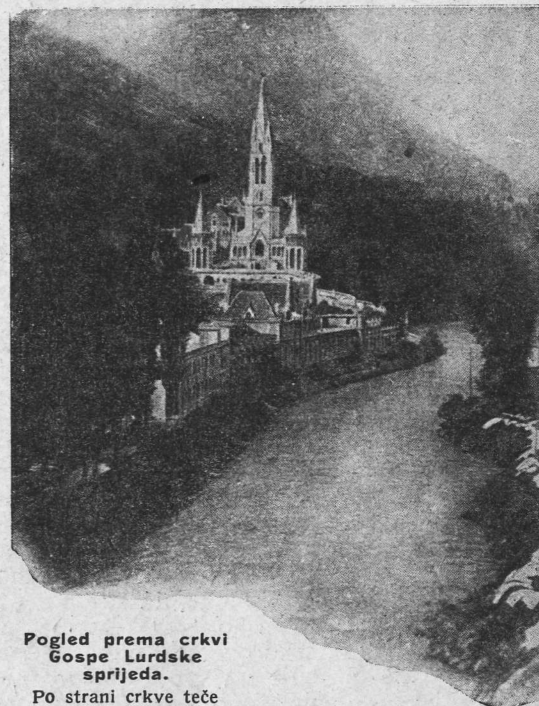
Ovo progonstvo, koje je Bernardica doživjela, nije bilo sve, što je patila za svoju Gospođu. Moralo je ubogo dijete da doživi jednu još i veću kušnju. Polazila je naime u školu. Rugale joj se učiteljice i učenice,

jer su držale, da je sve pred spiljom samo utvara. Ni to nije sve. Kad se je naime drugi dan 22. veljače vraćala iz škole kući, išla je pokraj župne crkve, upravo je zvonilo na pozdrav Gospi. Obuze je živa želja da pođe ipak k špilji. Neka nevidljiva ruka silno ju vukla pred špilju umjesto kući. Policija i otac su joj to branili, a Gospa zapovijedala. Što će ubogo dijete da učini u tom sukobu dužnosti? Kad se poslije podne vraćala opet u školu i pošla već komad puta, stane. Neka nesavladiva zapreka nije joj dala da korakne naprijed. A Gospi je obećala, da će dolaziti kroz četrnaest dana! Nehotice i nesvjesno gonjena nekom silom krenula je prema špilji. Čim je dolazila bliže, išla je sve sporije. Nije veselo trčala kao prijašnje dane. Bacila se na koljena. Plačući je molila. Ali uzalud. Gorko je zaridala, ali Gospa se ipak nije pokazala. Nakon dugog čekanja vraćala se s majkom kući satrvena od žalosti. Svakomu, koji ju je putem pitao, priznala je:» Danas se Gospa nije ukazala.« Ovajputa su je pratila k špilji dva oružnika, koji su je vidjeli, da onamo skreće, a imali su nalog, da paze na nju. Bilo ih je, koji su se rugali: »Danas se prikaza preplašila oružnika«, ili opet: »Ipak su dakle ta ukazanja samo varka i obmana.«

*

Sve, što je Bernardica pretrpjela kroz ova dva dana, pokazuje nam jasno, kako veliku vrijednost imadu trpljenje i poniženje. Bog ih dopušta rado onima, koji su njegovi miljenici i nadareni velikim milostima i darovima svrhunaravnim. Tko mnogo trpi, znak je, da ga je Bog za velike stvari odredio, pa mu trpljenje obilno naplaćuje. To vidimo kod Bernardice odmah treći dan. Dne 23. veljače prije sunčanoga izlaska skupilo se pred špiljom osam do deset tisuća ljudi. Bernardica je po običaju došla pred špilju ne obazirući se ni na koga. Klekla je i počela da moli krunicu. Jedva je počela, ukaže joj se nebeska osoba. Da je nagradi za jučerašnje muke, pogleda je nježnim pogledom i zovnu je imenom: »Bernardice!« Dijete poskoči od radosti i ustane, te reče: »Ovdje sam ja!« Gospođa nastavi: »Imam da ti povjerim jednu tajnu, koja se samo tebe tiče i samo je tebi namijenjena. Obećaj mi, da je ne ćeš nikomu na svijetu otkriti!« »Obećajem,« reče dijete.

Pošto joj je rekla tajnu, nastavi: »A sada pođi, moja kćerko, i reci svećenicima, da ja hoću, da mi crkvu sagrade na ovomu mjestu.« I nestane Gospođe.

Pogled prema crkvi Gospe Lurdske sprijeda.
Po strani crkve teče rijeka Gava.

Bernardica je pošla odmah i gradskom župniku Peramalu (Peyramale), da izvrši taj nalog. Župnik je primi na oko neprijazno i sasluša je. Nakon nekoliko upita o prikazi reče joj: »Ja ne znam, tko je ta tvoja Gospođa, i prije nego se izvrši njen nalog, treba znati, da li ona ima pravo da izdaje zapovijedi. Moli je stoga, da mi dade jedan znak svoje moći!« Zatim otvori prozor i pogleda na smrznuto bilje od zimske studeni, pa nastavi: »Rekla si, da prikaza imade pod nogama

grm divlje ruže, koji raste iz pećine. Reci Gospođi u moje ime, da taj ružin grm procvate sada u zimi, ako hoće imati crkvu.«

Činilo se, da je današnji dan svršio s neuspjehom kod župnika, ali je Bernardicu tješila tajna, koju joj je Gospođa kazala, a ona ju je vjerno čuvala.

Osmo ukazanje.

Događaji pred špiljom postali su već tako javni i poznati, da se sve zanimalo za njih. Na tisuće se opet ljudi skupilo 24. veljače pred špiljom, odličnih i priprostih, izdaleka i izbliza. Svi su htjeli da vide, što se tamo zbiva. Nekoji su došli s nakanom, da otkriju varku, a drugi da s Bernardicom dadu svjedočanstvo istini. Ovajputa je došao i financijalni činovnik, poznati već Estrade, da se svemu naruga.

Ovo se osmo ukazanje razlikuje od svih ostalih time, što je Bernardica u svom preobraženju tako glasno ponavljala riječi nebeske prikaze, da su je mogli potpuno jasno čuti i oni, koji su se nalazili oko nje. Te su riječi bile upravljene na Bernardicu, na sve prisutne, na cijeli svijet. Kako je to bilo? Bernardica je naime po svom običaju došla i klekla pred špiljom i počela moliti krunicu. Na pogled nebeske prikaze se preobrazi i bila je slična nebeskomu biću. Ali doskora obavije izražaj njezina lica velika žalost i tuga, i napokon klone od boli; ruke je spustila kao bez nade i gorko je zaplakala. Plazeći na koljenima uspela se naprijed u špilju i sagnula se do zemlje puna počitanja. Nato ustane i siđe iz špilje na svoje obično mjesto, gdje je još uvijek u preobraženom stanju izgovarala jasno riječi: »P o k o r a, p o k o r a, p o k o r a !«

Prikaze je nestalo. Bernardica je ustala i pošla ravno k župnom stanu. Župnik je Peramal odmah zapitao, što je Gospođa odgovorila na njegov zahtjev. Bernardica je iskreno saopćila župniku: »Ja sam joj isporučila sve, gospodine župniče, kako ste vi zapovjedili. Ona nije na to ništa odgovorila, kad sam joj saopćila vašu želju, da procvate ružin grm, samo se prijazno nasmiješila. Iza toga mi zapovjedila, da molim za grješnike i da dođem unutra u špilju. Tada je tri puta izrekla riječi: »Pokora, pokora, pokora !«

Ja sam ih za njom opetovala. I dok sam još bila unutra u špilji, objavila mi je drugu t a j n u, koja se samo mene tiče, i nestalo je.

Tako je ispripovjedila Bernardica župniku. Kad je zapitao, da li je još štogod drugo vidjela unutra u špilji, rekla je: »Dok je Gospođa bila, ja sam promatrala samo nju. A kad je nje nestalo, razgledala sam se unaokolo, ali nijesam vidjela ništa. Sve je bilo pusto, samo na pećini raste nešto prašnoga bilja.« Župnik joj reče: »Pođi za danas, čekat ćemo dalnje događaje.« Iskreno pripovijedanje, bez maštanja, djelovalo je tako na župnika, da je bio potpuno uvjeren, da se događa nešto izvanredno.

Pokora, pokora, pokora !« rekla je Gospođa, a opetovala Bernardica. I zaista je taj lurdski poklik lozinka, kojom dolaze i pojedinci i cijeli svijet do sviju milosti, koje dijeli nebo. Pokoru su pravili i nevini sveci, kao što je bio jedan sv. Bernardo, pa sv. Alojzije. I sam kršćanski život, savjesno ispunjavanje staleških dužnosti skopčani su s poteškoćama. Sve muke i poteškoće i bolesti i posao i sve životne neprilike mogu se primiti iz ruke Božje kao pokora. Svaki dan imade svoj teret, koji se u milosti posvetnoj, dakle bez teškoga grijeha na duši, može prikazati kao pokora s neba poslana, da zaslužimo velikih zasluga pred Bogom.

Kako je divan primjer bila u tom obitelj Subiru sa svojim velikim siromaštvom! Jednoga dana dođe u očinsku kuću Bernardičinu neki stranac. Čuo je za ukazanje pred špiljom. Htio je da mu to točno ispripovijedaju roditelji i Bernardica. Žalio ih je, što živu u tako velikoj bijedi, koja će se još i povećati. Reče Bernardici: »Ja sam bogat. Moja sredstva mi dopuštaju, da ti pomognem.« I stavi na sto kesu sa zlatnicima. Bernardica pocrveni s negodovanja i reče: »Ne ću ništa i ne primam ništa, uzmite svoj novac.« Odgurne kesu. Ali se stranac okrene veleći: »Ja ne dajem novac tebi, nego tvojim siromašnim roditeljima.« Ali i roditelji su najodlučnije odbili ponudu. Voljeli su da podnose svoje siromaštvo Bogu na slavu. Tko je bio taj stranac? Nitko nije znao, osim možda policajskoga povjerenika Žakometa, koji je pokušao da stvar Božju izvrne u običnu trgovinu. Pokornički duh obitelji Subiru je spriječio ovakvo podlo ruganje nevjere Žakometove svetinji Božjoj.

Deveto ukazanje.

Bio je četvrtak 25. veljače. Nebrojeno se mnoštvo svijeta rano ujutro skupilo pred masabjelskom špiljom. I još uvijek su pridolazile nove skupine iz grada i okolice. Bernardica je došla tiho i čedno. Ušla je u špilju, rasklopila grane ružina grma i poljubila pobožno dno pećine pod njim. Klekla je i počela molitvu. Gospođa joj se pokazala odmah u udubini pećine, a Bernardica se zanijela. Tada joj reče: »Moja kćerko, još jednu tajnu imadem da ti saopćim, i tu ne smiješ kao ni prve dvije nikomu da kažeš.«

Prikaza je zašutjela časak, a onda reče kao majka milosrđa velike riječi, pune milosti budućem naraštaju: »Idi sada, napij se i operi na izvoru i jedi od bilja, koje tamo raste.«

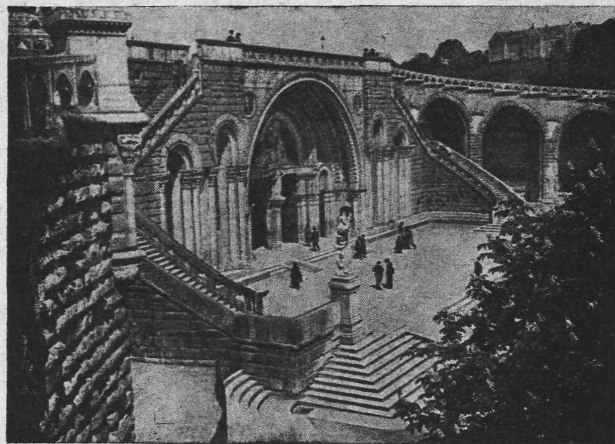
Bernardica je čula riječ izvor i ogledala se oko sebe, nigdje izvora. Oko nje samo krš, kamenje i komadi pećine. Htjela je dakle da ustane i pođe do Gave, koja je blizu tekla. Ali joj Gospođa dade znak, da ostane i pokaže joj prstom mjesto na lijevoj strani špilje. Bernardica pogleda, ali ni ondje vode. Teška je to bila kušnja za nju, ipak se plazeći na koljenima pomakla onamo i pogledala Gospođu, koja je obodri. Onda se sagne i počne prstima da grebe zemlju. I gle, poteče voda i napuni izdubenu jamicu, kolika je čaša. Bernardica pričeka, da se voda ponešto razbistri, jer je bila blatna, a onda se napije, opere i pojede nekoliko listića od bilja, koje je ondje raslo. Nebeska joj se prikaza zadovoljno nasmiješi i nestane je.

Budući da se Bernardica oprala mutnom i blatnom vodom, bilo joj je lice zamazano. To i cijelo njezino vladanje u ovom ukazanju nijesu sebi ljudi mogli pravo protumačiti. Zato je bilo i takvih, koji su bili jako iznenađeni, pa im se narivavala pomisao: Na koncu ipak je sve laž i varka. Bernardica je mirno ustala i pošla kući ne obazirući se na šapat i podsmjehivanje mnogih.

Dr Dozous je cijelo vrijeme sve ovo točno promatrao i nije ostavio špilje prije, dok nije tlo unaokolo pomno pretražio. U svom izvještaju veli: »Ja sam našao tlo posvuda suho, samo ondje ne, gdje je Bernardica izdubla jamicu, iz koje je proteklo vrelo.«

Mnogo je ljudi pošlo, da se uvjeri o istinitosti novoga vrela, koga prije nije bilo. Iz početka je vrelo bilo veoma neznatno; voda je curila tanko kao jedna slamka, poslije kao prst, a iza nekoliko dana tako obilno, da je davalo 122.000 litara vode.

Vladanje Bernardičino nije bilo odmah jasno mnogima, pa su joj se rugali i smatrali, da je bolesna, i tako je ponizivali. To je bilo tim gore, što se slijedeći dan Gospođa nije pojavila, premda ju je Bernardica željno iščekivala. Ali gle, već je taj dan sam Bog na-

Ulaz u donju crkvu sv. Krunice u Lurdu.

gradio Bernardičinu poniznost i šutljivost prvim čudom pomoću vode iz novoga izvora. Prvi je osjetio čudotvornu moć te vode siromašni radnik u lurdskom kamenolomu Ljudevit Bouriette. Prije dvadeset godina je ozlijedio desno oko nesretnim hicem. Od toga je vremena sve vidio kao u magli. Teško je snosio svoju nesreću. Čim je dočuo za vrelo pred spiljom, uzbudi se u njemu neprotumačivo pouzdanje u čudotvornu moć te vode. Pošalje svoju kćerkicu do vrela s nalogom: »Pođi brzo, zahvati čudotvorne vode; ja sam uvjeren, da će meni blažena Djevica pomoći.« Za

kratko se vrijeme povrati dijete sa žalošću: »Oče, gledaj, voda, koju sam ti donijela, sasvim je blatna.« Otac joj reče: »Ništa zato, podaj mi je!« Nakvasi svoje oko i zavapi k blaženoj Djevici. U taj čas usklikne od veselja: »Dijete, ja sam izliječen, moje je dvadesetgodišnje bolesti nestalo, to je učinila naša draga Gospa!«

Brzo se pročulo u Lurdu za ovo čudo. Slijedeći se dan susretne na cesti ozdravljeni Bouriette s drom Douzusom, koji ga je dugo liječio, pa mu reče: »Gospodine doktore! Ja sam zdrav!« A ovaj mu odvrati: »To je nemoguće. Vi imate ozlijeđeno oko.« »Ipak je tako. Blažena Djevica od spilje to je učinila.« — reče radnik. Uzbuđeni liječnik otkine list iz svoje bilježnice, prekrije ozdravljenomu lijevo oko i pozove ga, da pročita riječi, koje je brzo olovkom napisao na papiru. Bouriette bez naprezanja odmah je pročitao riječi: »Bouriette ima crnu točku u oku i ne će nikada ozdraviti.« Problijedio je liječnik od iznenađenja, ušutio časak, a onda rekao: »Zaista, to je čudo, pravo, neporecivo čudo! Ja se sagibljem, jer vjerujem.« Kao munja prošla je gradom ova vijest i napunila sve neopisivim veseljem.

Međutim to nije bilo sve, što se je dogodilo toga dana. Uveče je pošla iz kamenoloma četa radnika, drugova Buriettovih, s trnokopima i lopatama pred masabjelsku spilju. Do kasne noći radili su, da načine dobar put do spilje na onom visećem kamenitom tlu. Iskopali su sabiralište za vodu iz vrela i drveni žlijeb, da otiče potočić, koji je postajao sve veći. Radili su daleko u noć, da pokažu zahvalnost Gospi, što je baš njihova druga, dakle njihov siromašni stalež, usrećila svojom velikom milošću. A i obitelj Subiru živjela je od nadnice. I opet su se lijepo ispunile riječi Božje: »Svi se opašite čvrstom vezom poniznosti, jer se Bog oholima protivi, a poniznima daje milost«. (1. Petr. 5, 5.).

Ovaj dan je svršio još jednim važnim događajem, koji se i danas u Lurdu nastavlja, a to je prva procesija sa svijećama. Oko ponoći naime prosulo se neobično svijetlo oko spilje. Na stotine gorućih svijeća upaljeno je u toj tamnoj noći pred spiljom, a pjesma je orila u čast Majci Božjoj pred pećinom na obali rijeke Gave. To su slavlje priredili Gospođi radnici, njihove obitelji, znanci i drugi ljudi iz okolice. Tako je proslavljeno prvo čudo u Lurdu, a slavili su ga siromašni ponizni i pobožni, kojima Bog rado dijeli svoje milosti.

Deseto ukazanje.

Deseto je ukazanje bilo u subotu, dne 27. veljače. Odsada je Bernardica dolazila doduše u stalno vrijeme, ali se svraćala uvijek najprije na vrelo. Oprala bi lice, napila se vode, otrla bi se pregačom i onda pošla na svoje obično mjesto pod spiljom na pećini. Tamo se bacila na koljena, počela moliti krunicu, pala u zanos. Gospa je stajala pred njom.

Najednoć se prikaza jako ožalosti, zatraži od Bernardice, da moli i pokoru čini za grješnike. Bernardica to učini vrlo spremno, a Gospođa će joj na to: »Nije li ti teško, da se popneš na ovu strminu, koja vodi u spilju i da poljubiš zemlju?« »O ne, meni to nije teško.« — odvrati dijete. »Dođi dakle i poljubi zemlju u znak pokore za grješnike«, ponuka je Gospođa. Bernardica se napinjala plazeći na koljenima i nekoliko puta poljubila zemlju. Kad se uspela, okrene se još uvijek preobražena k mnoštvu sakupljenoga naroda i dade im znak, da i oni poljube zemlju. Neki nijesu htjeli ili su se gradili, da ne razumiju znaka. Snažno zaprijeti licem Bernardica. Lice joj jače zasvijetli nebeskim žarom, vidjelo se, da radi po nekom višem nalogu. Ljudi su pali na koljena i nehotice duboko sagnuti cjelivali su zemlju. Tada je nestalo prikaze, a Bernardica se povrati iz preobraženoga zanosa.

Nekima se nije svidjela ova vrsta pokore i pokazali su svoju zlovolju. Dapače su neki htjeli da je zaustave i prosvjedovali su, kao da je luda. Bernardica je mirno izašla, kao da se njoj to ne događa.

Tri puta je već Gospođa potakla Bernardicu, da se moli za grješnike; svaki puta sve jače. Prvi puta joj je rekla u šestom ukazanju: »Moli za siromašne grješnike, moli za bolesni svijet.« U osmom je ukazanju to naglasila trostrukim poklikom: »Pokora! pokora! pokora!« U devetom ukazanju traži od Bernardice ne samo da moli i pokoru čini, nego joj i određuje, da se u to ime uspinje klečeći na strminu pred spiljom i da ljubi zemlju.

Marija je suspasiteljica ljudskoga roda. I ona je sa Spasiteljem trpjela za spasenje ljudskoga roda i obraćenje grješnika. Tu svoju suspasiteljsku brigu vrši Ona uvijek moleći pred prijestoljem Božjim. I sve milosti Bog po Njoj, na Njezin zagovor dijeli. Zato je i Njena glavna svrha bila, zašto se u Lurdu ukazala, da na onom mjestu uvjeri nevjernike o njihovom krivom putu i gane ih na pokoru i obraćenje. Zato se i danas događaju u Lurdu tolika čudesa, zato se tamo toliko moli, toliko pokore pravi, da grješnici ne propanu zauvijek, nego da se obrate. U Lurdu je Marija osnovala apostolat za obraćenje grješnika. Njoj je veoma draga i mila molitva i pokora, što se čini za obraćenje grješnika. Ona traži što veću vojsku vjernika, koji će na taj način pomoći obraćenju grješnika. To znači onaj trostruki poticaj i zapovijed Bernardici u trima ukazanjima, koja su posvećena obraćenju griješnika: Apostolat za obraćenje grješnika.

Jedanaesto ukazanje.

Kod jedanaestoga ukazanja, koje se zbilo 28. veljače u nedjelju, nije se dogodilo ništa neobično. Neobično veliko mnoštvo svijeta, blizu 2000 sleglo se oko pećine. Bernardica je došla mirno i sabrano najprije do vrela. Napila se, umila i otrla. Klekla, molila, Gospa se ukazala. Uspela se na koljenima do spilje ljubeći zemlju. Prikaze je nestalo, i ona se vratila tiho i nečujno kući. Nije marila za mišljenja pojedinaca, koji su je držali ludom i pretjeranom, jer im se nije svidjela pokora, koju je Bernardica činila odsada svaki puta pred spiljom.

Teško je bilo vjerovati pojedincima sve, što se događalo pred spiljom, i što je Bernardica govorila i primjerom pokazivala. Jedini svjedok svega toga bila je samo mala, siromašna slabašna i neugledna djevojčica. Ona je jedina vidjela prikazu, ona je jedina s Njom govorila i od Nje primala naloge. Ipak je ta nevina djevojčica govorila istinu, sve je onako vidjela i čula, kako je pripovijedala. Nitko se nije usudio da posumnja u njezino istinoljublje i iskrenost, tkogod ju je vidio, s njom govorio ili preslušavao, pa bilo i najstrože.

Bernardica je bila po naravi uvijek vesela i vedra. Samo kad je trebalo istinu posvjedočiti, pokazivala je neku svetu ozbiljnost i odlučnost tako, da su se svi čudili. Ništa se kod nje nije moglo naći, što obično inače djecu ili odrasle zavesti u laž. Niti strah pred kaznom, niti kakav izgled za dobitkom, ni taština ili hvalisavost nijesu imale mjesta u njezinom srcu, a to obično zavodi ljude u laž.

Uvijek je isto govorila o ukazanjima pred spiljom, zato su joj prijetili kaznom, misleći, da će je time ustrašiti, smesti i zavesti u protuslovlja. Tako bi pokazali, da je sve laž, što ona govori. Nije im uspjelo nigdje pa ni na sudbenom preslušavanju.

Nikada nije primila ništa, ni novca ni druge pomoći, ni ona ni njezini roditelji. Dakle nijesu htjeli da imadu bilo kakvu korist od ukazanja, premda su živjeli u velikoj oskudici i borili se veoma teško za svakidašnji krušac. Mnogi su im posjetnici nuđali darove i pomoć, ali uzalud. Svoju čašu siromaštva htjeli su da iskape do kraja.

Unutrašnjost crkve sv. Krunice u Lurdu.

Kod Bernardice se nije opazio ni tračak ispraznosti i taštine ili hvalisavosti zbog događaja pred spiljom. Nikad nije htjela da govori uopće o ukazanjima, osim kad su je mnogo natezali ispitivanjima. Dolazili su naime mnogi, da je vide i čuju od nje o svemu pred pećinom masabjelskom. To je bila za nju najveća muka. Pa kad je već bila časna sestra u Neversu, najteži su joj časovi bili, kad je morala da ide u govornicu, da se pokaže posjetnicama i da im odgovara na upite. To svjedoči njezina poglavarica u redovničkom staležu.

Lijepa svjedočanstva u tom pogledu daju za Bernardicu njezin liječnik, koji ju je liječio, dr Dozous, zatim državni odvjetnik Dutour i strogi župnik Peramal, kako je to zabilježeno u Kritičnoj povijesti o lurdskim događajima od profesora dra Bertrina.

Dr Dozous veli: »Siromašno, čedno djevojče lišeno zemaljskih dobara, dopusti mi, da kažem nešto o tvom siromaštvu. Da si htjela otvoriti ruke i primiti bogatstvo, koje ti se nuđalo, ti bi postala bogata i moćna među nama. Ali sjaj zlata te nije zablijeştio. Dopusti mi zato, da ono, što sam vlastitim očima vidio, posvjedočim pred svima, koji bi htjeli da te okleveću.«

Državni odvjetnik Dutour nije bio u početku za Bernardicu i ukazanju, ali je kasnije promijenio svoje mišljenje. U svojoj knjizi »Uspomene« piše: »Čim je počela govoriti, ulio mi je odmah povjerenje njezin bezazlen, blag i osvjedočen govor. Izražaj je njezin bio pun osvajajuće miline, čitava pojava bila je pojava bezazlene djetinje duše... Ja sam morao s velikom množinom ljudi, nakon moga razgovora s njom, priznati, da se o njezinoj iskrenosti ne može sumnjati.«

Najteže je prolazila Bernardica sa župnikom Peramalom, koji je svojom ličnošću i svećeničkim dostojanstvom pobudio najveći strah i počitanje kod nje. Strogo ju je ispitivao i htio da uzdrma njezinu vjeru u ukazanja. Bernardica je neustrašivo i ovdje uvijek govorila isto. Zato je župnik kasnije i postao njezin branitelj pred nevjernim liječnicima i sucima, koji su nasilno s njom postupali i htjeli jedamput da je predadu u ludnicu. Ništa nije djevojčicu moglo da smete u kazivanju istine. Isti pisac Bertrin opisuje, kako je Bernardica na samrtnom krevetu, dakle uoči smrti pred svojom poglavaricom i mnogim časnim sestrama i zastupnicima dvaju biskupa: iz Tarbesa i Neversa, opet isto ispripovijedala o svim događajima u Lurdu. Bila je spremna da za istinu i umre.

Dvanaesto ukazanje.

I kod dvanaestoga ukazanja je na tisuće ljudi promatralo Bernardicu, kako dolazi pred spilju i obavlja redom sve, što joj je Gospođa prijašnjih dana naredila. Dakle: pije iz vrela, pere lice, briše se pregačom, pali svijeće, klekne, moli krunicu. Dolazi Gospođa, koju samo ona vidi, preobražuje se, klečeći se uspinje prema spilji i ljubi zemlju. Prikaze nestaje, Bernardica se vraća iz preobraženoga zanosa. Ustaje od molitve i ide posred mnoštva, kao da ga i nema. Tako je bilo 1. ožujka, kod dvanaestoga ukazanja.

Svima je čudnovato ovo vladanje. I dok jedni sažaljuju siromašnu djevojčicu, drugi jačaju svoju vjeru u ukazanu Gospođu gledajući Bernardičino preobraženo anđeosko lice. To svi vide; preobraženje se ne da zatajiti. Zato ih je opet bilo, koji su vjerovali, da Bernardica sve istinito i iskreno pripovijeda, ali se to njezino pripovijedanje temelji na priviđenju, u kom ona tobože gleda Gospođu i sluša tobože glas njezin i s njome tobože govori. Pitanje je dakle, da li se Bernardici zaista ukazuje nebeska Gospođa ili je varaju njezina sjetila, pa tu varku istinito onda opisuje i govori tobožnje njezine riječi i naloge? Dakle da li Bernardica imade pravo viđenje ili samo varanje sjetila t. j. tako zvanu halucinaciju (priviđanje)?

Bolnica časnih sestara u Lurdu,
gdje je bl. Bernardica išla u školu i primila prvu sv. Pričest i gdje je proboravila od godine 1862. do 1866.

Prvi i najglasovitiji liječnici vele, da znanost postavlja kao nužni uvjet za svaku halucinaciju izvjesnu bolesnu uzbuđenost, t. j. živčanu prenapetost, koja se onda osobito rado očituje u vjerskom obliku.

Kod Bernardice nema ni govora o halucinaciji, jer nema ni traga spomenutome preduvjetu za halucinacije. Prije svega su halucinacije vrlo rijetke u djetinjoj dobi. Nadalje znamo, da je cijela pojava Bernardičina bila mirna i jednolična, a ne promjenljiva; naročito se ne zapaža u njenom životu nikakva vrsta sjete, žalostivosti. Naprotiv osobita crta njezinoga života je nepomućena

veselost, koja je nije ostavila ni kasnije u redovničkom staležu. Niti se u pobožnosti isticala nad drugima ni u djetinjstvu ni u redovničkom životu. Niti je mogla da napreduje u kršćanskom nauku kao njene drugarice niti se kasnije kao redovnica u duhovnom životu uzdigla nad običnog čovjeka, koji vrši svoje vjerske dužnosti ili redovnicu, koja svladava svoje redovničke propise i molitve, a da kod toga ne zna ni da obavlja svoje pobožno razmišljanje. Tuj dakle nema ni govora o kakvom vjerskom snatrenju, pretjeranosti ili ludilu. Tako nam crtaju Bernardicu njezini liječnici dr Dozous i dr Balencie, koji su poznavali dobro njezino i tjelesno i duševno zdravlje i raspoloženje. Oni su izjavili: »U Bernardici nema nikakve naklonosti na halucinaciju, nego baš protivno je kod nje: mir, jednoličnost, nepomućena vedrina.«

Još da spomenemo neke točne znakove halucinacije, koje znanost navodi kao takove.

1. Oni, koji su podvrženi halucinaciji, ne mogu nikada unaprijed odredi i, koliko će priviđenja imati, i što će vidjeti i čuti Bernardica je naprotiv kazala, da će još 14 ukazanja vidjeti.

2. Halucinacija se događa samo pod stanovitim uvjetima. Na njih je tako vezana, da izostane svako priviđanje, ako izostanu uvjeti, a sigurno nastupa, ako se ti uvjeti ispune.

Bernardičina viđenja nijesu ovisila ni o kakvim stanovitim uvjetima; dapače naprotiv: katkada je ona sama, onda opet okružena mnoštvom svijeta; 11. veljače prikaza se iznenada ukazuje odmah, a inače obično dolazi prikaza, pošto se Bernardica neko vrijeme molila. 25. ožujka već prikaza čeka na dolazak Bernardičin. Osobito je značajno, da se d v a p u t u o p ć e n e u k a z u j e, premda je Bernardica činila sve, što je inače običavala i s i g u r n o j e o č e k i v a l a. Tako se što ne događa nikada kod halucinacije. Zato liječnik dr Balancie službeno izjavljuje u svom liječničkom izvještaju, koji je dao, pošto je istražio duševno stanje Bernardičino: »Potpuno je zagonetno, zašto ista osoba u istim prilikama i na istom mjestu dva puta u 14 dana nije vidjela, što je prije toliko puta vidjela.«

3. Kod halucinacija je lice nabuhlo i neizvjesno. Sjećanje je kod takovih osoba uvijek nejasno i nesigurno.

Bernardičina viđenja su bila uvijek bistra i jasna do sitnice. Ona je točno opisala lik prikaze: njezino lice, njezine ruke i noge, odijelo s pojasom i koprenom, boju i nabore, krunicu, koja joj je visjela na ruci.

4. Halucinacija drži u svojoj vlasti, dokle god traje, sve sile dotične osobe tako, da je takav čovjek potpuno nesposoban za sve drugo, jer mu svu snagu i svu pozornost iscrpi samo ono priviđanje.

Kod Bernardice opet nije bilo tako. Ona u preobraženom stanju škropi grm svetom vodom, koju joj pružaju drugarice; ona pruža svijeću i moli, da joj je opet zapale, jer ju je utrnuo vjetar; ona ostavlja svoje mjesto, gdje je klečala i opet se vraća na nj; ona traži vrelo, otkriva ga, pije i pere se iz njega. Sve su to svijesne kretnje. Nema tu radnja, koje bi vodila utuvljena misao, a da čovjek ne zna, što radi, kao kod halucinacije.

5. Napokon se kod halucinacija ne događa ništa novo ni za odnosnu osobu ni za druge. Sve, što takav čovjek radi ili govori, sve je to u vezi s onim, što je takav čovjek prije već vidio, čuo, doživio. I samo je priviđenje slika samo toga.

Gospin kip kod časnih sestara u Lurdu,
pred kojim se sv. Bernardica često molila.

Bernardica vidi i pripovijeda nove stvari, koje prije nije vidjela ni čula ni znala. Ona vidi i opisuje novi lik Marijin dotada nepoznat. U 16. ukazanju ona čuje, da joj se ukazuje »Bezgrješno Začeće«, naziv njoj potpuno nov, nepoznat i nerazumljiv prije. Zato ga neprestano opetuje putem k župniku Peramalu, da ga ne zaboravi.

Ukazanja su Bernardičina u spilji cijeli njezin značaj i razum podigla, prosvijetlila, obogatila novim znanjem, a halucinacije su naprotiv štetne za ćud i razum takove osobe, koja ih ima, i vode u duševne bolesti.

Bernardica nije imala halucinacija, nego prava ukazanja. To nam svjedoče čudesni događaji i pronađeni izvor u desetom ukazanju, čudo sa gorućom svijećom, koja nije opržila Bernardicu niti ostavila bilo kaki trag opekline, premda je četvrt sata

njen plamen lizao ruku Bernardičinu, kako ćemo vidjeti u 17. ukazanju. To dokazuju mnogobrojna čudesna ozdravljenja, koja su se već onda dogodila i događaju se neprestano.

Napokon svjedoče, da je Bernardica imala prava ukazanja, liječnici, koji su ih u početku silom htjeli da protumače pomoću halucinacija, ali su se uvjerili, da su imali krivo. To su dr Dozous, Diday, Balancie. To svjedoče službene osobe, koje su poradi svoga bezvjerskoga stajališta htjele da ukazanja prikažu kao laž i prevaru, ali su morali uzmaknuti. Evo ih: Već spomenuti državni odvjetnik Dotour, njegov nasljednik u službi Lacomet, prefekt one pokrajine Massy, gradski načelnik Lacade, vojni zapovjednik de la Fitte, odvjetnik Dufo, zapovjednik tvrđave M. Pougat itd. Svi su ovi bili najprije ljuti protivnici čudesna ukazanja, ali su neki prije a neki kasnije vidjeli svoju zabludu i umrli potpuno osvjedočeni o istinitosti ukazanja. Među njima je bio najgori liječnik iz Lyona dr Diday, koji je htio baš pod svaku cijenu dokazati, da je sve samo priviđanje i obmana. I on je konačno priznao svoju tvrdoglavost i neiskrenost. Molio je revno krunicu i umro pobožno prizivajući bez grijeha Začetu Djevicu.

Zato mi katolici s pravom i ponosom branimo lurdska ukazanja proti svima protivnicima, pa se molimo, da duševno slijepi progledaju i upoznaju dobrotu Božju i moć Marije, bez grijeha Začete.

Trinaesto ukazanje.

Ovo je ukazanje veoma važno, jer bijela Gospa nalaže Bernardici nove stvari. Što je dakle bilo?

Svaki dan se skupljala sve veća množina ljudi, pa je tako bilo i dne 2. ožujka u utorak toliko svijeta, da je s mukom prolazila do spilje. Došavši na mjesto, gdje je običavala moliti, lice je oprala, vode se napila, poklekla, poljubila zemlju i započela pobožno moliti svoju krunicu. Nije potrajalo dugo, rekao bi, nebesko je biće sašlo na zemlju, tako se promijenila u licu. Oči joj sjale uprte u nebesku prikazu. Neko je vrijeme potrajalo, i Gospođa progovori. Zapovjedila je Bernardici, da podsjeti župnika, da Ona želi crkvu imati na pećini masabjelskoj i još dalje reče: »Ja hoću također, da se u procesijama dolazi ovamo.« To reče i nestade je.

Težak je bio put Bernardičin do župnika Peramala. Osjećala je veliko počitanje i strah pred strogim du-

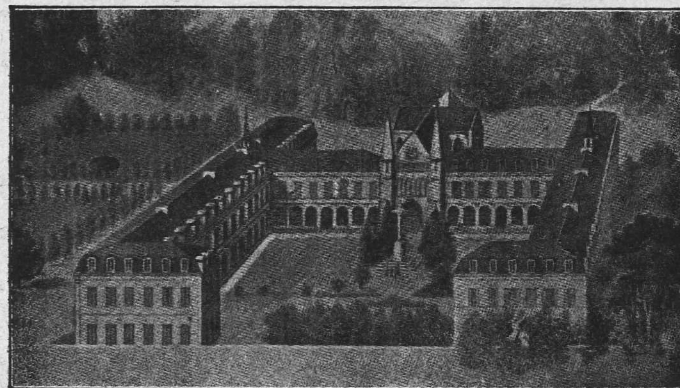
Bl. Bernardica kao redovnica u Neveru.

hovnikom. Zato zamoli usrdno svoju tetku, priprostu ženu, da je ona prati župniku. Rekla joj je : »Ja imadem jedan važan zahtjev za njega, a ne znam pravo, kako moram učiniti. Molim te, tetko, pođi sa mnom.« Tetka se najprije opirala, ali je konačno pristala. I sada pođu obadvije od spilje prema župnom dvoru.

Župnik je bio doduše uvjeren, da dijete govori istinu i da imade prava ukazanja, ali se naoko vladao hladno i neprijatno. Shvaćao je svoj težak i odgovoran položaj, pa je htio da stvar bolje razmisli i ispita. Dosta je strogo započeo, kad je opet ugledao Bernardicu : »Tako, ti si opet ovdje? Zar je tvoja Gospođa opet nešto rekla?« »Da, gospodine župniče,« — odvrati Bernardica. »Zatražila me, da Vas podsjetim na njezinu želju, da se na pećini masabjelskoj sagradi crkva, i još nešto primetnula : »Ja hoću, da se ovamo dolazi u procesijama.« A župnik će na to uzbuđeno : »Tako, i ništa više? Je li, da se mi izvrgnemo smijehu pred cijelim svijetom, ako konačno nije ništa na toj stvari? Čini se, da tvoja Gospođa baš ne poznaje crkvenih zakona. Ja ne mogu ipak na svoju ruku uvoditi nekakve procesije. To može dopustiti samo biskup.« »Ali, gospodine župniče«, — doda plašljivo dijete, »Gospođa nije rekla, da to mora biti odmah, da moraju danas ili sjutra ići onamo procesije. Koliko sam ja razumjela, ta se njezina želja imade ispuniti u budućnosti.« Ova jednostavna i prostodušna i vrlo duhovita primjedba tako je djelovala na župnika, da je bio potpunoma svladan. Ali ipak što će da učini ovaj čas? Mora dakle opet da otpravi dijete, pa reče : »Ja ne mogu da gradim crkvu i vodim procesije, a ne znam komu. Reci svojoj Gospođi, neka kaže, kako se zove. I za dokaz, da je to uistinu pravo ukazanje, tražim, da procvatu ruže na divljem grmu ružinom u pećini. Ako se to dogodi i reče svoje ime, onda će imati, što želi.« I Bernardica je otišla.

Međutim je župnik prijavio cijelu stvar biskupu, koji je onda još stolovao u Tarbu. Zamolio je biskupa, da odredi komisiju, koja će istražiti cijelu stvar. Biskup Severe Laurence je držao, da to još nije dozrelo, i da treba da se još sačeka i promatra, možda će nadoći zgodan čas i za to. Stvar je dakle i ovaj puta još odgođena.

Već je u trećem ukazanju Gospođa rekla Bernardici, da smiju i drugi s njome da dolaze pred spilju; dapače je zaželjela, da mnogo ljudi dolazi onamo. U današnjem trinaestom ukazanju još želi, da se dolazi u procesijama, i to imade Bernardica da rekne gospodinu župniku. Zašto Gospođa to želi? Želi zato, jer su procesije javno očitovanje slave Božje. Već su se u Starom Zavjetu držale procesije. Tako je Bog zapovjedio Izraelcima, da u procesiji pjevajući i moleći nose škrinju zavjetnu oko grada Jerihona. U toj su škrinji bile pohranjene dvije ploče, na kojima je Bog napisao deset zapovijedi, posuda s manom, kojom je Bog Izraelce hranio u pustinji, i štap Aronov, koji je procvao u znak, da je

Samostan časnih sestara ljubavi Božje u Neveru,
gdje je bl. Bernardica živjela kao redovnica.

Bog izabrao Arona i pleme Levijevo za svećenički stalež, a ne svakoga, koji se htio narinuti za svećenika.

U najstarije su se kršćansko vrijeme držale procesije, kad su kršćani prenosili tjelesa svetih mučenika, dakle su se javno slavili oni, koji su Bogu za ljubav umirali, da se na taj način i drugi potaknu na krepostan život. Procesije imadu uopće svrhu : a) *da pokažemo i javno ispovijedamo svoju vjeru, proslavimo Boga i svete ;* b) *da pokažemo da smo članovi jedne crkve i putnici na zemlji ;* c) *da od Boga što isprosimo ; napokon* d) *da se zajedničkom molitvom potaknemo na veću pobožnost. Zato dakle katolici hoće procesijama : da hvale Boga, da mu zahvaljuju, da nešto izmole ili da prave pokoru. Dobar katolik rado prisustvuje javnim procesijama.*

Četrnaesto ukazanje.

Još 18. veljače, kod trećega ukazanja rekla je Gospođa Bernardici, da dolazi kroz četrnaest dana svaki dan pred spilju. I 3. ožujka je Bernardica došla pred spilju, gdje je čekalo po običaju mnogo svijeta. Još jedan dan imade nalog, da dolazi, da se ispuni zapovijed »Gospođe«. Što će biti onda? Sama nije znala, ali ju je tješila pomisao, da joj prikaza nije izričito rekla, da ne će više doći. Bernardica je i danas obavila svoju pobožnost, kako je to Gospođa od nje tražila. Gospođa je došla, i Bernardica se preobrazila. Ali danas kod četrnaestoga ukazanja nije ništa rekla, što bi se imalo saopćiti drugima. Na koncu je otišla Bernardica između svijeta, koji je imao priliku malo prije da opet promatra preobraženo njeno lice. Ni danas nije pazila na to, što tko o njoj misli.

Bernardica se uopće nije obazirala, što se o njoj govorilo i sudilo i kako se tumače njezine pobožnosti i objave pred spiljom. Upoznala je u svemu, što se s njom događa potpuno jasno poziv Božji i glas s neba njoj upravljen. Zato nije mogla nikakva sila ovoga svijeta da je odvrati od toga da ne ispuni, što joj je nebeska prikaza zapovijedala i svjetovala. Podala je lijep primjer svojom odlučnošću svima, da se većma treba pokoravati Bogu nego ljudima. A gospođa ju je upućivala, da se i u tom obrati na crkvene poglavare, koji su zato postavljeni od samoga Krista, da vode ljude u ime Isusovo k spasenju i uređuju pobožnosti i presuđuju objave, koje se kadšto događaju među vjernicima.

Riječi pak, koje je Bernardici »Gospođa« govorila, nijesu bile samo puke opomene i zapovijedi, nego imaju biljeg pravih proroštava. Sve se naime ispunilo kasnije, što je prikaza govorila u vrijeme ukazanja, premda su se mnogi tomu rugali i protivili kao nečemu, što je prirodno nemoguće. Još dok su ukazanja trajala, dolazilo je već nepregledno mnoštvo svijeta, koje je molilo i klečalo. A danas dolaze tisuće i stotine tisuća svijeta k spilji u Lurd, koji mole i kleče i primaju svete sakramente za obraćenje grješnika cijeloga svijeta. Danas su sagrađene tri crkve povrh pećine masabjelske. Pa onda tolika čudesa. Sve je to izveo Bog preko jednostavne djevojčice, koja je slušala i slijedila glas Božji i svjetovala se s namjesnicima Božjim, koji su postavljeni da vode lađicu Isusovu na uzburkanome moru ovoga svijeta — Crkvu rimokatoličku.

Petnaesto ukazanje.

Bio je četvrtak 4. ožujak. To je onaj četrnaesti dan, što je Bernardica hodala k spilji po zapovijedi svoje »lijepe Gospe«. Svima je to bilo poznato. Sve je očekivalo, da će se dogoditi nešto izvanredno taj dan. Zato je nagrnula k spilji sila svijeta, dosad neviđena.

Kapelica u Neveru, u kojoj je grob bl. Bernardice.

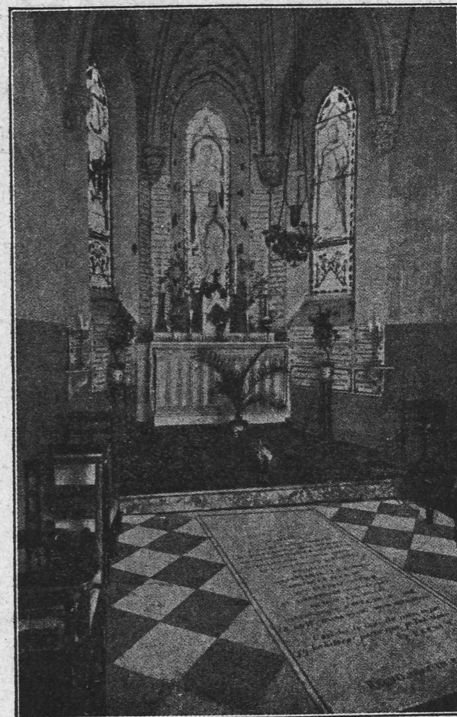
Računa se, da je bilo do 20.000 ljudi. Ljudi se popeli na drveće i pećinske izbočine. Na konjima i kolima su stajali u rijeci Gavi, koja je bila baš u to vrijeme veoma plitka. Vlasti su izdale nalog, da bude spremna i vojska i žandarmerija.

U tu vrevu dolazi Bernardica. Čim ju je svjetina opazila, prolomi se glasno dovikivanje : Učinite mjesto ! Dolazi svetica ! A ona, kao da ništa ne vidi i ništa ne čuje, prođe posred mnoštva, koje se talasalo kao žito u polju, kad popuhne vjetrić. Došla je do svoga mjesta pred spiljom, gdje je uvijek iščekivala ukazanje. Sve je obavila kako obično, klekla i počela moliti krunicu. Grobni muk je zavladao u mnoštvu, oči su sviju bile uprte u udubinu u spilji. Svi su otkrili glave i pridržavali dah. Bernardičino oko usplamti, lice joj postajalo sve bjelije i svjetlije — i doskora se zanese. Divan je pogled bila za svakoga. Zraka nadzemaljskoga svijetla preobrazi je. Taj se prizor ne da opisati. Gotovo jedan sat trajalo je ukazanje. Bernardica je postojano molila »lijepu Gospođu«, da joj reče svoje ime. Ona joj se samo smiješila neizrecivo milim smiješkom, kao da je htjela reći : Još imade vremena, dijete, da ti kažem svoje ime, strpi se još malo. Bernardica je bila uvjerena, da će joj se još jedamput ukazati i reći svoje ime. »Gospođa« se naime njoj na rastanku nasmiješila kao obično, ali se nije oprostila s njome.

Četrnaesti je dakle dan prošao, i silno mnoštvo svijeta se je razišlo. U tri tjedna su događaji pred spiljom usprkos bezbožnih mislilaca, redarstvene vlasti i grube sile našli priznanje pred tisućama i tisućama ljudi. Bili su naime djelo svemoći Božje i velikodušne ljubavi Marijine. Istina je, da se kod ukazanja toga dana nije ništa osobito dogodilo, kao što je to bilo druge dane, ali time nije bio taj dan završen. Svjetina je očekivala, da će se taj četrnaesti dan završiti većom izvanrednošću. I bilo je tako. Svršetak toga dana odigrao se kod čudesnoga izvora i pokazuje, kako Bog nagrađuje veliko pouzdanje u njega. Dogodilo se ovo :

U Lurdu je živio siromašni dnevničar Ivan Bouhohorts. Njegov je dvogodišnji sinčić Justin bio od rođenja kržljav i kljast. Dijete je ležalo na samrtnom krevetu. Dah mu je zapinjao, oči se zamutile, udovi ukočili. Otac je mislio, da je dijete mrtvo. »Ne«, krikne majka sva izvan sebe od bola, »još nije mrtvo. Presveta Djevica iz spilje će ga spasti !« Trgne dijete iz kolijevke nenadano, obuzeta velikom nadom. Omota ga u svoje pregače i jurne van na put prema spilji moleći i dozivajući presvetu Djevicu. Došavši do vrela pred spiljom,

klekne, izvadi dijete iz pregače i umoči ga u ledenu vodu do glave. Uzalud su ljudi na nju vikali, smatrali su je ludom, ona je ipak držala dijete četvrt sata u vodi. Zatim ga opet umota i požuri se kući prisluškujući neprestano, da li još dijete diše. Disalo je. Metne ga u kolijevku i toplo pokrije. Još se uvijek moglo jedva

Unutrašnjost kapelice, u kojoj je grob bl. Bernardice.

zamijetiti, da diše. Zaspalo je i spavalo cijelu noć. Majka naprotiv nije zatvorila oka. Molila je i plakala gledajući svoje drago dijete, U jutro se probudi i zatraži da pije. Ispilo je u jednom dahu mlijeko i htjede van iz kolijevke. Taj dan ni drugi nije mu majka do-

pustila. Pošla je na svoj posao. Kad se vratila, našla je dijete, komu je bilo dugo čekati na majčino dopuštenje, gdje hoda po sobi. Prije nije dijete izlazilo nikada, jer je bilo nesposobno da načini jedan korak samo, a sada bijaše potpuno zdravo. Koliko je bilo iznenađenje majčino, kada se je vratila! Kako su se čudili susjedi, koji su dijete prije poznavali. Poslije je Justin kao snažan muž prisustvovao u znak zahvale svakoj zahvalnoj procesiji u Lurdu; išao na čelu svake povorke kao živi dokaz čudnovate moći otkrivenoga izvora pred spiljom i kao dokaz smilovanja milosrđa drage Gospe masabjelske prema duboko potištenoj materi, koja je sve svoje pouzdanje stavila u nju u nevolji svojoj i smrtnoj prigodi svoga djeteta.

Ovo su čudo pretražili liječnici i istakli tri osobite okolnosti, koje jamče, da je to pravo čudesno ozdravljenje. A te su okolnosti: nikako nije mogla koristiti, nego je naprotiv morala ubiti dvogodišnje dijete, koje se sa smrću bori, kupelj od četvrt sata u ledenoj vodi, a dijete naprotiv iznenada ozdravi i u taj čas može da hoda, što prije nikako nije moglo.

Ovo veliko pouzdanje majčino u dobrotu Božju i milosrđe Marijino rodilo je čudom, iza koga je već u slijedećem tjednu slijedilo više izvanrednih ozdravljenja na vrelu, a odonda nijesu do danas prestala.

Šesnaesto ukazanje.

Dvadeset je dana dolazila Bernardica poslije petnaestoga ukazanja pred spilju. Obavljala je pobožnost kao i prije, ali se »Gospođa« nije ukazala. Dolazila je ipak s velikim pouzdanjem, da će joj se »lijepa Gospođa« ukazati barem još jedamput, i reći joj svoje pravo ime. To su osvjedočenje imali i drugi ljudi. I zaista se je to dogodilo na Blagovijest 25. ožujka.

Bernardica je točno i sigurno znala, kao što i drugi ljudi, tko je njezina Gospođa, ali je htjela da baš iz njezinih ustiju čuju ona i drugi ljudi ime »Gospođe« masabjelske.

Već su u predvečerje toga dana bili svi osvjedočeni, pa i sama se Bernardica nadala, da će se nešto izvanredno i veliko dogoditi. Zato je drugi dan nagrnulo

opet veliko mnoštvo svijeta pred spilju. Bernardica je došla vrlo rano, brza kao na krilima, ali je tamo već sve čekalo. Kad se približila spilji, bila je vrlo iznenađena. Već je spilja bila ovaj puta rasvijetljena i »lijepa je Gospođa« već čekala povrh ružina grma. Inače se pojavljivala tek nakon toga, kako je Bernardica molila neko vrijeme. Ovaj puta neobičan red. Bernardica se baci na koljena i pogled na Gospođu preobrazi njezino lice. Molila je dugo, a onda se istom odvaži da izreče pitanje, koje joj se silno nametalo. Najednoć sasvijem srdačno usklikne: »O moja draga Gospođo, budi mi tako dobra, pa reci, tko si ti i kako se zoveš.«

Tijelo bl. Bernardice u lijesu.

»Gospođa« se samo ljubezno nasmiješila. Bernardica je pitala i drugi i treći puta. Sada je istom »Gospođa«, kako pripovijeda sama Bernardica, »sklopila ruke na prsima, podigla oči k nebu, a onda opet raširila ruke, naklonila glavu prema meni i rekla: »Ja sam Bezgrješno Začeće«. Zatim nestane »Gospođe« i njezinog nadzemaljskog sjaja.

Kad su gledaoci čuli iz ustiju Bernardičinih ime »lijepe Gospođe«, obuze ih silno oduševljenje. Svi padoše na koljena oko spilje po uzvisinama i brežuljcima na obalama rijeke Gave i posvuda se orila molitva: »O Marijo, bez ljage istočnoga grijeha začeta, moli za nas grješnike, koji se k Tebi utječemo!«

Samo sirotno dijete Bernardica nije shvatila, što znači to novo ime »lijepe Gospođe«. Požurila se k župniku Peramalu. Putem je opetovala riječi, dosada njoj nepoznate, »Bezgrješno Začeće«, »Bezgrješno Začeće«; bojala se, da ih ne zaboravi. Župnik je čuo već nešto o ovom događaju pred spiljom, ali nije pravo znao, što je to bilo. Stajao je baš pred crkvom, kad je Bernardica došla. Odmah je upita: »No dakle, to je presveta Djevica, koju ti vidiš?« Ali Bernardica odgovori: »Ja ne vjerujem, gospodine župniče, jer je rekla: »Ja sam Bezgrješno Začeće«. — »Zar nijesi još nikada čula te riječi?« upita župnik. — »Ne, nikada još, gospodine župniče«, odgovori dijete. Tim je odgovorom pobožni svećenik bio duboko ganut, ali mu je ujedno bilo i sve potpuno jasno. Od ovoga je časa postao župnik Peramal najodlučniji branitelj ukazanja pred spiljom i Bernardičin pred nevjernim sucima, liječnicima i svagdje.

Bernardica bila je veoma utješena riječima župnika Peramala, koji joj je rastumačio, da se Bl. Djevica Marija zove Bezgrješno Začeće. Ona se pobojala, da to nije Marija, jer toga naziva još nije poznavala. Četiri su naime tek godine prošle, kako je veliki papa Pijo IX. 8. prosinca 1854. godine svemu svijetu proglasio svečano prastaru vjeru kršćansku, da je Marija od prvoga časa svoga zemaljskoga života bila neozlijeđena i čista od svake ljage ističnoga grijeha. To znači, da na Nju nije prešao istočni grijeh, koji prelazi na druge ljude. Prešle su na Nju doduše posljedice grijeha: boli, stradanja, smrt, ali nijesu prešle posljedice, koje imadu na sebi grješnu biljegu, na pr. neuredna pohota. Razlog je tomu, što su takve posljedice ružne i ne mogu se složiti s dostojanstvom Majke Božje. Marija nije bila ni taknuta nikada dahom grijeha, nego je bila uvijek od prvoga časa svoga života u milosti i prijateljstvu Božjem. To je tako velika odlika Matere Božje, da ju je Ona cijenila nad sve druge svoje odlike. Ona je bila čista od svakoga ličnoga i najmanjega grijeha. Ona je bila puna milosti, Ona je uznesena poslije smrti tijelom u nebo, Ona je posrednica i odvjetnica kod Boga itd. Ali na pitanje, kako se zove odgovara: JA SAM BEZGRJEŠNO ZAČEĆE. Tim je činom Marija potvrdila prastaru vjersku istinu, koju je Pio IX. 1854. godine svečano predložio na vjerovanje cijelomu kršćanskomu svijetu kao od Boga objavljenu. Ujedno je htjela da pozove, današnji naraštaj na čist život, od koga ga odvraćaju tolike uredbe: kina, kazališta, časopisi, plesovi, predavanja i zli primjeri odgojitelja i ulice itd.

Toliko ističe Marija čistoću srca zato, jer hoće da današnji svijet pozove, da se vrati od nečistih grijeha, bludnosti natrag k čistoći i nevinosti putem pokore, samozataje i mrtvenja sjetilnih požuda. Zato je i isticala kod prijašnjih ukazivanja toliko poziv na pokoru riječima: Pokora, pokora pokora!

Sedamnaesto ukazanje.

Činilo se, da je bl. Djevica Marija sa šesnaestim ukazanjem svršila svoju zadaću: čudesnim izvorom potvrdila je svoje nebesko ukazivanje, čudesima dokazala istinitost svrhunaravnoga života, potakla svijet na pokoru za obraćenje griješnika, potvrdila istinu o Bezgrješnom Začeću, pokazala, da za spasenje duše treba raditi s crkvenim poglavarima u zajednici, upozorila na veliku vrijednost kršćanskih kreposti: pobožnosti, poniznosti, siromaštva, čistoće itd. Izgledalo je, da se više ne će ukazati. Ipak su uslijedila još dva ukazanja: 7. travnja i 16. srpnja.

7. travnja na uskrsni ponedjeljak ukazala se bl. Djevica sedamnaesti put Bernardici. Dvanaest je dana prošlo od posljednjega ukazanja, kad najednoć osjeti Bernardica u svojoj nutrinji poziv, da dođe k špilji. Po službenom izvještaju došlo je taj dan onamo 9.060 osoba. Bernardica je došla mirno na svoje obično mjesto. Klekla je. Držala je u ruci goruću voštanu svijeću i molila svoju krunicu. Njezina se želja ispunila. Ona je doskora ugledala »Našu dragu Gospođu od špilje« ili »Našu dragu masabjelsku Gospođu«, kako je stalno zvala prikazu poslije šesnaestoga ukazanja. Lice joj se preobrazilo. Ona je bila kao anđeo s neba. I sada se dogodilo čudo posebne vrste. Evo, kako ga opisuje nesumnjivi svjedok dr Dozous:

»Bernardica je klečala i molila s velikim žarom. U lijevoj je ruci imala krunicu, a u desnoj je držala goruću svijeću. Uspinjala se k nutrinji špilje na koljenima, i najednoć se zaustavila, a da se ne zna, zašto. Zatim je primakla desnu ruku lijevoj i podmetnula plamen svijeće tako, da je lizao raširene prste desne ruke sad u ovom smjeru sad u onom, kako ga je gonio

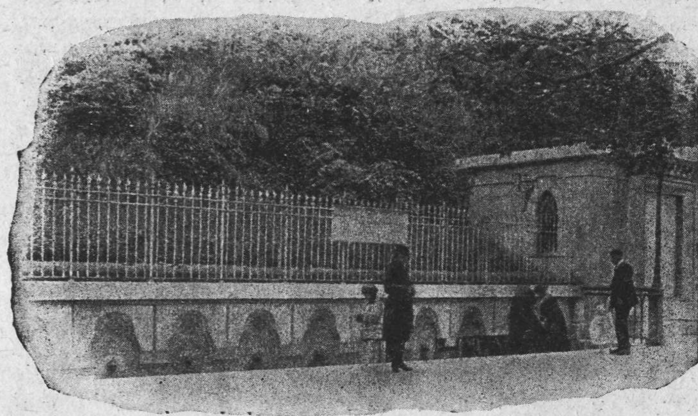
vjetrić, što je popuhivao. Usprkos tomu plamen nije pržio kože Bernardičine.

Iznenađen tim čudesnim događajem, molio sam, da preobraženo dijete nitko ne smeta. Izvadio sam svoju uru i mogao sam da mirno promatram taj prizor puna četvrt sata. Kad je svršila svoju molitvu i kad je isčezlo svijetlo preobraženje na njezinom licu, htjela je da ide kući. Ja sam je zamolio, da mi pokaže lijevu ruku. Istražio sam je i nijesam našao nikakvoga traga opekline. Uzeo sam zatim goruću svijeću i kao slučajno podmetnuo više puta pod ruku Bernardičinu. Svaki puta se trgla i povukla ruku uz poklik: »Ali, vi me palite.« Ja izvješćujem ovu stvar, kako sam je vlastitim očima gledao ja i osim mene još mnogi drugi ljudi...«

Tako je izvijestio o ovom čudesnom događaju stručnjak liječnik dr Dozous i time je zajamčena istinitost Bernardičinog ushićenja (ekstaze). Napose spominjemo ovo. Prirodni zakon traži, da plamen pali i sagorijeva kožu, tkivo i kosti, bili ti dijelovi živi ili ne, i pretvara ih u pepeo. Kod Bernardice se to nije dogodilo, dakle se dogodilo nešto, što nadilazi prirodni zakon. To je pak mogao da izuzme od prirodnoga zakona samo onaj, koji je gospodar prirodnog zakona — Bog. Dakle je ovaj događaj pravo čudo, koje je Bog učinio, da ponovno javno pred svjedocima potvrdi, da se pred spiljom zaista ukazuje i govori bl. Djevica Marija.

Bernardica je sve ovo: i čudo i gledanje Gospe i razgovore s njom i otkrivenje vrela imala u preobraženom stanju, u koje je odmah došla, čim je vidjela Našu Gospu masabjelsku. Ona se tada otkinula svijetu i uživjela se u nebesko promatranje i gledanje, koje se odrazivalo i na njenoj vanjskoj pojavi, licu, držanju i sjetilima. Uživala je u pojavama mističnoga života. Što je dakle taj mistični život? Da barem donekle razumijemo, koliku je sreću imala Bernardica, sjetimo se, da se svete duše ne zadovoljavaju time samo, da se čuvaju grijeha, nego teže za sve većim savršenstvom t. j. hoće da sve više napreduju u milosti Božjoj i u svakoj kršćanskoj kreposti. U toj težnji za savršenstvom razlikujemo tri stupnja: p r v i je č i š ć e n j e od grijeha i neurednih sklonosti; d r u g i je s t u p a n j u t v r đ i v a n j e u d o b r u bogoljubnim djelima: molitvom, dobrim štivom, razmišljanjem o muci Isusovoj, primanjem sv. Sakramenata ispovijedi i Pričesti, mrtvenjem tjelesnih požuda, strpljivim podnošenjem bijede, bolesti i drugih teškoća; t r e ć i je stupanj s a v r š e n a l j u b a v k B o g u, gdje duša želi, da se što više s Bogom sjedini

imajući želju, da se svega riješi, što je zemaljsko i svom dušom samo da Boga ljubi i izvršuje samo volju Božju. Sva su tri ova stupnja savršenstva, koji se inače zovu askeza, vježbanje u duhovnom usavršavanju, samo preduvjeti višega tajanstvenoga poznavanja Boga i Božjih stvari, u čemu stoji mistika. Mistika je tajanstveno, iskustveno poznavanje Boga i vjerskih istina po osobitom i izvanrednom djelovanju milosti Božje, kojom se savršena duša sjedinjuje s Bogom. I to sjedinjenje diže dušu do višega molitvenoga života i do gledanja božanskih istina. U tom stanju posebne darovane milosti duša dođe do tolikoga ujedinjenja s Bogom i s Kristom razapetim, da se zanese i kao oprosti tjelesnih

Izvor lurdske vode, uređen sada sa dvanaest pipa.

potreba i tjelesna života i u tom zanosu ujedinjena s Kristom s njim živi, s njim se raduje i trpi. To mističko sjedinjenje s Bogom često prate posebne neke pojave: svrhunaravni zanos (ekstaza), viđenja, objave, stigmatizacije t. j. oznake rana Isusovih, istodobno bivanje na dva razna mjesta (bilocatio) itd. No sve ove pojave ne spadaju nužno na mistički život Dapače potrebna je u tom veoma velika opreznost i presuda Crkve, jer se vrlo lako događaju varke.

Bernardica je uistinu imala i izvanredna mistična ukazanja, kako smo to već naprijed dokazali, a svjedoči za to i Crkva, koja je to veoma pomno ispitala i ustanovila na 11. veljače svake godine svetkovinu Ukazanja bl. Djevice Marije bez grijeha Začete u Lur-

du. Mistični život duše nužno prate još: ljubav, veselje, radost, odanost, čednost, suzdržljivost, čistoća srca, smisao za žrtvu i ponizno pokoravanje duhovnom vođi. I to sve vidimo kod Bernardice.

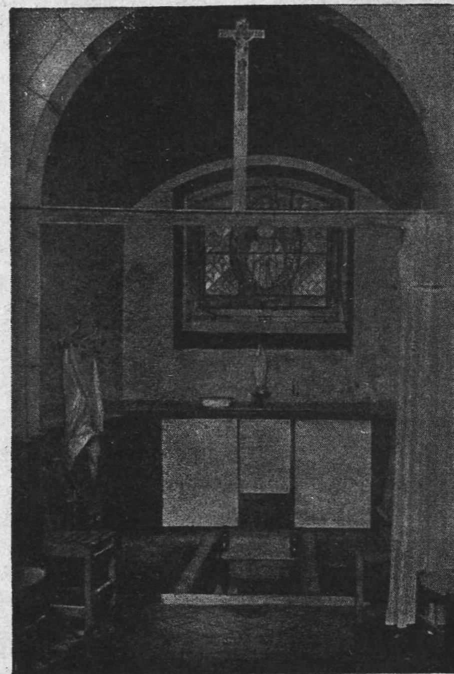
I dok je Bog dizao sve više siromašnu Bernardicu svojim izvanrednim milostima, dotle nijesu mirovali neprijatelji Božji. Poslije čuda sa svijećom ustali su slobodni mislioci, da zapriječe slavu Marijinu i Božju, koja se sve više širila. Nijesu se žacali nikakva sredstva. Proglasili su Bernardicu jednostavno ludom. Po nalogu pokrajinskoga upravitelja Maszy dođe jednoga dana državni odvjetnik Dutour s načelnikom lurdskim Lacadeom, da Bernardicu odvede u ludnicu. Svetim je gnjevom planuo župnik nad tom bezbožnom misli i reče odrješito: »Pođite onamo, ali znajte, da ćete na pragu očinskoga doma Bernardičinoga naći mene i samo preko moga trupa doći do djeteta!« Taj je odlučan odgovor župnikov zapriječio ovo društvo, da nijesu izvršili svoga nauma. Koliko je Bernardica morala da podnese za velike milosti, kojima ju je Bog pohodio!

Osamnaesto ukazanje.

Preko tri mjeseca su prošla, otkako se posljednji puta Naša Gospa ukazala Bernardici. Sve se u to vrijeme pred spiljom promijenilo. Državna vlast je nesmiljeno uklonila iz spilje sve predmete, kojima je pobožna svjetina okitila mjesto ukazanja. Postavila je u velikom i dalekom polukrugu ogradu, da se nije moglo u blizinu spilje. Redarstvo je zabranilo pod prijetnjom velikih novčanih globa pristup. Bernardica je dolazila i izdaleka promatrala sveto mjesto i vruće se molila, ali se Gospa masabjelska nije ukazivala.

Na 16. srpnja, na dan svetkovine Gospe od Karmela pošla je Bernardica na sv. Misu u župnu crkvu i primila je sv. Pričest. Pod veče osjeti u sebi glas, koji ju je zvao k spilji. Nije mogla odoljeti, pošla je sa svojom tetkom. Na putu joj se priključilo još nekoliko žena. K spilji nijesu mogle poradi ograde i zabrane redarstva. Ostale su daleko na livadi preko rijeke Gave. Bernardica je klečala i molila krunicu. Bilo je već 8 sati uveče. Bl. Djevica se ukazala u najsjajnijem vijencu svijetlih zraka s dragim smiješkom na usnama. Bernardici se pričinila danas ljepša, milija, sjajnija, nego ikada prije. I Bernardica je danas bila punija

ljubavi, poštovanja i pobožnosti, nego ikada prije. Viđenje je potrajalo oko četvrt sata. Bilo je posljednje u životu Bernardičinom, ali je na Bernardicu učinilo najdublji dojam. Kadgod je kasnije pripovijedala o tom posljednjem viđenju, oči bi joj se zasjale neopisivom blaženošću i milinom, a duša joj je uživala neizrecivu radost i utjehu.

Unutrašnjost piscine (kupaone),
gdje se u lurdskoj vodi kupaju bolesnici.

Odsada se više Naša Gospa masabjelska nije ukazivala Bernardici, ali je Bernardica tražila drugdje utjehu i nalazila je u euharističnom životu, koji je počela provoditi na osobiti način baš malo prije ovoga posljednjega ukazanja. Dne 3. lipnja, naime 1858. godine primila je prvi puta sv. Pričest u crkvi časnih sestara Ljubavi Božje u Lurdu, koje su je li-

pripravile na ovaj veliki i sveti čin. Od toga je dana primala često sv. Pričest i proboravila kasnije kao redovnica sate i sate razmišljajući pred presvetim oltarskim Sakramentom. Ona je najbolje znala, da Našoj dragoj Gospi masabjelskoj nije ništa milije od ove pobožnosti. Ljubav i pobožnost prema euharistijskom Isusu treba da bude temelj svake naše pobožnosti. Ona ima da prožme svu našu dušu i sav naš život. Prava pobožnost dobroga katolika ima da njegov cijeli život preobrati u euharistični život. Taj se pak euharistički život pokazuje u ovome: 1. Svake nedjelje i blagdana treba da prisustvujemo sv. Misi, gdje se Isus Krist prinosi nekrvnim načinom svome nebeskome Ocu za nas i dijeli nam milosti na križu stečene svojom mukom i smrću. Kakav je naš nedjeljni dan, onakav je i naš smrtni dan. 2. Česta sv. Pričest, a gdje je moguće i svakidašnja. 3. Svaki dan barem jedamput da pohodimo Isusa u oltarskom Sakramentu. Gdje je to nemoguće, mislima Ga možemo da pozdravimo okrenuvši se prema crkvi, u kojoj se čuva. 4. Da rado prisustvujemo klanjanju pred izloženim Sakramentom i procesijama i pobožnostima u čast oltarskom Sakramentu i Srcu Isusovom. 5. Da rado promičemo sve ove pobožnosti kod djece, mladeži, prijatelja i poznatih.

Bernardica poslije ukazanja.

Bernardica je živjela još 20 godina poslije zadnjega ukazanja. Živjela je nepoznata među narodom. Svako je jutro polazila u školu k časnim sestrama Ljubavi Božje. Nosila je na ruci siromašnu, slabu, pletenu košaricu. U košarici nešto pletiva, početnicu i komad crnoga kruha, kao hranu preko dana. Nikad nije bila čvrsta zdravlja, a još su je mučili mnogi znatiželjni posjetnici. To je sklonulo milosrdne sestre iz Neversa, da su je primile k sebi u svoju kuću, u kojoj su vodile općinsku ubožnicu i bolnicu u Lurdu. U toj je kući Bernardica primila prvu sv. Pričest. Danas se tamo čuvaju u jednom staklenom ormaru neki predmeti, koji su pripadali Bernardici, i ništa više.

Bernardica je živjela među redovnicama i konačno poželila da i sama stupi među redovnice. I zaista je pošla 8. lipnja 1866. u Nevers, gdje je glavna kuća kćeri Božje Ljubavi. Dne 29. srpnja primi redovničko odijelo. Kao novakinja sprovodila je među redovnicama život sve do 30. listopada 1867. Toga je dana

položila jednostavne zavjete, a 22. rujna 1878. vječne zavjete.

Njezina je majka umrla kratko vrijeme poslije njezinoga odlaska u samostan u Neversu, dne 8. prosinca 1866. Za preostale članove obitelji se pobrinuo župnik Peramal, komu se sažali beskonačno siromaštvo obitelji Subiru. Zajedno s biskupom iz Tarba Laurencom kupi spomenuti Lakadijev mlin 20. kolovoza 1867. i pokloni ga ocu Bernardičinom, da napokon imade stan i obrt, od koga će živjeti. Toga radi nosi ta kuća naslov još i danas »Očinska kuća Bernardice Subiru«, premda se ona tamo nije ni rodila ni stanovala. Predmeti, koji se danas u toj kući čuvaju, kao uspomena na Bernardicu, sabrani su iz svih prijašnjih stanova obitelji Subiru, pa ipak zaslužuju pažnju.

Tako je Bog kušao oruđe svoje milosti Bernardicu i njezinu obitelj. A Bernardica je ostala uvijek u toj kušnji pravo dijete Marijino. Njezin život se može obilježiti jednostavno tako: imala je iskreno pouzdanje u Isusa i odvažno nasljedovanje kreposti Marijinih. U njezinom životu ne nalazimo nikakvih izvanrednih pobožnosti ni pokore. Išla je samo zatim i u samostanu i prije, da vrši svoje obične dužnosti točno i savjesno. I to joj je pribavilo veliko savršenstvo. Napose valja istaknuti u njezinom životu: ljubav prema djevičanskoj čistoći, poniznosti, ustrpljivosti i povučenosti.

Djevičansku čistoću je odavalo cijelo njezino biće. To je bio najljepši nakit njezine duše. To je bio i preduvjet njezinih zanosa, viđenja i objava. U redovničkom životu podigla je tu djevičansku krepost do vrhunca vječnim zavjetom čistoće i djevičanstva. Iz ove je kreposti poticala kod Bernardice i odvratnost prema taštini i saobraćaj s tuđim ljudima, a nicala je ljubav k molitvi, naročito k sv. krunici.

Na kreposti djevičanske čistoće imala je svoj jaki oslon krepost poniznosti, s kojom je primala sve boli i teškoće iz ruke Božje bez ijedne riječi suprotivštine. Sve je podnosila s velikim mirom i veseljem, bila ponizivana od ljudi ili od bolesti, koje joj je Bog dopustio. Velik je dio svoga redovničkoga života sprovela u bolesničkoj sobi. Mučilo ju teško disanje (astma), kostobolja (reumatizam), bacanje krvi i gnjiloća

kosti, padala je često od boli i umora u nesvjestici, upirala se o štaku u hodanju. Mučile je duševne tjeskobe. Smatrala se nevrijednom milosti i vidjela na sebi samo grijeh, nezahvalnost i nemarnost. Istom na samrtnom krevetu popustile su njene duševne muke, ali nijesu prestale ostale boli. Cijeli je njezin život kao neprekinuti lanac trpljenja tako, da se divimo, kako može jedan čovjek da podnese toliko boli i s tolikom ustrpljivosti.

Kraj tolikog trpljenja nije zaboravila obraćenja grješnika ni riječi Marijinih: Moli za grješnike. Svaki dan je molila za njihovo obraćenje, kadgod je mogla križni put, krunicu i klečala pred slikom presvete Djevice. I druge je nagovarala na taj apostolat, koji joj je bl. Djevica povjerila, pa je i svoje trpljenje na tu nakanu prikazivala.

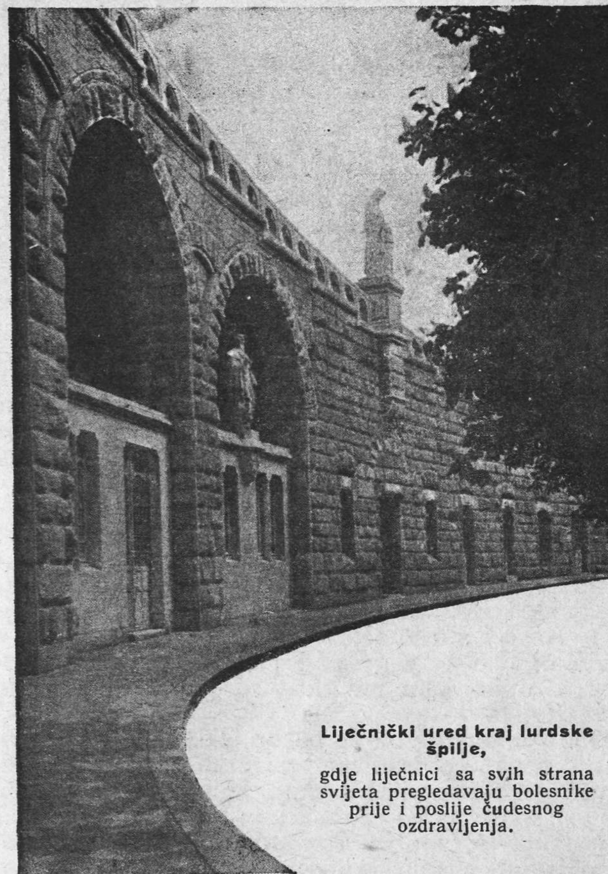
Njezine sudrugarice milosrdnice cijenile su je više radi njezinih kreposti u samostanu, nego radi ukazanja u Lurdu, kojima se ona nikada nije ponosila. Njezina je ljubav k samozataji i skrovitosti tako daleko išla, da je jednoć uskliknula bolno: »Zašto dolaze ljudi u Nevers, da me vide? Ja nijesam ništa više, nego i drugi? Dragi Bog se sa mnom poslužio upravo tako, kao što se poslužio volovima u prošteništu Benthram nedaleko Lurda, koji su svojim nogama morali grepsti zemlju, gdje je ležala sakrivena milosna slika, koju su tako otkrili.«

Nuđali su joj više puta, da pođe na razne svečanosti u Lurd iz Neversa. Svaki puta je svom čednošću to odbila, jer nije htjela, da joj narod iskazuje ikakvu pažnju, nego sva čast i pažnja neka ide bl. Djevicu, koja se ukazivala u spilji.

Godine 1876. navratio se u Nevers jedan svećenik, koji je bio kod krunjenja Naše drage Gospe i pripovijedao sestrama o tom. Najednoć se okrene k Bernardici: »Ah, draga sestro, koliku bi vi bili sreću našli ondje!« A ona odgovori: »Što bih ja među tolikim ljudima? O, koliko li je bilo ljepše u malom kutiću moje bolesničke sobe!«

Nekoga ju je dana posjetila njezina prijateljica redovnica, koja je dvorila bolesnike u jednoj bolnici. Bernardica joj se bolno tužila na svoju nevrijednost i neradinost: »Dragi Bog je odredio, da si ja ne izabirem način života. Ja sigurno ne bih sama izabrala ovu ne radi-

nost, na koju sam osuđena... Meni se čini, da sam rođena da radim, da se krećem, a dragi Bog hoće da budem nepokretljiva. Moja bi sreća bila da pjevam pobožne pjesme, psalme, hvale Isusu i Mariji. Bog mi

Liječnički ured kraj lurdske špilje,
gdje liječnici sa svih strana svijeta pregledavaju bolesnike prije i poslije čudesnog ozdravljenja.

je dao glas, ali hoće da budem nijema. Ako pjevam, iskašljavam krv i zato ne smijem. Kako bi rado posluživala bolesnike u bolnicama, poučavala djecu... Tamo me nešto vuče, to je moja želja, to je moje odu-

ševljenje! Ah, ja sam za sve nekorisna i ne stičem nikakove zasluge!«

Ipak je Bernardica bila zadovoljna svojim stanjem. Svima je služila kao lijep primjer, kako treba sve veselo, s predanjem u volju Božju i iz ljubavi k Isusu podnositi. Uza sve to resilo ju je djetinje veselje, naravna živahnost.

11. prosinca 1878. morala je konačno leći u krevet. Liječnik je kimao glavom: »Još može da potraje par mjeseci, ali je konac blizu.« Malaksanje u plućima, kašalj, rane na leđima, gnojenje kosti na jednom koljenu prouzročilo je teške boli i konačno smrt, za kojom je ona neprestano čeznula.

Na uskrsni ponedjeljak 1879. godine osjetila je, kako joj se primiče kraj. Pomisao na sud Božji napuni je velikim strahom. Sestre su je tješile, a ona bi odvraćala: »Ja se bojim, jer sam od Boga toliko milosti primila, a tako sam se malo njima okoristila.« Na uskrsnu srijedu započe svećenik s molitvama za umiruće. S pažnjom ih je pratila držeći križ u ruci. Oči joj sjale, kao da već gleda slavu Božju. Šaptala je: »Moj Bože! Sveta Marijo, Majko Božja, moli za mene, siromašnu grješnicu, siromašnu grješnicu, siromašnu grješnicu sada i u čas smrti moje.«

Na svršetku molitava pala je u zanos. I opet se povratila s riječima: »Ja sam sada sasvim sretna«. Skupila je posljednje sile, načinila na sebi veliki znak križa. Tada je nastupilo ugušenje i s riječima: »Ave«, što znači »Zdravo« naklonila je glavu i izdahnula oko 3 sata poslije podne 16. travnja 1879. godine. Stupila je u red, kad su joj bile 22 godine i tu je živjela do 35. godine.

Dne 19. travnja bio je pokop. To nije bila povorka žalosti, nego pobjednička povorka jedne svetice. Sprovod je vodio domaći biskup, koji je u svom govoru rekao: »Uspomena na proročicu iz Lurda ne će nikada među nama iščeznuti.« Bernardica je pokopana najprije u jednoj kapelici samostanskoga vrta u Neversu pred oltarom. Godine 1909., dakle 30 godina poslije smrti, iskopala je komisija njezino tijelo. Bilo je potpuno sačuvano i tamnobijelo. Grob je ponovno zatvoren, ali je njezino tijelo stavljeno u stakleni lijes i preneseno u samostansku crkvu. Ondje leži u tom sta-

klenom lijesu pokraj jednoga oltara kod ulaznih vratiju crkve. Pred tim lijesom gore svijeće, koje darivaju pobožni hodočasnici. Cijeli dan naizmjence mole kod njezina lijesa redovnice onoga samostana, u kom je Bernardica ostavila najljepše primjere pobožnosti i samostanskoga života.

Bog je zagovorom Gospinim odlikovao ovu pobožnu, siromašnu štovateljicu Marijinu tako, da je 13. lipnja 1925. proglašena blaženom i time podignuta na oltar, da nas svojim primjerom uči i vodi k Mariji, koja je njoj obećala: »Učinit ću te sretnom, ali ne na ovome svijetu, nego na drugome«. Dne 21. kolovoza ove godine 1927. posvećen je uz veliku svečanost oltar i kapelica bl. Bernardici u Lurdu u prostranoj udubini vani na pročelju, na lijevoj strani donje crkve sv. Krunice pred 30.000 francuskih hodočasnika. Gledao sam tu velebnu svečanost i mislio, da je to prvi oltar u čast bl. Bernardici i to baš u Lurdu. Ali kad sam poslije podne posjetio mjesto Bartres i tamošnju župnu crkvu, vidio sam, da su već prije, dakle prvi oltar u čast blaženoj Bernardici podigli u pokrajnoj lađi župske crkve župljani mjesta Bartres, gdje je Bernardica pasla krotke jaganjce, priliku Jaganjca Božjega, koga prati u nebu s ostalim nevinim djevicama i djevica Bernardica, miljenica Naše drage Gospe masabjelske.

Protivnici ukazanja svladani.

Čudesna ozdravljenja privukla su još više svijeta pred spilju i raširila ubrzo glas o svrhunaravnim događajima pred pećinom masabjelskom. Vjerovali su ne samo neuki, nego i učeni i visoko izobraženi ljudi. To je razjarilo nevjernike, pa su odlučili da upotrijebe sve, da razore vjeru i svaki spomen na Bernardičina ukazanja.

Najprije su udarili na siromašnu i nevinu djevojčicu u javnim listovima i letacima. Prikazivali je prefriganom lažljivkom i varalicom, koju goni želja za novcem. Ali su se kasnije postidili zbog neistine, koju su svijesno širili, a i službeno je ustanovljeno, da je Bernardica govorila uvijek samo istinu.

Htjeli su Bernardičina viđenja i objave pred spiljom proglasiti pričinjanjem (halucinacijom), ali smo

vidjeli unaprijed, da je o tom isključena svaka sumnja, i da su to bili istiniti događaji.

Govorili su, da je čudesna voda, koju je Bernardica otkrila, mineralna voda, dakle po svojoj prirodi ljekovita. Ali je glasoviti kemičar profesor u Tuluzi Filhol dokazao, da je to sasvim obična pitka voda. Njemu su naime kao stručnjaku povjerili lurdski gradski zastupnici, da je pretraži kemički. On je izjavio: »Iz analize (kemijskoga istraživanja) vode s novoga lurdskoga izvora mora se izjaviti, da je ona po svojim sastavinama pitka voda, kakva se dobiva iz većinom vapnenih bregova. Nema u sebi nikakve djelujuće tvari, koja bi joj mogla dati ljekovito djelovanje.« I opet piše načelniku Lacadeju privatno pismo: »Izvanredni uspjesi, koji se postizavaju upotrebom vode, ne mogu se nikako pripisati po sadašnjem stanju znanosti mineralijama, koje bi bile u njoj od naravi sadržane.«

Kad su protivnici, vidjeli da se na taj način ne može ništa, onda su počeli s druge strane. Vrlo su uljudno zamolili duhovnu oblast, da zabrani vjernicima posjećivanje spilje. Sve su nezadovoljstvo puka htjeli da prenesu onamo. Biskup Laurence i župnik Peramal su tu molbu njihovu najodlučnije odbili.

Sada su se odlučili na najskrajnija sredstva i na grubu silu: redarstveni povjerenik Žakomet, carski namjesnik Dutour, pokrajinski upravitelj baron Massy, ministar vjera Rouland, svaki će učiniti sa svoje strane, što može. Po uputi Massyjevoj redarstveni je povjerenik Žakomet odlučio, da odstrani iz spilje mnogobrojne zavjetne darove, koje su donijeli ljudi. Ali nitko mu nije htio da dade kola i konje. Konačno se našla jedna gospođa, koja je to učinila za 30 franaka. Sada je Žakomet morao sam sa svojim jednim poslužnikom da nosi komad po komad na kola. Nitko mu nije htio da dade sjekiru, da makne ogradu, koju su dobri radnici iz kamenoloma još prije postavili oko spilje. I tu se našao nakon dugoga oklijevanja jedan radnik. Ne može se reći, da je puki slučaj, nego opomena Božja, što je ona gospođa onih dana pala sa svoga sjenika i slomila dva rebra, a radniku je drugi dan polomio obje noge hrastov balvan.

Žakomet je odnio iz spilje na gradsko poglavarstvo: svijeće, svijećnjake, slike, kipove, kite cvijeća,

vijence i druge nakite, što su ih dobri ljudi donijeli, da okite svetište u pećini. Svatko je mogao doći onamo po svoje stvari. Svijet je došao i opet odnio sve pred špilju i uveče je sjajno rasvijetlio držeći svijeće u ruci. To je bilo 4. lipnja. 8. je lipnja izdao Massy i gradski načelnik Lakade oglas, koji su pribili na drveni stup u pećini. U tom su oglasu zabranili svaki pristup ne samo u spilju, nego uopće na općinsko zemljište u blizinu spilje. Zabranili su nositi vodu iz čudesnoga izvora. Zabranili pod prijetnjom velike globe. Podigli su čvrstu ogradu od dasaka i postavili općinske redare i poljare, da paze.

Lurdska željeznička stanica.

Četiri je puta svjetina polomila ogradu i pobacala sve u rijeku Gavu. Došlo je već do tolikoga ogorčenja zbog toga, te bi se bilo rodilo veliko zlo, da ih nije s propovjedaonice umirio župnik Peramal: »Ne bojte se, ako je stvar od Boga, pobijedit će sve protivnike.« Ipak su noću dolazili pred spilju i nosili vodu svojim bolesnicima. Dolazile su čitave hodočasničke skupine izdaleka i izbliza pred ogradu kod spilje. Jer je među njima bilo odličnih stranaca, bilo je neugodno redarstvu da im brani pristup, pa su im ga dopuštali.

Međutim se Bog pobrinuo, kako će se odstraniti ograda i bez iznimke dopustiti svakomu pristup u spilju. Tada je Napoleon III., car francuski, boravio sa svojom ženom Eugenijom i svojim sinom princom u Biaricu nedaleko Lurda. Dijete je oboljelo na škrletu. Carica je čula za sve, što se događa u Lurdu, pa je obećala, da će sve te stroge redarstvene mjere ukloniti odmah, ako ozdravi čudesnim načinom mali princ. Župnik je Peramal poslao nešto bilja iz pećine carici. Kod prvoga je dodira toga bilja potpuno ozdravio princ, a car je smjesta brzojavno izdao nalog Massyju, pokrajinskom upravitelju, da se makne ograda ispred spilje. Teško je to išlo, jer je tek na drugu brzojavnu zapovijed morao Žakomet da izvrši carsku odredbu.

Stvar je Božja pobijedila. Providnost se Božja pobrinula. Sa velikim slavljem dolazila su opet hodočašća pred spilju, a Massy, Dutour i Žakomet morali su da sele iz Lurda, jer su bili premješteni drugamo. Sva trojica su kasnije javno ispovjedila svoju vjeru u lurdska čudesa, kako smo to spomenuli.

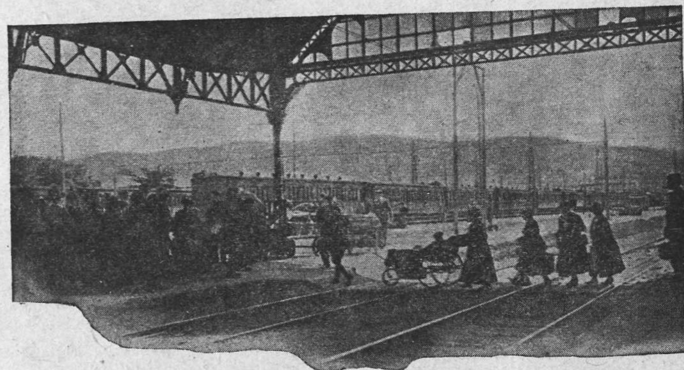
Stvar je dakle bila od Boga, kako je Peramal već prije tješio uzbuđeni narod, samo je trebala da prođe putem kušnje, trpljenja i žalosti. Tako je to i u životu Crkve Božje i pojedinoga čovjeka, pa nas kušnje ne smiju da preplaše, nego još više treba da podignu naše pouzdanje k Bogu, koji svoje miljenike vodi putem trpljenja do pobjede.

Sud Crkve.

Bernardica je doduše ostavila masabjelsku špilju i pošla u Nevers, da se više uopće ne vrati u Lurd. Ali put, što ga je ova djevojčica pokazala prema špilji, iz dana se u dan širio pod koracima mnoštva, koje je dolazilo pjevajući svete pjesme. Progonstva, koja je upriličila svjetovna oblast, imala su i tu dobru stranu, da se cijeli katolički svijet počeo zanimati jako za događaje pred spiljom. Ostali se svijet počeo pitati, zar uistinu u ovo prosvijetljeno doba ima kakav sigurni znak, da osim materije postoji nešto duhovno, svrhunaravno, nebesko? Međutim su ta progonstva potakla i biskupa iz Tarba, da je uslišao već prijašnju molbu

župnika Peramala i odlučio ispitati cijelu stvar. 28. srpnja, dakle nedugo poslije zadnjega ukazanja, izdao je pastirsko pismo, u kom navješćuje crkveno ispitivanje lurdskih ukazanja i čudesnih ozdravljenja. Odredio je zato posebno povjerenstvo, koje imade temeljito sve da istraži. Ovo je povjerenstvo postupalo kod toga ispitivanja vrlo oprezno, kako to već biva, kad Crkva ovakve događaje ispituje. Ona ide naprijed polako i postepeno. Uglavnom razlikujemo tri stepena.

Prvi je stupanj u tom, da se čeka i čeka i gleda, jer vrijeme rješava mnoge zagonetne stvari

Kako bolesnike nose sa željezničke stanice u Lurdu.

i događaje, otkriva laž i pronalazi istinu. Dolazi li stvar od Boga, ne će je ni vrijeme razoriti, nego pokazati samo njezinu istinitost.

Drugi je stupanj pomnjivo ispitivanje događaja, osoba, svjedoka, stručnjaka i svega, što govori za neki događaj i protiv njega. A onda opet čekanje i prosuđivanje.

Treći je stupanj konačna odluka i odlučna izjava, da se u nekom događaju ili pismu ne nalazi ništa protivno vjeri.

Tako je Crkva postupala i u lurdskim ukazanjima i čudesnim događajima pomoću lurdske vode.

Prije svega sam župnik Peramal je bio ispočetka vrlo neprijazan prema Bernardici sve dotle, dok se nije uvjerio, da dijete iskreno i odlučno uvijek isto kazuje. Pa i onda se vladao vrlo strogo prema Bernardici, te ga se ona silno bojala. Tek nakon trinaestoga ukazanja javio je sve biskupu u Tarbes i zamolio crkvenu komisiju. I to je učinio istom poslije čudesno pronađenoga vrela i čudesnoga ozdravljenja tom vodom, dakle nakon sigurnih znakova za istinitost onoga, što govori Bernardica. I tada još ne bi bio učinio toga, da Gospođa nije tražila, da se onamo dolazi u procesijama, i da se podigne crkva. To je po crkvenim propisima morao javiti svome biskupu i moliti, da se ova stvar presudi.

Nakon svega ovoga biskup odgovara, da još nije došlo vrijeme, da se stvar ispituje. I već je redarstvo zamolilo, da se crkvena oblast uplete u stvar, i da zabrani vjernicima pristup k spilji. I već je redarstvo nakon neuvažene molbe upotrijebilo nasilja proti vjernicima. Nastalo je vrijenje među narodom i malo da nije došlo do tvornoga sukoba. Sad je istom biskup uredovao 28. srpnja 1858. svojim pastirskim pismom, kojim je mirio ljude i odredio crkveno povjerenstvo, da se istraži stvar. No i ta se komisija nije žurila. Komisija je tek 17. studenoga iste godine stigla u Lurd, da započne svoj posao. Komisija je bila sastavljena od kanonika, profesora bogoslovlja, stručnjaka i profesora raznih grana znanosti: kemije, fizike, geologije t. j. poznavalaca kore zemaljske, liječnika itd., od svih, koji su bili potrebni, da se ukloni svaka sumnja, neznanje i pristranost u ispitivanju raznih događaja u povijesti lurdskih ukazanja. Preslušana je najprije Bernardica: vodili su je na mjesto ukazanja. Svagdje i uvijek je djevojčica govorila isto odlučno i bez svakoga straha. Kad su je zapitali na koncu, hoće li da se zakune, odgovorila je bez oklijevanja:

»Mogu, ja se kunem.«

Iza toga se prešlo na ispitivanje čudesnih ozdravljenja, koja su se dotada dogodila. Od svih ozdravljenja, koja su liječnici predložili, izabrala je komisija sedam slučajeva. Nakon najpomnijega ispitivanja izjavili su liječnici za svih sedam ozdravljenja, da su tu događaji, koji se ne mogu naravnim silama da protumače. Konačna je presuda glasovitoga liječnika, profesora na medicinskom fakultetu u Montpellieru dra Vergeza, glasila ovako: »Ovakove pojave nadilaze ljudsko tumačenje... Tu je sigurno moć, koja je jača nego prirodne sile. Ta je moć pristupila k vodi i njom se poslužila, da se objavi — — — — Ako me tko pita, što sam u Lurdu vidio, mogu da mu odgovorim: Na temelju ispitivanja dobro zajamčenih događaja, koji nadilaze ljudsko znanje i umijeće, ja sam vidio djela Božja, ja sam vidio čudesa.«

Komisija je predala izvještaj o svom radu biskupu Laurencu. Biskup opet nije htio da objelodani crkvenu presudu. Čekao je, da vrijeme također reče svoju i o ovim istraživanjima i konačnom zaključku komisije. Nakon tri godine biskup je ponovno dao ispitati sve, a napose onih sedam čudesnih ozdravljenja, da se vidi, da li su trajna. Kad je sve to s najvećom sigurnošću utvrđeno, tada izlazi biskupsko pismo 18. siječnja 1862. godine. Kratak je sadržaj toga pisma ovaj: »Bez grijeha Začeta Djevica i Majka Božja Marija se u istinu ukazala 11. veljače 1858. godine i po tom još sedamnaest puta djetetu Bernardici Subiru u masabjelskoj spilji nedaleko grada Lurda. Ova ukazanja nose na sebi sve znakove istine, i vjernici imadu pravo, da vjeruju u njih. Zato se dopušta u biskupiji štovanje Naše drage Gospe Lurdske. Ovaj sud se podvrgava odluci namjesnika Kristova, pape!«

Ovu su presudu teško iščekivali vjernici, pa su je primili s neopisivim veseljem. Samo se još pita, što je na to rekao vrhovni glavar Crkve rimokatoličke? Pijo IX. je 4. rujna 1869. govorio u jednom svom pismu »Breve« o »jasno osvijetljenoj sigurnosti činjenica lurdskih«, i kad mu je biskup Laurence poslao na uspomenu sliku Naše drage Gospe Lurdske, pisao mu je: »Ja ću postaviti ovu sliku u svojoj kapelici. I kad budem klečao pred Presvetim, svaki ću puta podići jedan pogled na Neokaljanu, i Ona će moliti za nas.« On je u vatikanskim vrtovima malu špilju, sličnu lurdskoj, dao urediti, i svaki bi se dan na šetnji svratio k toj spilji. Lurdsku je vodu šiljao bolesnicima i sam je upotrebljavao u svojim staračkim danima.

Leon XIII. je ustanovio, kako je naprijed rečeno, na 11. veljače svetkovinu: Ukazanja Bl. Djevice Marije, bez grijeha Začete, s posebnom Misom i časoslovom. Pijo je X. tu svetkovinu naredio za cijelu

Crkvu. Osim toga je dao načiniti u vatikanskim vrtovima špilju potpuno onakvu, kakva je u Lurdu i na nju postaviti crkve, slične onima u Lurdu, da se tako može lakše zanijeti duhom, kao da je na mjestu, koje je čudovitim ukazanjima posvetila bez grijeha Začeta.

Tako je cijenio ove događaje u Lurdu i papa Benedikt XV. i cijeni ih i sadašnji papa Pijo XI.

Iz ovoga se vidi odmah, koliko će dobar katolik cijeniti lurdska ukazanja, kad ih Crkva toliko izdiže. Ujedno je jasno, kako mudro Duh Sveti vodi Crkvu rimokatoličku, pa joj zato svaki katolik može i dužan joj je povjeriti potpunu poslušnost, jer ga vodi najsigurnijim putem k vječnom spasenju.

Škola vjere.

Samo nekoliko važnijih događaja, da vidimo, kako Lurd potvrđuje sud i naučavanje upravo rimokatoličke Crkve, u čijem se krilu ti događaji zbivaju.

Godine 1862. živio je u Parizu advokat HENRIK LASSERE. Mlad, bogat, uživao je život i sve radosti velikoga grada u punoj mjeri. Za krepost i ćudoredne vjerske propise vrlo se malo brinuo, a na promjenu života nije nimalo mislio.

U rujnu godine 1862. osjeti iznenada žestoku bol u očima, koja se iz dana u dan sve većma pogoršavala. Konačno je potpuno oslijepio. Liječila su ga dva najistaknutija pariška liječnika, ali bez ikakva uspjeha. Njegov prijatelj, protestant, kasniji francuski ministar Fresine (Freycinet) svjetovao mu, da pokuša s lurdskom vodom. Lassere ga nije poslušao zato, jer se bojao, da bi morao provoditi pobožan život, ako ozdravi čudom. Prijatelj mu nije dao mira i konačno sklone Lassera, te mu je kazivao u pero pismo na lurdskoga župnika Peramala. Župnik mu pošalje bočicu lurdske vode. Dne 10. listopada otvori bočicu, nakvasi vodom ubrus i mokrim ubrusom prevuče čelo i oči govoreći: »O presveta Djevice Marijo, ima sažaljenje sa mnom i ozdravi moju tjelesnu i duševnu sljepoću!« U taj čas progleda, uzme knjigu o lurdskim ukazanjima i čitao je nekoliko sati više od 100 stranica,

a da nije osjetio ni najmanjeg umora u očima. Smjesta je pošao, da se ispovjedi i pričesti. Ostao je zdravih očiju sve do svoje smrti 1900. godine, premda je mnogo radio u svom zvaničnom poslu. On je popravio svoj život i bio uzoran katolik. Da zahvali za milost Lurdskoj Gospi, putovao je k onim osobama, koje su u Lurdu ozdravile. Temeljito je ispitivao njihova ozdravljenja i opisao ih u knjizi: »Lassere, Naša draga Gospa Lurdska 1868.« Knjiga je prevedena na sve veće evropske jezike i raširena je po cijelomu svijetu. Nećak bogatoga Francuza C. Artusa ozdravio je u

Bolesnici pred lurdskom špiljom.

Lurdu 1870., premda su ga svi liječnici napustili nemajući nade u njegovo ozdravljenje. Taj je bogati Francuz poslije toga položio 15.000 franaka kod M. Turgeta u Parizu (Rue de Hanovre 6) za onoga, koji dokaže, da je samo jedno čudo neistinito u knjizi Lasserovoj, ili da se dade istumačiti naravnim načinom. Taj novac do današnjega dana nije još nitko podignuo. Još nitko nije mogao, a i ne će moći dokazati, da bi koje čudo, što se dogodilo u Lurdu, bilo neistinito.

U noći od 17. na 18. prosinca 1899. dogodio se strašan sudar vlakova između Bordoa (Bordeaux) i Pariza kod mjesta Angouleme. Poštanska su kola, u kojima se vozio činovnik GABRIEL GARGAM, bila sasvim razmrskana. Gargam je ležao kao mrtav, ukočen i bez svijesti u snijegu sve do sedam sati ujutro, izbačen 18 metara daleko od tračnica. Bio je strašno izmrcvaren: noge i ruke posute ranama, ključna kost polomljena, sakat od kuka do stopala, jaki potres tijela poremetio je djelovanje sviju unutrašnjih i vanjskih životnih organa. Hranu je mogao uzimati samo pomoću gumene cijevi. Omršavio je doskora kao kostur. Cijeli je donji dio tijela zamro i bio ukočen i bez osjećaja. Nastupilo je sušenje mišica i gnojenje krstače. Razvila se neizlječiva bolest hrptenjače. Gargam je bio bogalj, za koga su liječnici rekli, da mu nema pomoći. Bio je visok stasom, a težio je samo 36 kilograma.

Pobožna ga majka stala nagovarati, da pođe u Lurd. S prijezirom je odbio prijedlog. On se nije već ispovjedio 15 godina; do vjere nije držao ništa. Silna nagovaranja i molitve drugih slomile su ipak njegovu tvrdoglavost. Ispovjedio se i pričestio i 20. kolovoza 1904. došao je više mrtav nego živ s bolesničkim vlakom u Lurd. Pričestio se pred špiljom. Poslije podne u 2 sata položili su ga na dasku i uronili u lurdsku vodu. Sad se prvi puta poslije toliko godina srdačno pomolio.

Poslije podne u 4 sata iznijeli su ga pred procesiju s presvetim Oltarskim Sakramentom. Problijedio je, onesvijestio se, hladan, mislili su, da je mrtav. Htjeli su da ga odnesu, ali je otvorio oči. Osvijestio se, ali je bio žalostan, jer je pomislio, da je procesija prošla. »U času« pripovijeda sam, »kad me je svećenik prekrižio s presvetim Sakramentom, iznenada sam se uspravio i ustao i povikao: »Ja sam zdrav.« Kao u triumfu poveli su Gargama u liječnički ured.

Dr Boissarie, predsjednik ureda za ustanovljenje bolesti i ozdravljenja u Lurdu, reče: »To je bio jedan od najganutljivijih prizora, koje sam doživio. 60 liječnika nas je opkolilo. Među njima mnogo stranaca, profesora iz klinika, veliki broj novinara, vjernika i nevjernika.« Svi su istraživali taj slučaj, ali Gargam je bio potpuno zdrav. Još i danas ide na čelu procesija u Lurdu, kada onamo dolazi francusko narodno hodočašće svake godine od 18. do 24. kolovoza.

Čudom ozdravljeni Gabriel Gargam.

MARIJA LEBRANŠI. Glasoviti je francuski romanopisac i bezbožac Emil Zola napisao roman pod naslovom »Lurd«. I kod nas ga nažalost izlažu i prodaju neke knjižare. Zola u tom romanu piše neistinu i ruga se rimokatoličkoj vjeri i čudesima lurdskim. Kako je dakle došlo do toga romana?

Godine 1892. oglasio je Zola u francuskim novinama, da će i on poći u Lurd i vidjeti vlastitim očima, da li se ondje događaju čudesa, i svemu će svijetu reći golu istinu. Ali ipak nije bio čovjek od riječi i poštenja. Pošao je naime iste godine u kolovozu u Lurd s narodnim francuskim hodočašćem. Istim su vlakom putovali i bolesnici k Lurdskoj Gospi, da ondje koji ozdravi, kako bude Božja volja. Zola je na vlastite oči vidio više čudesnih ozdravljenja, ali je prkosio milosti Božjoj. Spominjemo samo dva slučaja, koja je opisao, i to: Mariju Lebranchu (Lebranši) i Mariju Lemarchand (Lemaršan).

Mariju Lebranši zove Zola u svom romanu Grivota i opisuje je istinski: »U bližnjem se kupeju podigla Grivota, koja je sve dosada ležala bez snage, kao mrtva. Velika je plavojka prevalila tridesetu. Hroma je, čudnovata, okrugla i upala lica. Rudaste su joj kose i vatrene oči podavale neku ljepotu. Imala je sušicu u trećem stepenu. Pet je godina obilazila pariške bolnice. Poznala je dobro sve glasovite liječnike.«

Zola se nalazio u liječničkom uredu, kad se Lebranši vratila zdrava iz kupatila, pa opisuje: »U uredu se sve uskomešalo. Grivota je doletjela kao vjetar: Ja sam ozdravila, ja sam ozdravila. I počne pripovijedati, kako je nijesu htjeli odmah okupati, i kako je morala silom zahtijevati, zaklinjati i plakati, da je puste u vodu. Zaronili su je u mrzlu vodu svu znojnu, s njezinom sušičavom promuklosti. Nijesu prošla ni tri časka, kad oćuti, da joj se sile vraćaju. Osjetila je tek, kao da ju je ošinuo jak udarac biča po čitavom tijelu. Obuze je oduševljenje i žar. Nije mogla da ostane na istom mjestu. Sjajući sva od radosti ustane i usklikne: Ja sam ozdravila, ja sam ozdravila! Pokazivala je neku grozničavu i neobičnu živahnost. Pripovijedala je, da je pojela po pileta, a nije već jela do tada nekoliko mjeseci. Zatim je pratila pješice veliku procesiju. Bila bi sigurno plesala do zore, da je presveta Djevica priredila ples.«

Zola je priznao, da se u taj čas nalazilo do 30 liječnika u uredu. Većina je uistinu pozorno pretražila ozdravljenicu. Sastavljen je o tom službeni zapisnik, iz kojega se razabire, da se roman Zolin mnogo ne razlikuje od prave povijesti u opisivanju bolesti i načinu ozdravljenja. Iz službenoga se naime zapisnika vidi ovo: Marija Lebranši je prevalila 35. godinu, kad je godine 1892. došla u Lurd. Rodila se u Parizu od oca i majke, koji su umrli od sušice. Uistinu je u posljednjih pet godina obišla više bolnica i glasovitih liječnika, a sada je već ležala više mjeseci. Neprestano

Bolesnici poredani prije procesije s Presvetim Otajstvom kod lurdske špilje.

je pljuvačnicu punila teškim i gustim sluznim izbacivanjem i komadima zgrušane krvi. Probava bila joj je poremećena. Izgubila je 48 kilograma od svoje težine. Bolničarke je nijesu htjele pustiti u kupelj, jer je bila živi kostur, odviše slaba. Konačno su popustile i u tili čas je u kupelji ozdravila. Vratila se u liječnički ured, koji je službeno ustanovio: »Poslije prvoga zaronjenja, u subotu 20. kolovoza, Marija Lebranši je oćutjela, da je zdrava. Pomno smo je pregledali u liječničkom uredu i nijesmo našli ni hripanja, ni sipnje ni promuklosti.« Predsjednik ureda pridodaje: »Iznova smo je pregledali 21. kolovoza. Ozdravljenica nije kašljala ni pljuvala, a jela je s tekom. Svaki

je dan, dok nije otputovala, ustanovljeno ponovno, da se njeno ozdravljenje potpuno održalo.«

Ali Zola piše u svom romanu sasvim lažno, da je Lebranši na povratku kući u vlaku opet bacala krv i otišla u bolnicu, da ondje umre. Kad je ozdravljenica slijedeće godine 1893. opet stigla u Lurd, da se zahvali Lurdskoj Gospi i pokaže u liječničkom uredu, kazivala je, da joj je poznato, kako lažno o njoj piše Zola u svom romanu. Ona ga je još prošle godine kod ozdravljenja zamolila, da je u Parizu posjeti više puta, da se uvjeri o njezinu zdravlju. To mu je lako, jer stanuje blizu njega u ulici de Bruxelles. No on nije došao nijedamputa.

Kad je jednoga dana dr Boissarie, predsjednik liječničkoga ureda u Lurdu, došao u Paris, posjetio je Zolu i rekao mu: „Kako se vi usuđujete pisati, da je Marija Lebranši umrla? Dobro znadete, da je ona živa i zdrava isto kao vi i ja?« Zola mu odgovori: »Što je meni do toga? Moje ličnosti u romanu meni pripadaju. Ja imadem pravo da s njima postupam, kako ja hoću. Mogu ih opisati, da žive ili da umiru, kako me je već volja. Ja se imadem obazirati samo na svoju maštu i na korist svojega djela.«

Zoli je ipak bilo neugodno, što se znade, da nije istinito prikazao Mariju Lebranši poslije ozdravljenja. Godine 1896. došao je Zola k njoj, tada već udatoj po prezimenu Wuiplier. Ponudio joj je veću svotu novaca, ako ode u Belgiju tako, da se ne zna za nju. No njezin je muž potjerao Zolu iz kuće.

Ako i nije prst Božji u Lurdu smekšao srce Zolino, ipak je otvorio oči tolikima, koji su doznali, kako se je taj bezbožac bio kadar da posluži i lažju, samo ako je to koristilo njegovim nakanama i probitku.

MARIJA LEMARŠAN. Mariju Lemaršan (Lemarchand) nazivlje Zola Elize Rouquet, a opisuje ju ovako: »Slaba djevojčica, kojoj je lice zamotano u crni rubac. Pod crnim je rupcem groktao hrapavi glas... Napokon pade rubac, a Zola zadrhta od groze. Pokaže se rak, koji je bio zahvatio nos i usta i malo se pomalo povećavao. Polagano se zagnojavanje neprestano pokazivalo pod krastama i izjedalo sluznice. Glava, produljena poput pseće gubice, sa svojim vlasima i svojim krupnim i okruglim očima, strašno je

izgledala. Sada su nosne hrskavice bile već skoro izjedene, usta se bijahu povukla i otegnula na lijevo uslijed otekline gornje usnice, te su izgledala kao neki kosi prorez. Bila su nečista i bez oblika. Sukrvica pomiješana s gnojem tekla je iz goleme modre rane.«

U gradu Poitiersu stade vlak. Mnogi su putnici htjeli da si zahvate na zdencu vode. Pa tako i ta siromašna bolesnica siđe s vlaka. Bolesnica je otkrila lice s izjedenim ustima i nosom, isplazila jezik i njime laptala vodu. Svi su putnici na taj prizor uzdrhtali i bojali se napuniti boce, vrčeve i čuture na tome zdencu, na kome se ona bila napila.«

Zola je na svoje vlastite oči gledao tu užasnu ranu i opisao njezinu strahotu. Marija Lemaršand nije imala samo na licu rak-rane, iz kojih se cijedio obilan gnoj, nego je takve rane imala i na drugim mjestima tijela, a osobito na unutrašnjoj strani lijevoga lista na nozi. I pluća su joj bila zahvaćena od tuberkuloze (sušice) na obadva vrha.

U takvom stanju je došla u Lurd 20. kolovoza 1892. I već 21. kolovoza pošla je u kupaonicu čudotvorne vode. Čim se dotakla vode, oćutjela je strašne boli u glavi i u licu. Iznenada skoči i poviče: »Ja sam ozdravila!« I zaista su se u taj čas zatvorile rane, prestalo je gnojenje i nestalo je otekline.

Bolesnicu je vidio prije kupanja i poslije kupanja liječnik dr d' Hombres. On ju je i pratio poslije kupanja u ured za pregledbu, gdje je dvorana bila puna liječnika, književnika i novinara. Zola je već prije rekao u liječničkom uredu: »Pokažite jednostavnu grebotinu, u jedan čas zacijeljenu u lurdskom kupatilu (piscini), to će mi biti dosta, ja ću se pokloniti.« I sada, kad je ozdravljenica došla u ured, rekoše mu: »Evo slučaja po vašoj želji, gospodine Zola! Rana, koju je sav svijet mogao vidjeti, u t r e n o k a je zacijelila! Pogledajte dakle dobro ovu mladu djevojku!«

Ipak se Zola usudio da napiše u svom romanu »Lurd« za ovu ozdravljenicu i za druge, koji su pred njegovim očima ozdravili, da su ili polako ozdravili ili da im se bolest povratila nakon tri četiri dana.

Dr Bertrin je doznao g. 1905. za adresu M. Lemaršan baš, kad je tiskao svoje djelo »Kritička povijest lurdskih događaja«. Obustavio je tisak i pisao joj pismo. Ona odgovara iz Couberta 1. XII. 1905.

ovako : »Gospodine! Strašna bolest, od koje sam ozdravila u Lurdu, nije se nikad više pojavila. Ja sam potpuno zdrava... Udala sam se prije šest godina. Imam 4 djece, koja su sva jaka, sad očekujem i peto. Eto, što je Djevica učinila od siromašne bolesnice, ostavljene od liječnika, koji su je proglasili neizlječivom, pa je očekivala samo smrt. — — — Sve, što kažete, jest gola istina. Ja sam ozdravila u jedan čas, a ne izakako bi se više puta okupala, nego pošto sam samo jedamput stupila u vodu. — — — Unišla sam u vodu sva iznemogla od patnja, sa strašnim ranama, a izašla sam sasvim zdrava. — — — Odmah sam skinula zavoje, kojima su bile omotane rane moga lica i moje noge : svega bijaše nestalo. — — — Gnojenje je također prestalo u tili čas. — — — Slava i hvala Našoj Gospi Lurdskoj !

Izvolite primiti itd.

Marija Authier, rođena Lemarchand.«

Zola je umro iznenada žalosnom smrću 28. IX. 1902., Ugušio ga plin. Našli su ga okrenuta licem prema zemlji. Nije imao ni časak vremena, da se pripravi za strašni sud, poslije kojega počinje drugi život.

LUCIJAN BELAŠ. Lucijan Belaš (Lucien Bellache) potječe iz porodice, koja je imala petero djece. Rodio se godine 1902. u francuskom gradu Tuluzi. Izučio je strojarski zanat te radi kod gradnje i popravljanja aeroplana. Početkom godine 1922. počeo je osjećati boli u kostima. Te su ga boli mučile osobito izjutra, kad je ustajao. Ta ga je bolest za nekoliko mjeseci tako shrvala, da je morao napustiti posao. Liječnik dr Verdier ustanovio je, da je mladić dobio t. zv. Pottovu bolest, to jest tuberkulozu kičme, za koju liječnici vele, da je neizlječiva.

Cijela je porodica Belaš živjela bez vjere, dapače nitko nije od njih bio ni kršten. Ipak je bolesni Lucijan čuvši, kako u Lurdu mnogi ozdravljuju, zaželio, da i on ode onamo. Osjetio je silno pouzdanje u čudesnu moć Lurdske Gospe. I spremi se na polazak u Lurd s hodočašćem, koje je kretalo iz Tuluze. No prije toga se morao dati krstiti. Dne 6. listopada 1922. kršten je zajedno sa svojom sestrom, a drugi dan je stigao uveče u Lurd,

te je odmah slijedeće jutro pred lurdskom špiljom primio prvu sv. Pričest. Odmah je osjetio znatno olakšanje u svojim bolima. A kad se iza toga okupao u piscini u lurdskoj vodi, mogao je već hodati bez štapa. Isti dan 8. listopada po podne, iza kako se drugi put okupao, u času, kad je kraj njega prolazila procesija s Presvetim, ozdravio je sasvim.

Čudom ozdravljeni Lucijan Belaš.

Tako je mladi Lucijan Belaš u tri daa doživio tri čuda : krštenje, prvu sv. Pričest i tjelesno ozdravljenje. Dne 9. listopada pregledali su ga liječnici i pronašli, da od bolesti, koja je bila na njem liječnički ustanovljena, nema više ni traga i da je Belaš posve ozdravio. A kad se on tako čudom ozdravljen vratio kući, to je tako djelovalo na cijelu njegovu porodicu, da su se svi obratili i dali krstiti.

GOSPOĐA OGOL. Kad je pisac ovih redaka bio 21. kolovoza 1927. godine u Lurdu, posjetio je poslije podne predavanje o lurdskim čudesima, koje je držao svećenik Belleney u dvorani katoličkoga kina. Bila je nedjelja. Govorio je: »Upravo je jučer konačno utvrdio liječnički ured dva čudesna ozdravljenja, koja su se dogodila 1925. Danas donosi lurdski časopis »L' Echo de Lourdes« kratki opis tih ozdravljenja, a jedna se ozdravljenica nalazi u ovoj dvorani. Zove se gospođa (Augault) Ogol.« Neopisivo je nastalo klicanje, kad se ozdravljenica morala pokazati i

Gospođa Ogol prije čudesnog ozdravljenja.

sjesti na povišenom mjestu kraj predavača. Tok njezine bolesti i ozdravljenja prenosi časopis iz knjige dra Valleta: »Ozdravljenja lurdska u god. 1926.«, a bio je ovaj:

Godine 1912. kod gospođe Ogol pojavili se prvi znakovi bolesti. Njezin razvitak je imao donijeti sudbonosni svršetak. Došla je u Lurd. Neprestano je trpjela od natekline u donjem dijelu trbuha. Doktor je F... iz Craona tvrdio u svojoj svjedodžbi, da se tu radi o velikome fibromu. Tu bolest smatraju mnogi kirurzi nepodesnom za operaciju, budući da se bolesnica nalazi općenito u vrlo lošem stanju«. Bolest je bila dugotrajna i mučna. Sva su sredstva ostala bez znatnijega uspjeha. Zato se odluči gđa Ogol (Augault) da pođe u Lurd. Posve je skršena, jer već godinama nije mogla uzimati druge hrane osim tekuće, a zadnje mjesece ne može više ni to da podnese.

Kad se ujutro 21. kolovoza kupala u piscini, osjeti čudno, neodređeno neko stanje: oslobođenje od golema tereta, koji je tištio njene organe. Ipak ostane nekoliko sati u krajnjoj nemoći ne vjerujući još u ozdravljenje. Trpjela je naime još uvijek boli.

Gospođa Ogol godinu dana iza ozdravljenja.

Popodne istoga dana, za vrijeme procesije sa presv. Sakramentom, nestane svake boli. Kad se vraćala u bolnicu, mogla je već ići sama. Tek joj se povratio. Noć je provela najsjajnije.

Sjutradan su je pregledali dr Juge, kirurg bolnice iz Marseille, Petitpierre i mnogi drugi. Stanje njeno bijaše pravilno. Ni traga nije bilo dugoj, teškoj i neizlječivoj boli, koja je gđu Augault već dugo ništila. Od toga doba gospođa Ogol (Augault) živi posve

redovitim životom. Da iskaže svoju zahvalnost Djevici Lurdskoj, došla je i ove godine 1927. u Lurd. Ista čuvstva dijele s njom i svi oni, koji vide u njenom ozdravljenju djelo ruku Božjih. Njena sama nazočnost pobuđuje na zahvalnost Bogu.

MARIJA LUJZA ARNO. Isti je dan utvrđeno čudesno ozdravljenje Marije Arno (Arnaud). O njezinom ozdravljenju piše isti časopis prema spomenutoj knjizi dra Valleta: Marija Arno je imala bolest, koja se zove skleroza multipla. To je jedna od najtežih bolesti, koje mogu zadesiti živčana središta a napose hrpteničnu moždinu... Ona svršava redovno: 1 posvemašnjom ukočenosti doljnjih udova, i konačno uzetošću · 2 postepenim oslabljenjem svih organskih radnja, toga radi propada cijeli organizam; 3. smrću nakon 2 do 6 godina.

Prve je boli osjetila u prosincu god. 1923., kada se jednom zgodom ozlijedila teškim padom. Kroz godinu 1924. bolest postepeno postaje sve teža. U siječnju g. 1925. iza dugoga opažanja doktor je Boudet, profesor na medicinskom fakultetu u Montpellieru, izjavio — a dao je svoj nalaz potvrditi i po jednome od svojih kolega, doktoru Rimbaudu —, da bolesnica Arno boluje od multiple skleroze. U ožujku g. 1925. stalno je trpjela od vrtoglavice i velike groznice. U kolovozu odluči poći u Lurd.

Kad se je ujutro 23. kolovoza pričestila u špilji, osjeti, da su odjedamput iščezli svi znakovi njezine strašne bolesti. Njeno je ozdravljenje toliko začudi, da se ni sama nije usudila u nj vjerovati. No doskora sazna na svoju sreću, da je ipak to činjenica. Dr Boudet, vrsni njen liječnik, nalazio se u uredu za konstatacije. Pregleda je sa svojim kolegama, čudi se takovoj promijeni. Budući da takove pojave traže razborito postupanje, odlučuju, da treba pričekati sa sudom.

Međutim se tijekom slijedećih mjeseci nije nanovo pojavio nijedan znak bolesti. Zdravlje je ostalo, organizam je savršeno obnovljen. Dakle potpuno ozdravljenje bez vjerojatnosti, da će se bolest opet pojaviti. Obzirom pak na časovitost, kako se to zbilo, neprotumačivo je ozdravljenje igrom naravnih sila. 20. srpnja 1926. profesor Boudet zaključi svoja opažanja ovim riječima:

»...*Ozdravljenje gospođice Arno, koje se zbilo časovito u Lurdu mjeseca kolovoza 1925., za vrijeme narodnoga francuskoga hodočašća, i koje sam ja ustanovio u Lurdu već prvi dan, održalo se eto do današnjega dana. To je ozdravljenje tako potpuno, da se ne može smatrati nekom stankom, kakove su česte u ovakvim bolestima, naprotiv je to ozdravljenje konačno.*«

Potpis: *dr Boudet.*«

Marija Lujza Arnaud (Arno).

Suvišno bi bilo slabiti dojam ovakova svjedočanstva kakovim dodacima. Liječnici, koji su vidjeli gđicu Arno u subotu 20. kolovoza, morali su se pokloniti pred sudom liječnika profesora, koji je bio svjedok bolesti i ozdravljenja i izjavio je, da je ozdravljenje potpuno i konačno.

Priroda ili prst Božji?

Naveli smo samo nekoliko čudesnih događaja razne vrste, koji se događaju u Lurdu. Tko bi izbrojio sve! Od godine 1883. postoji u Lurdu posebni liječnički ured, koji se bavi samo istraživanjem ozdravljenika u Lurdu. Svake se godine unese u službene zapisnike oko 250 osoba. To znači od početka lurdskih ukazanja do sada blizu 17.000 ozdravljenja. Tko bi izbrojio sve one, kojima pomogne naša Gospa Lurdska izvan Lurda, pa i u samome Lurdu na duši i na tijelu, a da se njihova ozdravljenja ne mogu ustanoviti, jer se o njima nijesu vodili liječnički izvidi prije! To znadu samo oni, koji su na sebi oćutili pomoć Gospinu. Liječnici naime u Lurdu ne proglasuju čudesno ozdravljenim onoga, koji nema točnih liječničkih podataka o svojoj bolesti otprije. Čudesno ozdravljenje u uredu

se ustanovljuje, ali se proglašuje konačno tek nakon godinu, dvije, kad se može lakše i vremenom potvrditi sigurni i trajni učinak Božji. Tako se isključuje djelovanje uzbuđenja, privremenog utvaranja i samouobražavanja.

Svake godine posjeti lurdski liječnički ured poprečno oko 400 liječnika. Od god. 1900. šalje stalno od 15. kolovoza do 15. rujna, dakle u vrijeme najvećih hodočašća, sveučilište u Lille-u dva svoja liječnika u Lurd. U tom liječničkom uredu imade pravo svaki liječnik, bio on koje mu drago vjere ili narodnosti, da pretraži svakoga bolesnika i ozdravljenika i ispita njegovu bolest, povijest i dotadašnje liječenje. Tako je isključena svaka sumnja.

Ipak bi htjeli da ta ozdravljenja protumače naravnim načinom oni, koji se boje prsta Božjega. Ali kako će? Mnogi bolesnici i većina njih niti se ne dotaknu vode ili kojega predmeta iz spilje, nego ozdrave prigodom procesija s presv. Oltarskim Sakramentom. Voda lurdskoga vrela, kako je već rečeno, nema nikakovih ljekovitih sastavina, koje bi uopće djelovale, a kamo li u tili čas, da dižu umiruće, vežu kosti i stvaraju nova pluća ili zacjeljuju gnojne rane. Istina je, mi ne poznamo svih prirodnih zakona, ali sigurno znamo, da njihovo djelovanje ide lagano i treba vremena. Priroda ne pravi nikada onakvih naglih skokova, kakve vidimo kod ozdravljenja lurdskih.

Protivnici čudesa najradije se utječu pod okrilje sugestije, koja sastoji u tom, da se bolesniku narine uvjerenje, da on bolesti nema ili da mu je iščezla. Ako bolesnik sam sebi to uvjerenje narine, onda se to zove autosugestija. To se polučuje tako, da bolesniku češće opetuju drugi ili sam: »Ti si zdrav, ti si zdrav!« ili: »Bolesti je nestalo«. Zola piše, da takvo mišljenje mogu bolesniku narinuti još: uzbuđenost, pripravljana dugo vremena, ugodnost putovanja, molitve i pjesme, oduševljenje, koje svakim časom raste, osobito nepoznata moć, koja se rasprostire iz mnoštva u žestokoj vjerskoj krizi. Dakle da vidimo moć te sugestije i događaje lurdske! Možemo da vagnemo lurdske događaje izjavama poznatoga stručnjaka na tome polju dra Bernheima (Hypnotisme, suggestion, psyhotherapie, Paris 1903.). U ime znanosti on veli:

1. Iskustvo nas uči, da sugestija ograničuje svoje djelovanje na živčane bolesti, i to ne na sve. Ne djeluje n. pr. kod naslijeđene neurastenije, sjete, umišljenog progona, padavice itd., ili se vraća još žešća bolest nakon umišljenog ozdravljenja.

Lurdska ozdravljenja od živčanih bolesti jesu tek jedna dvanaestina od svih ozdravljenja, i baš su takva, kod kojih sugestija ne uspijeva. Hromost n. pr., koja bi se mogla i naravnim sredstvima izliječiti, ta se u liječničkom lurdskom uredu ni ne uzima u obzir.

2. Sugestija nema uopće nikakva ili ima veoma neznatan utjecaj na čisto organske smetnje: probavu crijeva itd. ili na ozlede, rane, prelome kosti, istrošena pluća, rak-ranu, sljepoću, nijemost itd. Ne može zaustaviti bolest organa, koja raste. Može nešto olakšati, ali prolazno.

U lurdskim ozdravljenjima je većina slučajeva takvih, gdje sugestija ne može ništa. Sugestija ne može stvoriti pluća, srasti polomljene kosti, otvoriti slijepcu oči, odstraniti rak-rane itd. U tom je baš slavlje i veličina lurdskih ozdravljenja, dakle prst Božji. Uzmimo samo gore navedene primjere ozdravljenja.

3. Sugestija može da nešto postigne, ali postepeno, treba tjedne i mjesece i još nije stalno, da se ne povrati bolest.

U Lurdu nastupa ozdravljenje u tren oka ili u najkraće vrijeme, u koje ga nikakva naravna sredstva ne mogu proizvesti.

4. Kod autosugestije je potrebno opet vlastito osvjedočenje bolesnika, da njegova bolest ne postoji. Dvoji li o tome, isključeno je ozdravljenje.

Naprotiv su lurdski ozdravljenici jako duboko osvjedočeni, da njihova bolest postoji i da je može nestati samo voljom i moći Božjom po zagovoru Marijinom. Tu dakle manjka kod bolesnika ono, što je glavno za sugestiju, t. j. osvjedočenje, da bolesti nema ili da je nestaje.

Evo dakle i znanost govori u prilog lurdskih čudesa. Konačno čemu u Lurdu toliki učeni stručnjaci, profesori, liječnici, koji ne bi znali prosuditi i ustanoviti, što čini priroda, sugestija, a što viša, nadnaravna moć, prst Božji?

Zato je Lurd ponos rimokatoličke Crkve i savremen dokaz istinitosti njezine nauke! To je ono, što protivnike zastrašuje. Ne preostaje im drugo, nego ili se pokloniti ili bilo kakvim izgovorima braniti svoju nevjeru.

Ispunjena proročanstva.

Naša je draga Gospa kod ukazivanja govorila Bernardici takove stvari, koje nijesu bile jednostavne odredbe, nego upravo proroštva: izvor vode, građenje crkve, mnoštvo ljudi, procesije.

Izvor i špilja.

Gospa je rekla Bernardici, da se umije i napije. Bernardica je htjela da ode do Gave, ali ju je Gospa pozvala natrag. Prstima je produbla čudesno vrelo, koje postoji i danas pred špiljom. Kako dakle izgleda danas ta špilja i vrelo?

Na onom povišenom mjestu u špilji, gdje je stajala Gospa, stoji danas bijeli kip Marijin s plavim pojasom. Ispod nogu joj cvatu ruže i raste bršljan, kao ono kad se ukazivala 1858. godine Bernardici. Na podu je spilje danas oltar, na koji pobožni hodočasnici stavljaju svijeće svoje ili onih duša, koje su Lurdskoj Gospi po njima poslale svoj dar. Oltar je od srebra i stoji na šest stupova. Spilja je pregrađena željeznom ogradom poradi velike navale hodočasnika. Ipak mogu hodočasnici da idu jedan po jedan iza ograde i u špilju na jednom kraju unutra, na drugom napolje. Kraj ograde imade na vozove cvijeća, što ga donose na dar Gospi.

Pred spiljom je ograđen prostor, gdje imade od rana jutra do kasne noći uvijek hodočasnika zadubljenih u pobožne misli i molitve tako, da uopće ne znaju, što se oko njih zbiva. Jedni stoje, drugi sjede, a treći kleče po sate i sate u dubokoj pobožnosti i vrućoj molitvi i uzdasima, što ih prate vruće suze i najživlje kretnje rukama. Teško se je otkinuti od toga posvećenoga mjesta.

Na tom ograđenom prostoru na podu jest i kamena ploča, na kojoj je naznačeno mjesto, gdje je protekla voda, kad je Bernardica prstom dubla u zemlji na riječi Marijine: »Pij i umij se u zdencu.« Danas je

taj izvor izveden cijevima malo dalje od spilje, uz brdo postrance, da ne smeta pobožnosti pred spiljom. Dvanaest pipa je jutrom i večerom zaokupljeno hodočasnicima, koji piju tu vodu i natapaju si bolesna mjesta na tijelu. U istom pravcu uz brdo pokraj pipa nalaze se dvije kabine za kupanje (piscine), jedna za muške, druga za ženske, gdje su mnogi čudesno ozdravili.

Crkve.

»A sada idi, kćeri moja, i reci svećenicima: »Hoću, da se ovdje sagradi crkva«. U spomenutom pastirskom pismu od 18. siječnja 1862. javio je biskup Laurence još i ovo: »Prema želji preblažene Djevice zaključeno je, da se gradi kuća Božja na pećini masabjelskoj. Zato se mole vjernici, da pomognu darovima«. Župnik Peramal je odmah naručio nacrt. Jednoga dana stajao je župnik s mnogim svećenicima i svjetovnjacima pred spiljom kod čudesnoga izvora. Arhitekt je donio nacrt male crkvice na brijegu nad špiljom, jer se bojao velikih troškova. Župnik je pocrvenio i razderao nacrt. »Što radite to, gospodine župniče?«, iznenađeno će arhitekt. A župnik uzvrati: »Načinite nam majstorsko djelo! Kad biste vi bili jedan Mikel-Anđelo, to bi vaša gradnja daleko zaostala za onim, što se pristoji ovdje ukazanoj Kraljici neba. Ona, koja je iz suhe pećine proizvela živo vrelo, ima moć da gane srca vjernika na velikodušnu zahvalnost. Što se bojite, vi malovjerniče!«

Župnik se nije prevario. Pariški je nadbiskup kardinal Guibert u ime pape Pija IX. posvetio crkvu na pećini, baziliku, 2. srpnja 1876. Veliki je ovaj branitelj lurdskih ukazanja ležao teško bolestan u Lurdu, a Bernardica u Neversu. Kako je ta crkva bila premalena za sve veći broj hodočasnika, postavljen je temeljni kamen za novu ogromnu crkvu ispod pećine 16. srpnja 1883. I već 7. srpnja 1889. predana je javnosti, a 1901. svečano posvećena. Podigli su je opet milodari vjernika. Gornju crkvu spaja s donjom kripta.

Tri su crkve jedna na drugoj veoma lijepo sagrađene, kao da je jedna iz druge izrasla. U tim crkvama obavljaju svoje pobožnosti hodočasnici. Donja je crkva posvećena Kraljici sv. krunice. Mramorni kamen i mozaici tako zanesu čovjeka, da staneš pa se

diviš krasoti te kuće Božje. U crkvi imade u 15 kapelica 15 oltara, koji nam prikazuju 15 otajstva krunice. Sve je to mramor i mozaik. Na glavnom oltaru, koji je više u sredini crkve, nalazi se velik kip Gospin iz smeđega mramora. Cijela je crkva udubena u masabjelsko brdo, pa danje svijetlo dolazi u nju samo kroz kupolu, koja je na sredini crkve nad crkvu uzdignuta. Do te se kupole dolazi dvama širokim betonskim putevima, koji su se odozgo spustili u obliku dviju raširenih ruku, a svršavaju se kod kupole nad crkvom širokom i prostranom terasom, gdje možeš po miloj volji uzduž i poprijeko da šećeš i promatraš množinu hodočasnika, kako vrve dolje po ogromnom trgu.

Iz te se terase ulazi u srednju crkvu (kriptu), koja je izdubena u stijeni masabjelskoj. Polutama vlada u njoj. Veoma zgodna, da se uvučeš u koji kutić i mališ neopažen. U njoj su i ispovjedaonice.

Nad tom kriptom stoji treća crkva bazilika lurdska s 15 pokrajnih kapelica. Na glavnom je oltaru 175 cm visok kip Lurdske Gospe. I bazilika je mramorna. Zidovi su okićeni tisućama zlatnih i srebrnih srdaca u znak zahvale Gospi za razna dobročinstva. Sa stropa visi na stotine najkrasnije izvezenih zastava raznih naroda.

Tko bi izbrojio sve one darove, srebrne i zlatne, koji vise u kripti i u ovoj gornjoj crkvi, bazilici, a poklonili su ih vjernici u znak zahvale za dobivene milosti! Isto tako, tko bi ispisao sve one napise na mramornim pločicama, koji govore o zagovoru i darežljivosti Lurdske Gospe! Ipak jedno ne možemo da mimoiđemo, što na nas Hrvate čini dubok dojam. U bazilici, odmah na ulazu, na desnoj strani, u drugoj kapelici, visi na stropu naša bijela zastava, koju su ovdje ostavili naši hodočasnici od svoga hodočašća g. 1914. Zlatnim slovima je izvezeno na njoj i svaki može s ulaza da čita: »Rajska Djevo, Kraljice Hrvata, naša Majko, naša zoro zlata, Odanih Ti srca primi dar, primi čiste ljubavi nam žar!«

Hodočašća i procesije.

»Želim ovdje mnogo naroda da vidim«. »Hoću da mi narod u procesijama ovamo dolazi.«

I te su se želje Gospine ispunile. Već u vrijeme samih ukazanja dolazile su stotine i tisuće ljudi iz

bliza i daleka. Otkad je Crkva rekla svoje i o ukazanjima i o čudesima, grne svijet prema posvećenoj špilji i čudesnom izvoru svake godine na stotine tisuća. Nova neprestana čudesna ozdravljenja uzbibala su cijeli svijet, i vjernike i nevjernike. I danas nema veće narodnosti katoličke, koja ne bi upriličivala svake godine hodočašća u Lurd. Godine 1926. gledao sam u Lurdu 15. kolovoza na Veliku Gospu 60.000 hodčasnika: Engleza, Holandeza, Belgijanaca, Flamanaca, Francuza, Španjolaca, Talijana, Nijemaca i Čeha. A nas je Hrvata taj dan bilo samo 52. Ove sam godine 1927. vidio veliko narodno francusko hodočašće 21. kolovoza. Bilo je 30.000 zdravih ljudi i 300 bolesnika, a bila su samo 4 Hrvata i 7 Slovenaca. I taj su se dan dogodila dva čuda, jedno u kupelji, a drugo na procesiji s Presvetim Oltarskim Sakramentom. Proglasit će ih liječnički ured za konstatacije istom slijedeće godine, kad i vrijeme reče svoje. Lurd je mjesto pokore, neprestane molitve i slave Božje. Hodočasnici svake narodnosti bili su zakićeni svojom trobojkom, pa i mi Hrvati svojom. Samo Nijemci, koje ne vole Francuzi, bili su zakićeni plavom vrpcom, bojom Gospe Lurdske.

Svaka je narodnost imala određen sat za sv. Misu na glavnom oltaru, sat za zajedničke pobožnosti: propovijed, klečanje, krunicu, pjevanje. U Lurdu su i Nijemci nesmetano u svom jeziku vršili svoje pobožnosti. Tamo pred Gospom prestaje i mržnja, što je goje narodi između sebe.

Crkve su u lurdskom svetištu sve tri otvorene od 4 sata ujutro do 2 sata u noći. Samo su dva sata i to u dubokoj noći zatvorene, da se čiste. Lurd je mjesto neprestane molitve i slave Gospine. Tko hoće da nauči, kako se moli, taj neka pođe u Lurd i promatra ili najodličnije gospođe i gospodu ili najpriprostije ljude drugih narodnosti, naročito Francuze, Španjolce, Belgijance i Talijane, pa će vidjeti, koliko smo mi Hrvati iza njih u molitvi i u pobožnosti. Jednaku pobožnost vidimo ili je promatramo pred spiljom Gospinom, ili u crkvi, ili u procesiji sa Oltarskim Sakramentom ili u procesiji sa svijećama uveče ili kod ulaza bolesnika u kupelji, gdje su već mnogi čudesno ozdravili.

Svaki dan u vrijeme hodočašća drže se dvije procesije : jedna u četiri sata s presv. Olt. Sakramentom, a druga uveče u 8 sati s gorućim svijećama. Ogroman je prostor pred crkvama, gdje se kreću te procesije. A i treba da bude, jer u vrijeme velikih narodnih francuskih i talijanskih hodočašca nađe se u Lurdu po 100.000 hodočasnika. Kod prve procesije iznesu se i izvezu bolesnici na užetom ograđeni prostor pred crkvu. Znade ih biti po nekoliko stotina. I kad se procesija vraća u crkvu, dolazi biskup ili svećenik, koji nosi presv. Sakramenat, i ide od bolesnika do bolesnika, da svakoga napose blagoslovi sa presv. Sakramentom. Tu se događa često, da ustane koji bolesnik sa svoga ležaja i pođe za presv. Sakramentom. Biskupa prate liječnici bez obzira na vjeru i narodnost, koji samo hoće. Velebna je to procesija i brojem učesnika i sa svojim napjevima i uzdasima, kojima se moli, da po Gospinom zagovoru digne Gospodin ovoga ili onoga bolesnika. A kad gledaš prije procesija, kako voze bolesnike, staneš i plačeš i od ganuća i od samilosti nad ljudskom bijedom. Lurd je tada za tebe u isti čas i dolina suza i gora blaženstva, i bolnica nevoljnika i kuća utjehe Gospodnje. Ono čuvstvo ne bih dao ni zašto na svijetu.

Tko hoće znati, tko je Marija i kakva joj čast pripada, taj neka sa terase najgornje crkve promatra večernju procesiju, što hiljade i hiljade hodočasnika pokreće, a smotala ih u obliku spirale t. j. višestrukih zavoja, koji tik jedan uz drugi ispunjaju cijeli prostor. I kad sebi predstaviš tamnu noć oko 9 sati uveče i pojedine dijelove u ovakvo klupko smotane procesije, kako dižu i spuštaju kao na komandu zapaljene svjećice, onda ti se pričinja cijeli taj velebni prizor kao uzburkano i nemirno more, kojemu se valovi sastoje od nebrojenoga mnoštva ivanjskih krijesnica, što se dižu i spuštaju, a da ni časak ne otpočinu.

I u tom nepreglednom mnoštvu pjeva svaka narodnost u svom jeziku onu poznatu pjesmu : »Sred te se pećine Marija javi...«, i na koncu se oni, što su u susjednim zavojima procesije, sastanu u završetku pjesme : »Ave, ave, ave Maria !« (Zdravo, zdravo, zdravo Marijo !) I dok jedni sa Ave svrše, drugi tamo dalje počinjaju sa Ave tako, da to nepregledno svijećicama osvijetljeno i nemirno mnoštvo neprestano

i neprestano izvikuje samo »Ave, ave, ave Marija« i ništa drugo ne čuješ.

U Lurdu ti se pričinja, kao da su ljudi zaboravili da posebice izkazuju čast Bogu Ocu, Bogu Sinu i Bogu Duhu Svetomu, nego ih poštuju po Mariji, kao što je i presv. Trojstvo po Mariji spasilo svijet. Tu istom kao da pravo razumiješ, što znači riječ Bogorodica, što znači odlika, kojom je Marija odlikovana.

Tko je jedamput vidio Lurd, taj ga ne može zaboraviti. Želi, da se opet povrati onamo, što prije, da se divi veličini Božjoj !

Pođimo u Lurd!

Kad sam godine 1927. u mjesecu kolovozu prolazio francuskim mjestima : Parizom, Toursom, Bordoom itd., našao sam svagdje u crkvama i na crkvenim vratima pribite oglase : Pozivaju se svi katolici, da se priključe francuskom narodnom hodočašću k Lurdskoj Gospi, koje traje od 18. do 24. kolovoza. Taj je poziv sadržavao raspored pobožnosti, koje se obavljaju kroz nekoliko dana po crkvama prije, nego li se kreće u Lurd.

Dne 20. kolovoza stajao sam kod jedne svjetiljke u 8 sati uveče na ogromnom trgu pred crkvama Lurdske Gospe s jednim gospodinom Francuzom iz Korzike, s njegovom gospođom i jednom hodočasnicom. Promatrao sam 30.000 Francuza, koji su već međutim stigli u Lurd. Njihova večernja procesija sa svijećama bila je slavlje Lurdske Gospe, Bezgrješnoga Začeća Marijina, što ga je priredila cijela Francuska. Bilježio sam kod svijetla skupine francuskih hodočasnika iz raznih mjesta. Svaka je skupina u povorci nosila osvijetljeni napis svoga mjesta, iz koga je došla. Poslije sam na zemljopisnoj karti potražio zabilježena mjesta i našao sam, da nije bilo kraja u čitavoj Francuskoj, koji ne bi bio zastupan sa svojom hodočasničkom skupinom.

Drugi dan sam na procesiji sa presvetim Sakramentom promatrao skupine djece, mladića, djevojaka, muževa i žena svakoga staleža i dobi, njihova društva sa znakovima : sve je došlo u Lurd. Nijesu izostali ni vojnici sa svojom hodočasničkom skupinom, koji

su u to ime dobili dopust. Bilo je i Crnaca, koji su zaposleni po Francuskoj. Doveli su hodočasnici sa sobom i svoje bolesnike. Cijeli dan su s njima imali posla rođaci i posebni dobrovoljni bolničari i bolničarke iz najviših krugova. Vozili su ih na kolicama ujutro pred špilju na sv. Pričest i Misu, a poslije podne na obje procesije.

Dan i noć su molili Francuzi pobožno i žarko, ali zato se ne vraćaju nikada iz Lurda bez nekoliko ozdravljenja i tolike duhovne koristi za sve, koji su tamo bili. Bog sam znade, s kakvim su sve poteškoćama pojedinci došli u Lurd, ali taj veliki pokret za lurdska hodočašća samo je odgovor na poziv Bezgrjeha Začete Djevice: »Hoću, da mi ovamo dolazi mnogo svijeta, hoću da dolaze u procesijama.« Ali nije to jedino hodočašće, što ga priređuju Francuzi. I inače dolaze kroz godinu pojedine pokrajine sa svojim hodočasničkim skupinama. Naročito spominjem hodočašće francuskih muževa u mjesecu kolovozu, pa onda posebna hodočašća djece, seljaka, hodočašća u mjesecu listopadu, mjesecu sv. Krunice, bijele vlakove, koji dovoze teške bolesnike i tako redom.

Dobrovoljnim su darovima podigli Francuzi bolnicu u Villepintu za teško bolesne sušičave djevojke grada Pariza, koje svake godine voze u Lurd, pa ih uvijek po nekoliko ozdravi. U toj bolnici imade posebna soba, iz koje se ide ili na groblje ili u Lurd. S velikim se žrtvama i doprinosima priređuje takvo hodočašće.

Imade i pojedinačnih primjera krasne požrtvovnosti, koji su zabilježeni kod Boga i u knjigama ljudskim. Gospođica Ivana Julasne bila je teško bolesna. Ona je znala također i za teško bolesnu gospođu Catay, koja je poradi svoga siromaštva mnogo teže podnosila svoju nevolju. Ivana joj je omogućila iz ljubavi prema Lurdskoj Gospi, da na njen trošak pođe u Lurd. Pošle su zajedno. A zahvalna gospođa Catay je molila kod procesije s presv. Sakramentom u Lurdu: »Moj Bože, ako od nas dvoje jedna ima da ozdravi, neka to bude gđica Ivana.« Najednoć stade vika i veselje: Ivana je ustala, bila je zdrava. Gospođa Catay se vratila kući bolesna, ali vesela i utješena, što je Lurdska Gospa nagradila tako njezinu dobročiniteljicu.

Radnička djevojka Leopolda Courtout z Pariza krštena je istom u 8. godini života, a prvu sv. Pričest je primila tek u 17. godini. Sušičava je, kralježnjaci joj se gnoje. Njezina je hrptenjača svinuta u obliku slova S. Svjetovali su joj, da pođe u Lurd. Cijelu se godinu odricala svoje siromašne večere. Uštedila je 45 franaka za put u Lurd. I kad je trebalo da pođe, pali su joj roditelji u toliku bijedu, da nijesu imali čime platiti stan. Dala je rado ušteđeni novac, ostala je kod kuće. Gospa je nagradila njezinu požrtvovost i ljubav tako, da su je slijedeće godine primili besplatno među siromahe narodnoga hodočašća. Došla je k Bezgrjeha Začetoj. Pošla u kupelj, uspravila se hrptenjača, vratila se zdrava kući.

Ne doprinose samo Francuzi takve i slične žrtve, nego i drugi narodi, koji dolaze u vrlo velikim skupinama u Lurd na poziv Gospin.

Godine 1924. bila su u Lurdu hodočašća iz ovih zemalja: iz Belgije 16.150 hodočasnika, iz Španjolske 9.457, Engleske 7.300, Irske 4.200, Švicarske 4.150, Italije 4.008, Nizozemske 2.730, Portugalske 1000, Luksemburga 950, Čehoslovačke i Austrije 672, Argentine 100, Madžarske 70, Poljske 60, Mejika 35, Sjedinjenih Država 30, Kanade 14, Francuske 158.279.

Ukupno 209.205 hodočasnika.

A godine 1926. bilo je 279.060 hodočasnika u Lurdu, od toga 12.000 bolesnika. Vidimo eto, kako sve više katolika hrli k Lurdskoj Gospi. Te godine čitano je u lurdskom Svetištu 51.000 sv. Misa i primljeno jedan milijon sv. Pričesti.

Drugi narodi grade crkve, izdavaju knjige, novine, časopise, koji raznose slavu Naše Gospe Lurdske. Hajdmo i mi Hrvati za njima! Pođimo i mi u Lurd! Pođimo hodočašćem, pođimo knjigama, pođimo časopisima, pođimo molitvama i pobožnostima svojim! Pođimo zdravi, pođimo bolesni! Pobožnost k presv. Srcu Isusovu i Bezgrješno Začetoj Gospi Lurdskoj dvije su najsavremenije potrebe našega naroda, da se vrati na pravi put, kad ga toliki lažni proroci hoće da zavedu na krivi put! A naše Društvo sv. Jeronima bit će nam u tom na pomoći.

Pišući ovu knjigu poslužio se pisac ovim knjigama:

Hrvatske:

Dr J. Bertrin-Kapucini: *Kritička povijest događaja lurdskih,* (Rijeka, oo. kapucini).
Dr Ivan Merz: *Najnovija čudesa u Lurdu,* 1924.

Francuske:

Chanoine M. Dufourg: *Bernadette à Bartres.* (Librairie Bernadette, Lourdes).
Docteur Dozous: *La Grotte de Lourdes.* (5. Rue Bayard, Paris 8.).
Une Religieuse de la Maison-Mère: *Bienheureuse Bernadette Soubirous.* (Nevers-St. Gildard 1925.).
Le Lys de Marie: *Maison-Mere des Soers de la Charite de Nevers.*
René Gaell: *Les Grandes Guerisons de Lourdes; Celle qui ressuscita,* (Paris, Pierre Tequi, Libraire-editeur 82, Rue Bonaparte, 82.)
Dr A. Marschand: *Les Faits de Lourdes, Trente guerisons, enregistrees au Bureau medical* 1919—1922. (Paris, Pierre Tequi 82, Rue Bonaparte, 82.)
Dr A. Marschand: *Les Faits de Lourdes, Nouvelle serie de guerisons, enrigistrees au Bureau medical* 1923.—1925., (Paris, Pierre Tequi, editeur, 82 Rue Bonaparte, 82.)
Rayonnement Virginae: *Maison-Mère de Soeurs de la Charite,* Nevers.
Andre Rebsomen: *Notre-Dame de Lourdes,* (Edition Spes, Paris.)

Njemačke:

Heinrich Lassere-Hoffmann: *Unsere Liebe Frau von Lourdes.*
Moritz Meschler S. J.: *Unsere Liebe Frau von Lourdes.*
Alois Schweykart S. J.: *Lourdes im Lichte der Wahrheit.*
Dr Boissarie-Baustert: *Die Grossen Heilungen von Lourdes.* (Lingen, R van Acken 2. Aufl.).
J. P. Baustert: *Lourdes und die Gegner vor dem Forum der Wissenschaft.* (Lingen, van Aken).
Dr Acker: *Unsere Liebe Frau von Lourdes.* (Linz, Pressvereindruckerei).
Alfred Hoppe: *Lourdes im Glanze seiner Wunder.* (Wien, Kirsch).
Andre Rebsomen: *Die Wohnungen der Bernadette in Lourdes.* (Librairie Bernadette, Lourdes).

Francuski časopisi:

L' Echo de Lourdes.
»La Source«, Revue de Lourdes.
Journale de la Grotte.
La Revue de Lourdes.
} Librairie Bernadette, Lourdes 6; Rue de Petits Fossés.

Njemački časopisi:

Lourdes-Rosen, Donauwörth (*Baustestert, Luxemburg, Rindschleiden*).
Lourdes-Kronik, Oestereich, (*Wien, Herder*).

Ispravi:

Na str. 15. u retku 5. i 10. treba da bude uobrazilјno viđenje mjesto utvarno.

Sadržaj.

U cijeloj knjizi ima 31 slika.

Nr. 6600.

Ordinariatus archidioecesis Zagrabiensis.

Nihil obstat.

Kr. Pečnjak, m. pr.
censor.

Imprimatur.

Datum Zagrebiae, die 17. octobris 1927.

Dr Dominicus Premuš, m. pr.
episcopus consecratus, vicarius generalis.